

@ebsoorgtr

EBSO-HABER

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI AYLIK YAYIN ORGANI

ARALIK 2019

**TÜNELİN SONUNDAKİ IŞIK:
DAHA FAZLA
ÜRETİM VE YATIRIM**

Ege Endüstri

Kemalpaşa Cad. No:280
35060, Pınarbaşı – İZMİR, TURKEY
P: +90 232 491 14 00
www.egeendustri.com.tr

- facebook.com/egeendustri
- twitter.com/egeendustri
- linkedin.com/egeendustri
- info@egeendustri.com.tr

MAVITAS

PREFABRİK A.Ş.

"betonarme prefabrik yapı üreticisi"

Foça Belediyesi Hizmet Binası

Gönen Sanayi Sitesi

Meteor Sondaj

Yeşeren Okulları

ARALIK GÜNDEMİ

ARALIK 2019

Yıl : 36
Sayı : 427

Sahibi

Ege Bölgesi Sanayi Odası adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Ender YORGANCILAR

Sorumlu Müdür

Mustafa KALYONCU
Genel Sekreter

Yayın Kurulu

Muhsin DÖNMEZ
Ateş İlyas DEMİRKALKAN
Metin AKDAŞ

Yayın Sorumlusu

Engin TATLIBAL

Yönetim Yeri

Ege Bölgesi Sanayi Odası
Cumhuriyet Bulvarı
No: 63 - İZMİR
Tel : (0 232) 455 29 00
Faks : (0 232) 425 36 35
www.ebso.org.tr
KEP Adresi: ebso@hs01.kep.tr

Reklam Rezervasyon

Engin TATLIBAL
(0232) 455 29 68

Grafik - Baskı Öncesi

teknofset

Baskı

teknofset mat. san. tic. ltd. şti.
5632 sokak no: 26 çamdibi / izmir
tel : 232 458 58 09
faks : 232 458 54 04

EBSOHABER, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın aylık kurumsal yayın organıdır. EBSOHABER'de yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yazılar aksi belirtilmedikçe EBSO'nun resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda ifade edilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

Yerel süreli yayın

Baskı Tarihi: 23 Aralık 2019

4	Zor bir yılın ardından	36	Esen'den Meclis temennileri
6	Türkiye ekonomisinin yol haritası yatırım seferberliği	38	OSB'lerde baz fabrika inşaatları TOKİ tarafından yapılmalı
8	Üç çeyrek sonra yeniden büyüme	42	Sanayicinin gündemi üretim ve uluslararası ticaret
10	Ekonomide normalleşme sinyalleri	48	Turuncu destek
12	Yorgancılar'dan asgari ücrete vergi muafiyeti çağırısı	64	Küresel ekonomi 2020'ye ticaret savaşlarının gölgesinde giriyor
14	İzmir, Türkiye için şanstır	72	Sanayi üretimi beklentinin altında arttı
15	Her OSB'ye bir meslek lisesi yapılması gerekiyor	80	Temel ekonomik göstergeler
16	Temiz bir dünya için kaynaklarımızı verimli kullanmalıyız		
19	Uğur Yüce, 2019 ÜSİMP Onur Ödülü'nü EBSO'ya atfetti		
20	Değişen dünya ve EBSO		
22	Rusya ve Moldova heyetleriyle ikili görüşmeler		
24	OSB'lerin sorunları ve çözüm önerileri masaya yatırıldı		
26	"Sanayici, bir ay sonraki elektrik faturasını öngöremiyor"		

Kapak

2019'un son çeyreğinde olumlu sinyaller vermeye başlayan Türkiye ekonomisinin bu seyri sürdürebilmesi için yatırım ortamını iyileştirmeye, daha fazla katma değerli üretim ve ihracat yapmaya ihtiyacı var.

Dünya hızla değişiyor. Artık büyük olan küçüğü alt edemiyor. Hızlı olan yavaş olanı alt ediyor.

Rupert Murdoch

Reklam ajansları, ne kadar yaratıcı olurlarsa olsunlar, doğaları gereği giderek rutinleşen ve yavaşlayan organizasyonlara dönüşürler.

Oysa reklamverenler sonu bitmek bilmeyen toplantılar ve uzun yaratıcı süreçlerden çok acil çözümlere ihtiyaç duymaktadır.

**Sizin de basit ve hızlı çözümlere ihtiyacınız varsa,
bize ihtiyacınız var demektir.**

 teknofset

5632 Sokak No: 26
Çamdibi – İzmir
T: 0232 458 58 09
info@teknofset.com
www.teknofset.com

Ender YORGANCILAR

Ege Bölgesi Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

ender.yorgancilar@ebso.org.tr

 @EYorgancilar

ZOR BİR YILIN ARDINDAN

Bir yılı daha tamamlıyoruz. 2019 yılı küresel ve ulusal anlamda özellikle de ekonomik açıdan belirsizliğin ve yavaşlamanın hakim olduğu bir yıl olarak hafızalarımıza kazandı.

Zira, küresel büyüme hızı 2010 yılından bu yana en düşük seviyesinde seyrederek yüzde 3 beklentilerine kadar geriledi. Benzer şekilde, küresel ticaret hacminde de 2019 için beklenen artış sadece yüzde 1,1'dir. Yavaşlamadaki ana sebep olarak gösterilen ticaret savaşlarında, yılın son günlerinde tansiyonun düştüğünü görmekteyiz. Politik belirsizlikler gündemde olsa dahi, 2020 yılında olası bir uzlaşma, ticarete olumlu yansiyacak olup, aksi durumda ise sertleşen ticaret savaşları tüm ekonomilerin dengesini bozabilecektir.

Böyle bir ortamda; ülkemizde iç talepte yaşanan daralma, art arda gelen konkordato haberleri, hükümetin açıkladığı destek paketleri ile aşılmaya çalışılmış ve son çeyrek verilerinde normalleşme adına önemli bir yol kat edilmiştir.

Kuşkusuz geride bırakacağımız yıl, en çok sanayicilerimizi yormuş, başta yüksek finansman maliyetleri olmak üzere artan maliyetlerle birlikte üretimin ve ihracatın artışı da sınırlı olmuş, hatta birçok firma kapasitesini düşürmüştü, hiç arzu etmediğimiz şekilde bu durum istihdamda olumsuz yansımıştır. Bugün itibari ile toparlanmaya çalışan PMI imalat sanayi yöneticileri endeksi, sanayi üretim endeksi, reel kesim güven endeksi gibi sanayi ile ilintili olan göstergelere de yaşanan olumsuzluklar direkt yansımıştır.

Son beş çeyrekte büyüme verisini aşağıya çeken ve negatif seyreden gayri safi sabit sermaye yatırımların-

daki azalma, hem sürdürülebilirlik adına, hem de yeni istihdam yaratma adına umut vermemektedir. Bu nedenle de, yatırım ortamının hızla iyileştirilmesini, 2020 yılının öncelikli konularından biri olarak görmekteyiz. Geçen sene için ihracat seferberliğine ihtiyacımız var demiştik, bu sene de doğrudan yatırım seferberliğine ihtiyacımız var diyorum.

2019'u bu tablo ile geride bırakırken, açıklanan son verilerdeki iyileşme ve uluslararası kuruluşların Türkiye için olumlu raporları, 2020 için bizleri umutlandırmaktadır.

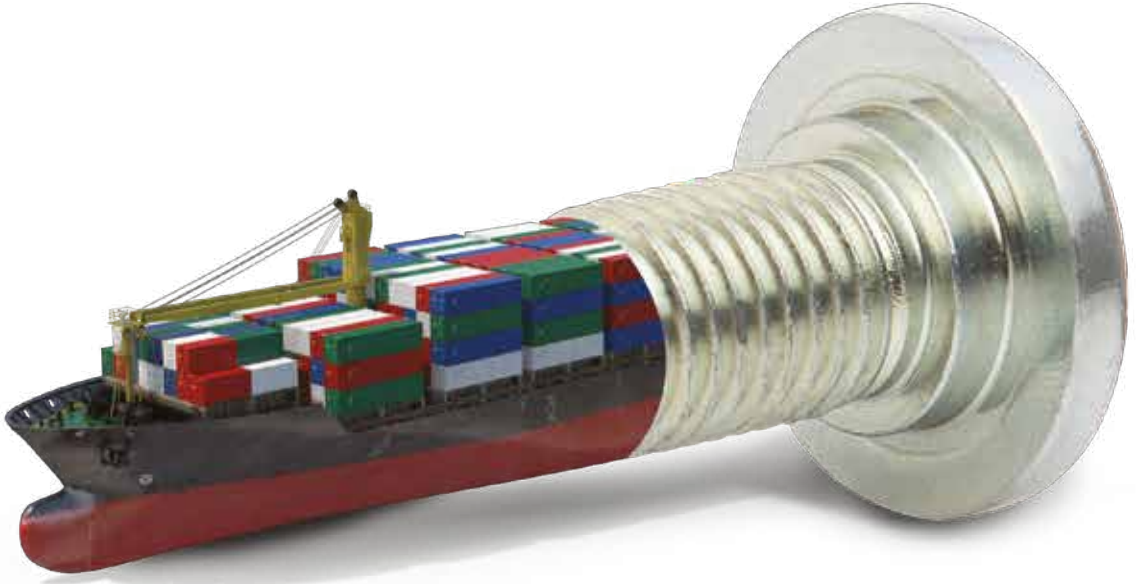
Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak; mevzuatla belirlenen hukuki çerçevede faaliyetlerimize ve sanayicimizin konuları için lobi çalışmalarımıza bu zorlu süreçte de devam ettik, etmeye de devam edeceğiz.

Bu kapsamda, 2020 yılı projelerimizin hayata geçirilmesi anlamında oldukça hareketli geçecek. Paydaşlarımızla ortak yürütmekte olduğumuz, Dikili Tarıma Dayalı İhtisas Sera Organize Sanayi Bölgesi'nin (TDİOSB) kuruluşu, planlama dahilindeki diğer Tarıma Dayalı İhtisas OSB'ler ile Model Fabrika'nın hayata geçirilmesi İzmir'in geleceğine katkı koyacak kıymetli projelerdir.

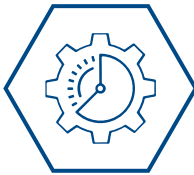
Diliyorum ki, mevcut şartlarda hızlı bir iyileşme sağlanır ve söz konusu OSB'lerimizde yapılacak yatırımlarla, değer yaratma imkanını elde eder, ülkemizin sahip olduğu potansiyeli, özel sektörümüzün dinamizmi ile yeniden harekete geçirebiliriz. Çünkü bu güç ve kararlılık bizde fazlasıyla mevcuttur. Yeni yılı böyle bir motivasyonla karşılarken, 2020 yılının ülkemize ve dünyaya öncelikle huzur ve barış getirmesi temennisiyle, sevdiğinizle birlikte geçireceğiniz sağlıklı ve mutlu bir yıl diliyorum.

Ufukta Norm göründü!

Norm Holding; güçlü Ar-Ge ekibi ve gelişen ihracat faaliyetleriyle, sektörde sadece Türkiye'ye değil dünyaya değer katmaya devam ediyor.

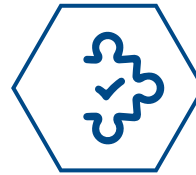
Çeşitlilik

Hız

Kalite

Çözüm

Türkiye ekonomisinin 2020 yol haritası

YATIRIM SEFERBERLİĞİ

Dünya ile birlikte Türkiye ekonomisi, oldukça zorlu bir yılı geride bırakıyor. 2018'in ikinci yarısında yaşanan kur dalgalanmalarının etkisiyle ivme kaybeden ekonomi, yine de 2019'da dengelenme sürecinin etkilerinin hissedildiği bir ikinci yarı yaşadı. Geçen yılın son çeyreğinde yüzde 2,8, bu yılın ilk çeyreğinde yüzde 2,3 ve yılın ikinci çeyreğinde de yüzde 1,6'lık daralan Türkiye ekonomisi, yılın üçüncü çeyreğinde yüzde 0,9 ile yeniden büyüme patikasına girdi. Dördüncü çeyreğe ilişkin öncü göstergeler de büyüme ivmesinin artacağını ortaya koydu. Bu durum, sanayicinin geleceğe ilişkin umutlarını yeşertti. İhracat ve turizm gelirleri de daha ılımlı bir dengelenme sürecini de destekledi. Döviz kurundaki dalgalanma azaldı ve finansal piyasalar normalleşme sürecine girdi.

Küresel ekonomideki gelişmeler, korumacılık önlemleri ve ticaret savaşlarına rağmen ihracat olumlu bir performans ortaya koydu. Kasım ayı sonunda ihracat geçen senenin 11 ayına göre yüzde 1,77 artışla 165 milyar 67 milyon dolara ulaştı. Bankaların

konkordatolu firmaların kredi borçlarının yapılandırılması konusunda yaptığı çalışmayla, konkordatodan çıkışlar görülmeye başlandı.

Kamu bankaları aracılığıyla farklı sektörler için devreye alınan İVME (İleri, Verimli, Milli Endüstri) Finansman Paketi ile sunulan 30 milyar liralık finansman 12 bankanın katılımıyla KOBİ ve işletmeler için devreye alınan 25 milyar liralık Ekonomi Değer Kredisi Paketi, piyasanın bir miktar nefes alabilmesinde etkili oldu. Uluslararası kuruluşların, Türkiye'nin görünümü ile ilgili pozitif yönde güncellemeler yapmaları ise sanayiciye moral verdi.

Ancak bütün gelişmelere rağmen Türkiye yatırımlarda istediği noktaya gelebilmiş değil. Daha fazla istihdam ve üretim için daha fazla yatırımın yapılabilmesi, Türkiye'nin son çeyrekte yakaladığı büyüme ivmesini sürdürebilmesi için hayati önem taşıyor. Bunun için de yatırımı teşvik edecek ve yatırım ortamını iyileştirecek adımların atılması, 2020 yılı için Türkiye ekonomisinin en büyük beklentileri arasında yer alıyor.

Ekonomide yeni hedefler

2020-2022 yıllarını kapsayan ve teması "Değişim Başlıyor" olarak belirlenen Yeni Ekonomi Programı'nda (YEP) ortaya konan hedeflerin gerçekleştirilebilmesi, sanayiciyi ve bütün Türkiye'yi rahatlatacak. YEP'te enflasyon hedefleri, 2019, 2020, 2021 ve 2022 yılları için sırasıyla yüzde 12, yüzde 8,5, yüzde 6 ve yüzde 4,9 olarak belirlenmiş durumda. Bütçe açığının GSYH'ye oranı hedefi, 2019 ve 2020 için yüzde 2,9, 2021 için yüzde 2,5, 2022 için yüzde 1,5 olarak belirlendi.

İşsizlik oranında bu yıl yüzde 12,9; 2020 için yüzde 11,8; 2021 için yüzde 10,6; 2022 için yüzde 9,8 hedeflendi. Büyüme hedefleri, 2019 yılı için yüzde 0,5, sonraki 3 yıl için yüzde 5'er oldu.

Sanayi ve teknolojide 2023'ün yol haritası

Sanayiciler ve iş dünyası temsilcilerinin katılımıyla açıklanan 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi'nde imalat sanayisinin milli gelirden aldığı payın ve orta-yüksek teknolojlili ürün yoğunluğunun artırılması gibi hedefler yer alıyor. Bu stratejiyle fikri mülkiyet haklarından sanayinin dijital dönüşümüne, bölgesel kalkınmadan Ar-Ge çalışmalarına kadar birçok konuda yol haritası

çizildi. Söz konusu stratejiyle son 10 yılda ortalama yüzde 16,5 olan milli gelirden imalat sanayisinin payının 2023'te yüzde 21'e çıkarılması hedeflendi.

İhracat hedefleri

Türkiye'nin gelecek dönemde ihracattaki hedeflerinin yer aldığı İhracat Ana Planı'nda ABD, Brezilya, Çin, Etiyopya, Fas, Güney Afrika, Güney Kore, Hindistan, Irak, İngiltere, Japonya, Kenya, Malezya, Meksika, Özbekistan, Rusya ve Şili'nin aralarında bulunduğu 17 hedef ülke belirlendi. Ayrıca, makine, otomotiv, elektrik-elektronik, kimya ve gıda endüstrisi olmak üzere beş hedef sektör seçildi.

Yatırım koordinasyon birimleri geliyor

Özel sektör yatırımlarının önünün açılması, bu yatırımlara yönelik hukuki güvencenin artırılması ve kamu düzenlemelerinin ilgili tarafların katkısı alınarak oluşturulması için mevzuat hazırlık çalışması başlatıldı. 11. Kalkınma Planı'ndaki özel yatırımlara ilişkin çerçeve bir hukuki düzenleme yapılması hedefi doğrultusundaki düzenlemeyle, öngörülebilirliğin güçlendirilmesi, hukuki güvencenin artırılması, kamu düzenlemelerinin ilgili

tarafların katkısı alınarak oluşturulması ve uygulanması hedefleniyor. Böylece yatırımların önünün daha da açılması planlanıyor.

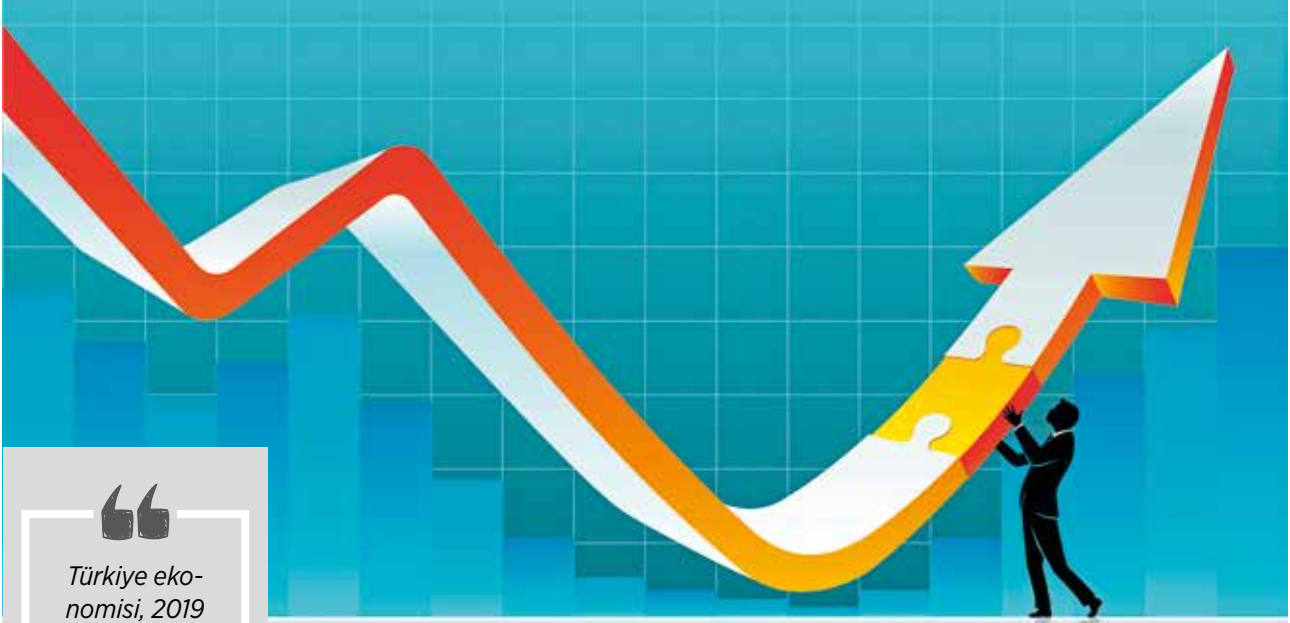
Daha çok yatırım

Pek çok analiste göre 2020, küresel sistemde ekonomik sıkıntıların devam ettiği bir yıl olacak. Bu sıkıntıların büyüüp büyümeyeceği ve yeniden bir krize dönüşüp dönüşmeyeceği ABD'nin dünyaya karşı tavrına yakından bağlı olacak gibi görünüyor. Brexit'te belirsizliğin ortadan kalkmasının ardından ticaret savaşlarının, küresel ekonomide 2020'nin belirleyici unsuru olması bekleniyor.

Neredeyse tüm uzmanların ve kanaat önderlerinin hemfikir olduğu konu ise, 2020'nin Türkiye açısından da kolay bir yıl olmayacağı.

Hissedilen toparlanma sinyallerine rağmen CDS primi açısından dünyanın en riskli beş ekonomisinden birisi konumunda bulunan Türkiye'nin daha fazla yatırıma ihtiyacı var. Bunun için de ihracat seferberliğine benzer bir biçimde yatırım seferberliğinin ateşlenmesi ve yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik adımların atılması, ekonominin tüm taraflarının ortak beklentisi.

Türkiye ekonomisi, 2019 yılı üçüncü çeyreğinde yüzde 0,9 büyüdü. Beklentilere paralel gelen üçüncü çeyrek büyümesinde vatandaşın ve devletin tüketimindeki artış etkili oldu. Yatırımlarda ise hala olumsuz seyir sürüyor. Sanayide üçüncü çeyrekte yaşanan yüzde 1,6 büyümeye, toplam büyümeye 0,29 puanlık katkı sağlarken bu katkının 0,22 puanı imalat sanayiden geldi. Kişi başı milli gelir, üçüncü çeyrekte 8 bin 811 dolar ile 2009 seviyesinin altına geriledi.

Üç çeyrek sonra yeniden büyüme

Türkiye ekonomisi üç çeyrektir yaşadığı küçülmenin ardından 2019 yılının üçüncü çeyreğinde yeniden büyüme yoluna girdi. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre ekonomi geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 0,9 büyüdü. Beklentiler de yüzde 1 seviyesinde büyüme yaşanmasına yöneltti.

Yeniden büyüme patikasına girilmesinde vatandaşın ve devletin tüketimi etkili olurken ithalattaki artışla dış ticaret dengesi büyümeye negatif katkı verdi. İnşaatla olumsuz seyir sürerken turizm sektörünün etkisiyle hizmetler kaleminden büyümeye olumlu katkı geldi. Kredi faizlerindeki indirim kampanyaları gayrimenkul sektöründe kıpırdanma yarattı, ancak taşıt kredi faizi indirimi ithalattaki kıpırdanmanın da nedenlerinden.

TÜİK verilerine göre üçüncü çeyrekte ekonomi 4,1 trilyon lira / 734,3 milyar dolar büyüklüğe ulaştı. Kişi başı

milli gelir ise 8 bin 954 dolar oldu. Ekonomistler son çeyreğin de katkısıyla yılsonunda pozitif büyüme beklentisi içinde.

Bu arada TÜİK üçüncü çeyrek verilerini açıklarken bu yılın ilk iki çeyreğine ilişkin büyüme rakamlarını da revize etti. Birinci çeyrek küçülmesi yüzde 2,4'ten yüzde 2,3'e, ikinci çeyrek küçülmesi de yüzde 1,6'dan yüzde 1,5'e çekildi.

Sanayide hareketlenme

Üretim tarafında tarım ve kamu yönetimi, verdiği katkılarla öne çıktı. Sanayi üretimi ise ikinci çeyrekteki olumsuz katkısını pozitifite döndürdü. Sanayide üçüncü çeyrekte yaşanan yüzde 1,6 büyümeye 0,29 puanlık katkı yarattı. Bu katkının 0,22 puanı imalat sanayiden geldi. Sanayi üçüncü çeyrekte dalgalı bir görünüm izlemişti. Bu yapının son çeyrekte de sürmesi muhtemel. Ama imalat sanayi PMI (satın alma yöneticileri

endeksi) verileri sanayide olumlu seyre işaret ediyor.

İnşaatta sıkıntı sürüyor

Hizmetler sektörü turizmdeki yükselişin etkisiyle üçüncü çeyrekte yüzde 0,6 büyüdü ve 0,22 puanlık katkı verdi. İnşaatta ise küçülme az da olsa hız kesti ve üçüncü çeyrekteki daralma yüzde 7,8 oldu. Bunun büyümeye olumsuz katkısı ise 0,57 puan oldu. Finans sektörü ikinci çeyrekte oldukça olumlu bir seyir göstermişti, üçüncü çeyrekte faiz indirimi kampanyalarına rağmen büyümesi yüzde 2'de kaldı ve bunun katkısı 0,08 puan oldu. Kamu yönetimindeki yüzde 4,8 büyümenin ekonomiye katkısı ise 0,46. Gayrimenkul sektörü kredi faizlerindeki indirimle kıpırdandı ve yüzde 2,4 artışın 0,18 puan katkısı oldu.

Tüketimde artış

Tüketimdeki hareketlenmeyle vatandaşın üçüncü çeyrek harcaması yüzde 1,5 arttı ki bu yılın tüm önceki çeyreklerinde daralma söz konusuydu. Vatandaşın tüketimindeki artışın büyümeye katkısı 0,88 puan olarak gerçekleşti. Devletin tüketimi ise üçüncü çeyrekte yüzde 7 arttı ve bu da 0,88 puanlık bir katkı sağladı.

Toplam yatırımlardaki olumsuzluk sürüyor. Üçüncü çeyrekte yatırımlarda daralma yüzde 12,6 ve ekonomiye olumsuz katkı 3,42 puan seviyesinde.

Dış ticaret negatif

Son iki çeyrekte büyümenin en önemli kaleminden olan dış ticaret ithalattaki hareketlenme nedeniyle üçüncü çeyrekte büyümeye olumsuz katkı verdi. İhracat üçüncü çeyrekte yüzde 5,1 arttı ithalattaki büyüme ise yüzde 7,6 oldu. Dış ticaretin büyümeye katkısı da 0,2 puan olarak belirlendi. İhracatta son çeyrekte artış beklentisi var.

İthalattaki artışın seyrine göre yıllık büyümeye katkı belirlenecek.

Vatandaş faiz indirimini fırsat bildi

Taşıt ve konut kredi faizlerindeki kampanyalar vatandaşın harcamalarını da şekillendirdi. Üçüncü çeyrekte dayanıklı tüketim mallarına yapılan harcama yüzde 7,6 arttı. Dayanıksız tüketim mallarına harcamalardaki artış ise yüzde 17 oldu. Turizm harcamalarını da barındıran hizmetler kalemindeki harcamalardaki büyüme de yüzde 17,1 olarak belirlendi.

Yatırımlarda sıkıntı sürüyor

TÜİK verilerine göre yatırımlarda hem inşaatta hem de makine-teçhizat daralma devam ediyor. Üçüncü çeyrekte inşaat yatırımları yüzde 18, makine-teçhizat yatırımları yüzde 7,5 küçüldü. Bu ekonomi için en olumsuz veri olarak öne çıkıyor. Son çeyrekte makine-teçhizat yatırımlarında daralmanın hız kesmesi bekleniyor.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, büyüme rakamlarını değerlendirdi:

“Ekonomide normalleşme sinyalleri”

Üçüncü çeyrek büyümesinin umut verici olduğunu ifade eden Başkan Yorgancılar, “Bu veriler yetersiz olsa da, cari açık vermeden de pozitif büyüme yakalanabileceğini ortaya koymasından önemlidir” dedi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, 2019 yılı üçüncü çeyrek büyümesini değerlendirdi. Ekonomik gelişmelerin en konsantre ve en önemli göstergesinin büyüme rakamları olduğunu belirten Yorgancılar “2019 yılı üçüncü çeyreğinde, baz etkisinin de katkısıyla ekonomi binde 9 oranında büyümüştür. Kamu tüketimi yanında özel tüketimin büyümede aktif rol oynadığı anlaşılıyor. Mal ve hizmet ihracatının ithalattan daha yavaş artması ise kurlardaki istikrarsızlığın bir yansıması olarak değerlendirilebilir. Binde 9'luk büyüme hızı, nüfusu yaklaşık yüzde 1,5 oranında artan, beş milyona yakın insanı işsiz olan bir ülke için oldukça düşüktür. Ancak, üç çeyrek küçülmenin ardından gelen bu pozitif oran bizleri umutlandırmıştır. 2018 yılı Ağustos ayında yaşanan türbülans ve devamında gelen olumsuz sürecin ekonomik krize ve ardından da hızla artan işsizlikten

sonra sosyal krize dönüştüğü bir dönem yaşandı. Şimdi yaraları sarmamız, ekonomiyi nitelikli büyüme patikasına yeniden sokmamız gerekiyor. Dünya konjonktürü zorlu olmakla birlikte düşük faiz iklimi ve küresel sermayenin yeniden gelişmekte olan ülkelere yönelmesi söz konusudur. Türkiye'nin son bir yılda yaşadığı deneyim, içerisinde ciddi ve önemli dersleri barındırıyor. Türkiye, dış kaynağa dayalı inşaat ve iç talep öncelikli büyüme patikasından ihracata dayalı, cari açığı artırmayan bir nitelikli büyümeye patikasına geçmelidir” dedi.

“Cari açık vermeden pozitif büyüme”

Ekonominin üçüncü çeyrekte yüzde 0,9 oranında büyürken, yılın 9 aylık bölümünde ise binde bir oranında küçüldüğünü de hatırlatan Başkan Yorgancılar “2019 üçüncü çeyreğinde tarım sektörü yüzde 3,8, hizmetler sektörü binde 6, sanayi sektörü yüzde

1,6 oranında büyürken inşaat sektörü 7,8 oranında küçülmüştür. Bu veriler yetersiz olsa da cari açık vermeden de pozitif büyüme yakalanabileceğini ortaya koyması bakımından önemlidir” diye konuştu.

Sanayi sektörünün üçüncü çeyrek ve dokuz aylık performansını da değerlendiren Başkan Yorgancılar, “Sektörün performansını ihtiyaçlar ve potansiyeller çerçevesinde çok yetersiz, ancak zorlu ulusal ve küresel koşullar çerçevesinde takdir edilesi buluyoruz. Zira, sektör enerji girdilerindeki yüksek oranlı artışlara rağmen üçüncü çeyrekte ihracatını yüzde 3,5 oranında artırabilmiştir. Üstelik bunu emek verimliliği yüzde 2,4, reel ücret ücretler yüzde 6,6 oranında artarken başarmıştır. Dolayısıyla 2019 yılı üçüncü çeyreğinde sanayicimiz adeta mucize yaratmıştır” dedi.

Yatırımlarda olumsuz tablo

Üçüncü çeyrekte harcamalar yönünden büyümede oldukça “dengesiz” durumun da dikkat çekici olduğunu vurgulayan Yorgancılar şunları söyledi: “Devlet, bütçe dengelerini zorlayarak 9 çeyrektir büyümeyi tetiklemiştir. Özel tüketim üç çeyrek sonra yeniden büyümeye başlamıştır. Ancak yatırımlar, özellikle de makine ve teçhizat yatırımlarında beş çeyrektir devam eden küçülme sürdürülebilirliğin zor olduğunu ortaya koymakta, yarınlara olumlu bakmamızı engellemektedir. İthalatın ihracattan hızlı büyümesi üzerinde ayrıca durulması gereken bir gelişmedir.”

Kamuda tasarruf ihtiyacı

Gelinen noktada ekonomide bazı risklerin iyi yönetilmesinin gerekliliğini ifade eden Yorgancılar “Kamu dengelerinde çok ciddi bir bozulma yaşanmıştır. Kamu borç çevirme oranları; bedelli askerlik, imar affı ve

TCMB ihtiyat akçesinin kullanılmasına rağmen, yüzde 200’lerin üzerindedir. Bu, piyasalarda kamunun özel kesimi dışlamasına neden olmaktadır. Kamunun tasarrufa özen göstermesi gerekiyor. Yine ticaret savaşlarının yaşandığı bir ortamda TL’nin aşırı değerlenmesine izin verilmemelidir. Dış kaynak girişinin başlaması bu riski artırıyor. Ayrıca, sanayide reel ücretlerin verimliliğin çok üzerinde artmamasına özen gösterilmelidir. Bu zorlu dönem atlatalıncaya, normal normal hıza kavuşuncaya kadar sanayicilere pozitif ayrımcılık yapılmalı, akaryakıt, elektrik ve doğal gaz sübvansiyonlu olarak verilmelidir. Enflasyonla mücadeleye kararlılıkla devam edilmelidir. Birçok ekonomik ve sosyal sorunun anası olan işsizlik ile mücadele için istihdam teşvikleri artırılmalıdır. Türkiye’nin yaşadığı ekonomik zorlukların yeni bir erken seçimi kaldırması olası görünmüyor. Bu konu gündemden düşürülmelidir. Aksi halde beş çeyrektir gerileyen makine-teçhizat yatırımlarının yani üretken kapasitenin artması mümkün olamayacaktır. Sevindirici olan şey, ekonominin inişten yatay seyre geçmiş olmasıdır. Bizi zorlu ancak ümitli bir yokuş bekliyor. Bu günlerin kısa zamanda geride kalacağını umuyoruz” diye konuştu.

Sanayi sektörünün üçüncü çeyrek ve dokuz aylık performansını değerlendiren Başkan Yorgancılar, “Sektörün performansını ihtiyaçlar ve potansiyeller çerçevesinde çok yetersiz, ancak zorlu ulusal ve küresel koşullar çerçevesinde takdir edilesi buluyoruz” dedi.

Yorgancılar'dan asgari ücrete vergi muafiyeti çağrısı

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, yeni yılda uygulanacak asgari ücretin belirlenmesi konusunda tespit komisyonunun çalışmalarını takip ettiklerini belirterek asgari ücrete vergi muafiyetinin yeniden gündeme getirilerek tartışılması ve uygulanması gerektiğini söyledi.

Önerdikleri düzenlemenin tüm boyutlarıyla Türkiye'nin kalkınması için müspet olduğunu ifade eden Yorgancılar, "Günümüz koşullarında, asgari ücretin mutlaka ve mutlaka vergi dışında kalması mantıksal ve sosyolojik açıdan doğru olup, uygulamanın bu çerçevede yapılması tarafların nefes almasını sağlayacaktır" dedi.

İşsizlik uyarısı

Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nun, yeni asgari ücreti belirleme çalışmaları sürerken Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar "Gerek küresel, gerekse ulusal ekonomide zor geçen bir yılı tamamlarken, toparlanmaya dair olumlu işaretlerin geliyor olmasını memnuniyetle karşılıyoruz. Veriler gecikmeli olarak yansımakla birlikte her gün konkordato haberleri almaya da devam ediyoruz. Böylesine bir süreçte işsizlik

oranı gün be gün artmaya devam edecektir" diye konuştu.

Üretimin devamlılığı için...

Sanayicinin artan maliyetlere katlanacak gücünün kalmadığını da vurgulayan Yorgancılar, "Günümüzde, üretimin sürdürülebilirliği ve üretim yapan firmalarımızın devamlılığı, mevcut istihdamın korunması ön planda tutulmalı, istihdamı teşvik edecek yeni mekanizmalar yaratılmalıdır" ifadesini kullandı.

Çalışanların zorlu koşullarda, temel ihtiyaçlarını karşılama ve hayatını sürdürme mücadelesi verdiğini de hatırlatan Yorgancılar "Çalışanlarımızın istenmeyecek yıkımlar yaşamaması ve toplumsal etkiler de değerlendirildiğinde, OECD ortalamasının altında kalan asgari ücretin ve çalışanımızın elinde kalan paranın mutlak suretle artırılması gerekiyor. Günümüz koşullarında, asgari ücretin mutlaka ve mutlaka vergi dışında kalması mantıksal ve sosyolojik açıdan doğru olup, uygulamanın bu çerçevede yapılması tarafların nefes almasını sağlayacaktır. Belirlenecek asgari ücretin tüm bu detaylarla titizlikle değerlendirilmesini bekliyoruz" diye konuştu.

“
EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, asgari ücrete vergi muafiyetinin yeniden gündeme getirilerek tartışılması ve uygulanması gerektiğini söyledi.
”

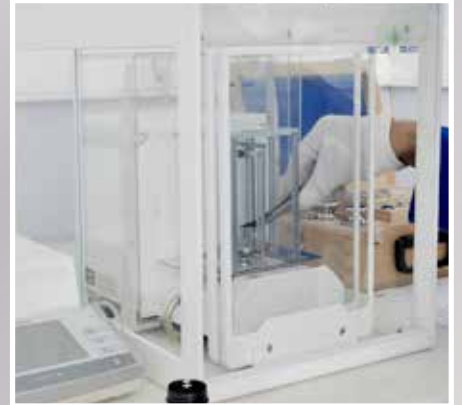

Kalibrasyon
TS EN ISO/IEC 17025
AB-0005-K

egemet[®]

KALİBRASYON-ÖLÇÜM MERKEZİ

- **Boyut** • **Sıcaklık** • **Nem** • **Basınç** • **Terazi** • **Kütle**
- **Sertlik** • **Kuvvet** • **Elektrik** • **Fiziko-Kimya**
- **Hacim** • **Vizkozite Cihazları** • **Yoğunluk Ölçer**
- **Zaman-Devir** • **Optik** • **Özel Kalibrasyonlar**

İzmir'e Katkı Veren STK ödülünü alan Yorgancılar: "İzmir, Türkiye için şanstır"

Kurulduğu 1951 yılından bu yana Türkiye'nin, Atatürk'ün işaret ettiği çağdaş uygarlık seviyesinin üzerine çıkabilmesi adına ve "Kalkınmak sanayileşmek demektir" ülküsü çerçevesinde çalışan Ege Bölgesi Sanayi Odası, kent köklü yayın kuruluşu Yeni Asır Gazetesi'nin düzenlediği Ege Yatırım İhracat İnovasyon Teknoloji Ödülleri kapsamında İzmir'e Katkı Veren Sivil Toplum Kuruluşu Ödülü'ne layık görüldü. EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, gazetenin 125'inci yılının da kutlandığı gecede ödülü İzmir Valisi Erol Ayyıldız'ın elinden aldı.

"İzmir'e sevdam gönülden"

EBSO Meclis Başkanı Salih Esen ve Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar'ın katıldığı gecede İzmir'in teknoloji, inovasyon, yatırımlar ve ihracat açısından öne çıkan kurum ve kuruluşları ile kente katkı sağlayan STK'lar ödüllendirildi.

Gecede "İzmir'e Katkı Veren STK" ödülünü alan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, "Ege Bölgesi'nde İhracat ve İstihdamda Öne Çıkan Şirket" ödülünü de ESBAŞ CEO'su Dr. Faruk Güler'e verdi.

Organizasyonda emeği geçen ve kendilerini ödüle layık gören herkese teşekkür ettiğini belirten Başkan Yorgancılar, "Ödülün içeriğinin İzmir'e katkı olarak geçmesi benim için çok anlamlı. Çünkü benim çeşitli kurum ve kuruluşlarda başkanlık yapmamın en birinci nedeni, İzmir'e olan borcumu ödemektir. Bunu zorla yapmıyorum. Verdiğim mesai için bir ücret almıyorum. Gönülden, İzmir'e olan sevdamdan bu sorumluluğu kabul ediyorum" dedi.

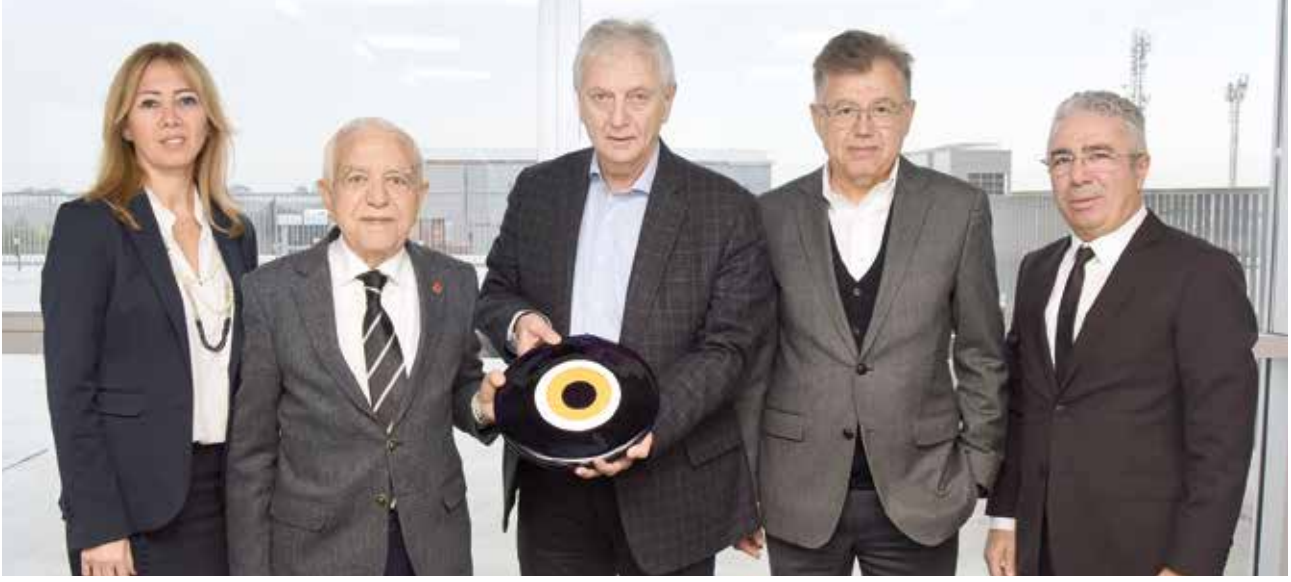
Kurumlarda değer yaratmak

"İzmir'de doğdum, İzmir'de büyüdüm ve İzmir'de kazanıyorum" diyen Yorgancılar, "İzmir'de yaşamaktan çok mutluyum ve hep ifade

ettiğim gibi İzmir, Türkiye için bir şanstır. Hizmet verilen kurumlarda benim için en önemlisi, yaptığım işlerde, oturduğum koltuklarda değer yaratabilmektir. İşte bu nedenlerle, İzmir'e bir borcum olduğunu düşünüyorum. Bu açıdan geçmişte de farklı kurumlardan aldığım benzer konseptteki ödüller benim için çok kıymetli. Çünkü, ödüller doğru yolda olduğunuzu, verdiğin emeğin karşılık bulduğunu, harcadığınız mesainin yerine ulaştığını göstermesi açısından motive edicidir. Ömrüm vefa ettiği sürece de İzmir'e dolaylı veya doğrudan katkı koymaya elimden geldiğince devam edeceğim" diye konuştu.

125 yıldır Ege Bölgesi'ne hizmet veren köklü bir kurumdan bu ödülü alıyor olmanın ayrıca mutluluk verici olduğunu vurgulayan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, gecede emeği geçen herkese teşekkür etti ve ödül alanları tebrik etti.

“Her OSB’ye bir meslek lisesi yapılması gerekiyor”

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, İzmir Atatürk Organize Sanayi Bölgesi Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’ni ziyaret etti. İAOSB Yönetim Kurulu Başkanı ve Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Kurucu Temsilcisi Hilmi Uğurtaş ve okul yöneticileri tarafından ağırlanan Yorgancılar, okulun tam donanımlı atölye ve dersliklerini gezerek öğrencilerin hayata geçirdiği projeleri inceledi.

Meslek lisesi memleket meselesi

Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’nin tam donanımlı yapısıyla Türkiye’nin çağ atlayabilmesi yolunda örnek bir okul olduğunu ifade eden Yorgancılar, “Bu tam donanımlı, sanayicinin ara eleman ihtiyacını karşılamaya mühim katkı koyacak eğitim yuvasını ülkemize kazandırdığı için kıymetli büyüğüm Nedim Uysal’ı ve değerli ailesini alkışlıyor, teşekkür ediyorum” dedi.

İstihdam anlamında Türkiye’nin gerçek sorununun işsizlikten ziyade

“mesleksizlik” olduğunu vurgulayan Başkan Yorgancılar, “Rahmetli duayen işadamı Vehbi Koç’un ‘Meslek Lisesi, Memleket Meselesi’ sözü ne kadar yerinde ve doğru. Bizler de her zaman savunuyoruz ve söylüyoruz ki tam donanımlı meslek liseleri ülkemize çağ atlatacak çok mühim kurumlar. Biz sanayiciler eleman ararken, gençlerimiz de işsizlikle karşı karşıya. Esas mesele işsizlik değil, mesleksizlik. Mesleki eğitime gereken önemi vermek, kaliteyi yükseltmek, ülkeye katma değer yaratmak demek. Buradan, her organize sanayi bölgesine bir meslek lisesi yapılması çağrımızı tekrarlıyorum” diye konuştu.

LGS’de yüzde 5’lik dilim içinde

Öğrencilerin projelerini inceleyen EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, engelli bireylerin kullanabilmesi için tasarlanan lazer arp, topraktan yararlanan şarj cihazı ve robot batari gibi birçoğu ödül alan projeler için öğrencileri tebrik etti.

İAOSB Başkanı ve okulun Kurucu Temsilcisi Hilmi Uğurtaş

ise Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi’nin Türkiye’nin en iyi mesleki eğitim modeli olduğunu belirterek, “Okulumuzda her yıl 10. sınıflar en az 36 proje geliştirerek mezun olabiliyorlar. 2014 yılında eğitime başlayan okulumuzda verdiğimiz ilk mezunların projeleri ile birlikte bugüne kadar 100’ün üzerinde nitelikli proje geliştirildi. Tüm öğrencilerimiz, yüzde 100 burs kapsamında eğitim alıyorlar. Okulumuzda elektrik-elektronik teknolojisi, endüstriyel otomasyon teknolojisi ve makine teknolojisi olmak üzere üç alan bulunuyor. Hedefimiz; uygulamayı bilen mühendis adayları yetiştirmektir. Okulumuza kayıt hakkı kazanmak için öğrencinin 8. sınıf sonunda yapılan LGS sınavlarında ilk yüzde 5’lik dilim içinde yer alması gerekiyor. Hatta önümüzdeki yıllarda ilk yüzde 1’lik dilimden öğrenci alabileceğimiz gibi görünüyor. Okulda mühendislik projeleri ağırlık olmak üzere fizik, kimya, biyoloji, tarih, coğrafya, felsefe, Türk Dili ve Edebiyatı üzerine de TÜBİTAK projeleri geliştiriliyor” diye konuştu.

Yorgancılar: “Temiz bir dünya için kaynaklarımızı daha verimli kullanmalıyız”

EBSO'nun desteği ile TTGV'nin düzenlediği Yeşil Başarı Öyküleri etkinliğinin açılışında konuşan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, “Sürdürülebilirlik adına temiz bir dünya için kaynaklarımızı daha etkin ve verimli kullanmayı eyleme dönüştürmek zorundayız” dedi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası ve Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı'nın (TTGV) işbirliği ve EBSO'nun ev sahipliğinde gerçekleşen Yeşil Başarı Öyküleri #1 - İzmir Etkinliği'nin açılışında konuşan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, oplamda 17 trilyon dolar katma değer yaratan dünyanın en büyük şirketlerinin iklim değişikliği riski sebebiyle 1 trilyon dolar maddi kayıp yaşayacağını belirterek, “Daha az etkiyle, daha çok değer yaratma mümkün iken, üstelik de bu şekilde çevre dostu olmanın yanı sıra, verimlilik kazancı ile ekonomik getiri de sağlanabiliyor ise neden bu yöntemde yoğunlaşmayalım? Sürdürülebilirlik adına gelecek nesil ve temiz bir dünya için kaynaklarımızı daha etkin ve verimli kullanmayı eyleme dönüştürmek zorundayız” dedi.

TTGV'nin “Teknoloji Üreten Bir Türkiye” vizyonu ile yıllardır çok kıymetli

çalışmalar sürdüren, teknoloji ve inovasyon konularında farkındalık yaratan bir kuruluş olduğunu belirterek teşekkür eden Yorgancılar, tüm küresel trendlerde, makro tehditlerde, riskler sıralamasında ilk üç arasında insanoğlunun çevreye verdiği zararın yer aldığını belirterek “temiz üretim” kavramının önemine dikkat çekti.

EBSO'nun bu noktada bir kurum olarak sorumluluğunun farkında olduğunu belirten Yorgancılar, “Çok uzun yıllardır sanayicilerden, akademisyenlerden oluşan çok aktif olarak çalışan bir Çevre Çalışma Grubu'na sahibiz. Çevre mevzuatı ile ilgili çok kıymetli görüşlerin oluşturulduğu, eğitim planları, bilgilendirme toplantılarının yapıldığı, üyelerimize somut faydalar sağladığımız bir çalışma grubu... Ve 2001 yılından bu yana hem farkındalık oluşturmak hem de çevreye duyarlı

sanayi tesislerimizi ödüllendirmek amacı ile Çevre Ödül Yarışması düzenliyor ve Bakanlık düzeyinde bir organizasyonla firmalarımızı teşvik etmeye gayret ediyoruz” dedi.

Dünyanın en güvenilir derecelendirme metodolojilerinden olan CDSB'nin gerçekleştirdiği araştırmaya göre, toplamda 17 trilyon dolar katma değer yaratan dünyanın en büyük şirketleri, iklim değişikliği riski sebebiyle 1 trilyon dolar maddi kayıp yaşayacaklarını vurgulayan Başkan Yorgancılar, “Daha az etkiyle, daha çok değer yaratma mümkün iken, üstelik de bu şekilde çevre dostu olmanın yanı

sıra, verimlilik kazancı ile ekonomik getiri de sağlanabiliyor ise neden bu yöntemde yoğunlaşmalıyız? Bu noktada da, firmalarımız açısından farkındalık büyük önem taşımaktadır. Sürdürülebilirlik adına gelecek nesil ve temiz bir dünya için kaynaklarımızı daha etkin ve verimli kullanmayı eyleme dönüştürmek zorundayız. Zira, İzmir’de atıktan enerji üretimine başlanması gibi güzel adımlar bu zorunluluğun bir sonucudur. Ama yeterli olmadığını da biliyoruz” diye konuştu.

Etkinliğin açılışında TTGV Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Ultav ve EBSO Önceki Dönem

Başkanlarından Uğur Yüce de birer konuşma gerçekleştirdiler. Program kapsamında İZKA Planlama Programlama ve Koordinasyon Birimi Uzmanı Emine Bilgen Eymirli “Temiz Üretim Uygulamalarına Bölgesel Bakış ve Yeşil Büyüme Yaklaşımı” başlıklı bir sunum yaptı. Ardından İYTE Öğretim Üyesi Doç. Dr. Koray Velibeyoğlu’nun moderatörlüğünde BTM A.Ş. Ar-Ge Müdürü Nur Çakı, Sun Tekstil Sürdürülebilirlik Yöneticisi Doç. Dr. Şevin Gürarda ve Şentaş Tarım Ürünleri Kalite ve Yönetim Sistemleri Müdürü Sermin Yılmaz’ın konuşmacı olarak yer aldığı panel gerçekleştirildi.

Dünyanın yılda yüzde 7’nin üzerinde emisyon azaltımı yapması gerekiyor

Ülkelerin Paris iklim taahhütlerini güçlendirmek zorunda oldukları 2020 yılına sayılı günler kala Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) tarafından yayınlanan yeni bir rapor, 2020 ile 2030 yılları arasında küresel sera gazı emisyonlarında her yıl yüzde 7,6’lık azaltım yapılmadığı takdirde Paris Anlaşması’nın 1,5 santigrat derece hedefini gerçekleştirme fırsatının kaçacağı uyarısında bulunuyor.

UNEP’in yıllık Emisyon Açığı Raporu, Paris Anlaşması’nın tüm mevcut koşulsuz taahhütleri yerine getirilse bile, sıcaklıkların 3,2 santigrat

derece artarak, daha geniş ve daha tahrip edici iklim etkilerine yol açacağını ifade ediyor. 1,5 derece hedefinin tutturulması için, önümüzdeki on yıl içinde ülkelerin küresel azaltım taahhütlerini en az beş kat arttırması gerekiyor.

UNEP Genel Direktörü Inger Andersen, “İklim değişikliğine karşı erken ve güçlü bir şekilde harekete geçmemekle gösterdiğimiz kolektif başarısızlığımız, şimdi büyük azaltımlar yapmamız gerektiği anlamına geliyor; önümüzdeki on yıl boyunca, yılda yüzde 7’nin üzerinde emisyon azaltımı yapmamız şart” dedi.

ATİAD yönetiminden Yorgancılar'a ziyaret

Ziyaret kapsamında, ATİAD Yönetim Kurulu Başkanı Aziz Sarıyar, Yönetim Kurulu İkinci Başkanı Müfit Tarhan, Yönetim Kurulu Üyeleri Uğur Bayram ve Nihat Kanat, Ege Bölgesi Sanayi Odası Başkanı Ender Yorgancılar ile bir araya geldi. ATİAD heyeti, Başkan Yorgancılar'a çalışma alanları, üye firmaların yapısı, Almanya'da Türk kökenli gençlere hitap eden sosyal projeler ve özellikle ekonomi alanında Türkiye ile Almanya arasında köprü görevi gören "Türk - Alman Ekonomi Günü" hakkında detaylı bilgi verdi.

ATİAD heyetinin ziyaretinden duyduğu memnuniyeti dile getiren EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Almanya'nın ithalat ve ihracat açısından önemli bir partner ülke olduğunu, İzmir için ise Alman sermayeli ve Alman ortak yapısına sahip birçok firma bulunduğundan dolayı çok daha fazla öneme sahip olduğunu vurguladı.

Toplantı sırasında, Almanya'da bir çok kentin fuar kenti olmasının ve buralara İzmir'den direkt uçuşların bulunmasının karşılıklı ticaret için büyük bir avantaj olduğunu belirten Yorgancılar, EBSO üyelerinin faaliyet alanlarının gelişmesi ile ilgili çeşitli iş ortaklıklarının, iş potansiyeli artırılmasına yönelik fuar ve seminerlere katılımların organize edilmesinin

kendilerinin asli görevleri içinde olduğunu söyledi.

Yorgancılar, Almanya pazarında iki yöntem ile ilerlenebileceğini; bunlardan birinin 'doğru ürün ile doğru pazarı buluşturan ve marka yaratan projeler oluşturmak' olduğunu söyledi. Yorgancılar, diğer yöntemi ise 'iş insanlarının hali hazırda markalaşmış ve belirli bir pazar hacmine sahip firmaları devir alma konularına bilinçli bir şekilde yönlendirilmesi' olarak tanımladı ve bu anlamda oda olarak iş birliklerine daima açık olduklarını söyledi.

Fikirlerimiz çok yakın

ATİAD'ın İzmir ziyareti kapsamında İzmir iş dünyasını yakından tanıma fırsatı bulduklarını belirten ATİAD Yönetim Kurulu Başkanı Aziz Sarıyar ise "ATİAD olarak çok önemli toplantılara imza attık. Almanya'ya ilgi duyan Türk firmalarına ve aynı şekilde Türkiye'ye ilgili duyan Alman firmalarına doğru yönlendirmelerde bulunmak, en başta doğru adımlar atmalarını sağlamak için fahri yardımlarda bulduk. Bu bağlamda Ender Başkan'ın söylediklerine tamamen katılıyorum. İzmir ve Düsseldorf arasında yeni ekonomik projeler ve yeni iş birliklerimiz çok yakında gerçekleşecek" ifadelerini kullandı.

Avrupa Türk İşadamları ve Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu'nu ağırlayan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Almanya pazarının önemine vurgu yaparak doğru ürün ile doğru pazarı buluşturan ve marka yaratan projeler oluşturulması gerektiğini söyledi.

Uğur Yüce, 2019 ÜSİMP Onur Ödülü'nü EBSO'ya atfetti

ÜSİMP, bu yılki onur ödülüne Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) 1989-1992 Dönemi Yönetim Kurulu Başkanı Uğur Yüce'yi layık gördü. Yüce, Türkiye'de üniversite-sanayi işbirliği vizyonunun oluşumuna, işbirliği ortamının gelişimine ve yaygınlaşmasında uzun yıllardır yaptığı özverili, özgün çok yönlü ve etkin katkılar nedeniyle ödüle layık görüldü.

27 Kasım Çarşamba günü İstanbul Harbiye Askeri Müze ve Kültür Merkezi'nde düzenlenen törenle TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Hasan Mandal'ın elinden ödülünü alan Yüce, "Bugün hayatımın en onurlu günlerinden birini yaşıyorum. Yapılan işler ve edinilen başarılar bireysel olamaz. Esasen burada onurlandırılan ve ödüllendirilen, arkamızdaki güçtür. EBSO'daki görevim sırasında Ege Üniversitesi rektörlüğünden ayrılmış, TÜBİTAK Bilim Kurulunda büyük emekleri olan ve 1980-1989 yılları arasında EBSO Genel Sekreteri olarak görev yapmış, rahmetli ve sevgili hocam merhum Prof. Dr. Yusuf Vardar'ın bizleri eğitmesi ve yönlendirmesi olmasaydı, arkamda Ege Bölgesi Sanayi Odası gibi köklü bir kurumun desteği olmasaydı, üniversite - sanayi işbirliğinin tesisi de mümkün olmazdı" dedi.

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü'nün kuruluşundaki meşakkatli süreçte emeği geçen merhum Prof. Dr. Erdal Saygın'ı da bu vesileyle andığını dile getiren Yüce, "Bugün burada, sizlerin huzurunda, değerli hocalarımı rahmetle ve minnetle yad ediyorum, layık görüldüğüm ödülü hem kurumum Ege Bölgesi Sanayi Odası hem de değerli hocalarım adına alıyor ve bir onur kabul ediyorum. Süreçte emeği geçen herkese ve ödül jürisine teşekkürlerimi sunuyorum" diye konuştu.

ÜSİMP Onur Ödülü

Üniversite-Sanayi İşbirliği Merkezler Platformu Onur Ödülü, çalışma hayatları

süresince, mensubu oldukları kurum ve kuruluşlardaki görevlerinin yanı sıra, kurum ve kuruluşları dışında bireysel sorumluluk alarak üstlendikleri görevler ve gösterdikleri üstün gayretle öne çıkan kişilere veriliyor. Ödül her sene ülkemizdeki üniversite-sanayi işbirliği faaliyetlerine stratejik düzeyde yön verilmesinde; üniversite-sanayi işbirliği ile ilgili hukuk, finans, insan kaynakları, eğitim, ticaret, ölçme değerlendirme gibi temel altyapıların oluşturulmasında; üniversite-sanayi işbirliği ekosisteminin oluşturulması için gerekli risk sermayesi, finansman/fon, araştırma merkezleri, vakıflar gibi önemli destek altyapılarının kurulmasında; bilim ve teknolojiye dayalı sanayinin kurulması ve geliştirilmesinde; kamuoyunun üniversite-sanayi işbirliği konusundaki farkındalığının artırılmasında ve kültürel dönüşümün sağlanmasında öncü rol oynamış, yaşayan ve aktif görevde olmayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına veriliyor.

“Üniversite-Sanayi İşbirliği Merkezler Platformu (ÜSİMP) Onur Ödülü'ne layık görülen Ege Bölgesi Sanayi Odası geçmiş dönem başkanlarından Uğur Yüce, ödülü EBSO'ya atfederek “Arkamızda EBSO gibi bir kurum ve Yusuf Vardar gibi bir hocamız olmasaydı, bugünlere gelemezdik” dedi.

Değişen dünya ve EBSO

Selim YAŞAR

1993-1995 Dönemi
EBSO Yönetim Kurulu
Başkanı

Sanayicilerimizi kucaklayan EBSO, Türkiye'nin öncü sivil toplum kuruluşlarının başında gelme misyonunu 2020 yılında da kararlılıkla devam ettirmelidir.

Değişen dünyada sanayicilerimizin iş yapış yöntemleri de hızla farklılaşmaya mecburdur. Son yirmi yılda alışkanlıklarımız ve tüketimlerimiz tamamen değişti. Teknoloji katlanarak arttı ve hayatımızın her alanına girdi. Bilgi ve veriyi kullanabilme yeteneği son derece kıymetli oldu. Örneğin geçtiğimiz beş, on yıllık sürede alışveriş deneyimlerimizi değiştirdik, internet son derece önemli bir kaynak oldu.

Veri analizinin önemi...

Elbette teknolojinin artıları kadar riskleri de çoğaldı; gizlilik göreceli olarak ortadan kalktı. Örneğin Alman A Milli Erkek Futbol Takımı, SAP ile yapmış olduğu veri analizi ile Dünya Kupası'nı kazandı. Verilerin analizini doğru yapan Donald Trump, ABD'nin yeni başkanı oldu. Bugün de sanayicilerimiz, yaptıkları işleri teknolojinin önümüzdeki 10 yılda her türlü sürece nasıl etki edeceğini düşünerek değiştirmek ve

geliştirmek zorundadır. Her şey öyle hızlı ki, yeni teknolojilerin adları dahi henüz isimlendirilmedi. Dünyadaki baş döndürücü teknolojik gelişmeler son hızıyla devam ediyor. Büyük bir rekabet söz konusu. Örneğin Çin Halk Siber Ordusu, Pentagon'un yeni projelerine ilişkin kodları çaldığını duyurdu. Telefonunuzda bluetooth açıksa tüm bilgilerinizi bir kaç dakika içerisinde ele geçirebilirler. Bunları farkında mıyız? Sözün özü, teknoloji artık sadece mühendislerin işi değil neredeyse bütün mesleklerin bir parçası olmuştur.

Bilgi güç demektir...

Günümüzde sosyologlar, psikologlar, felsefeciler, hukukçular, sanayiciler, tüccarlar, ihracatçılar veri ile ilgili teknolojik bilgi sahibi olmak mecburiyetindedir. Zira iş dünyasında, sanayide talep edilen becerilerin başında yeni teknolojileri tasarlama, programlama ve kullanabilme yeteneği en önde gelmektedir. Artık sayısal ve sözelciler şeklindeki ayrışma ortadan kalkmıştır.

Genç neslin iyi eğitilerek sanayi şirketlerimize hızla giriş yapması ve rekabet edemeyecek tecrübelilerimizin onlara fırsat vermesi gerekmektedir. Hayal gibi görünen çok şey yakında rekabetimizde önemli olacaktır. Üniversitelerimizde müfredatlar teknolojinin gelişimi karşısında çok yetersiz kalıyor. Her gün cahil uyanıyor ve yeniden eğitim, öğrenim görüyoruz.

Tüm ulusumuzun ve EBSO camiasının yeni yılını sağlık ve mutluluk dilekleriyle kutluyorum. Esen kalın.

“Katar ile mevcut işbirliğini artırmak için makro projeler gerçekleştirilmeli”

Katar Ulusal Turizm Konseyi Fuar Planlama ve Organizasyon Bölümü Başkanı Michael Michael ve Fuarlar Bölümü Müdürü Ahmed Mohammednoor Al Obaidli, Ege Bölgesi Sanayi Odası'na ziyaret etti. Travel Turkey İzmir Fuarı için kente gelen yetkilileri ağırlayan EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Muhsin Dönmez, İzmir'in turizmde gelişmeye çok açık bir şehir olduğunu ve sadece deniz, güneş turizmi değil kültür, gastronomi ve termal turizmde de geniş fırsatlar barındırdığını söyledi. EBSO olarak Katar Ulusal Turizm Konseyi ile karşılıklı işbirliğini geliştirmek için hazır olduğunu belirten Dönmez, “İki devlet arasında makro projeler gerçekleştirilebilir. Ancak İzmir ile Doha arasındaki işbirliğini geliştirerek halkların daha fazla yakınlaşmalarını sağlayıp firmaların işbirliklerini arttırmak üzerine yoğunlaşmamız gerekiyor diye düşünüyoruz” dedi.

Ziyaretler işbirliğini derinleştirir

İşbirliğini derinleştirmek adına EBSO üyelerinin Katar'ı ziyaret

edebileceğini vurgulayan Dönmez, “Heyet ziyaretlerinin mevcut ilişkileri daha da geliştireceği, İzmir ile Doha arasındaki ekonomik ilişkileri uzun vadeli bir işbirliğine dönüştürerek iki kent ve ülke halklarının daha fazla yakınlaşmalarını sağlayacağı ve firmaların işbirliklerini artıracacağı kanaatindeyiz. Sizlerden de bir talep olması halinde Katarlı işadamlarını İzmir'de ağırlamaktan mutluluk duyacağımızı ve her iki şekilde de işbirliğine hazır olduğumuzu bilmenizi isteriz” diye konuştu.

Çok kısa bir süre önce ziyaret taleplerini iletebilmelerine rağmen Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın kendilerini heyecanla kabul etmesinden büyük memnuniyet duyduklarını belirterek teşekkür eden Katar Ulusal Turizm Konseyi Fuar Planlama ve Organizasyon Bölümü Başkanı Michael Michael ise Türkiye ve Katar'ın merkezi hükümetler nezdinde çok yakın ve güzel bir ilişkisi olduğunu söyledi. Mevcut dostluğun ileriye götürülmesinde önemli görevin ise iş dünyasına düştüğünü ifade eden Michael, “Katar'la Türkiye arasında çok güzel

bir dostluk ilişkisi var. Hükümetlerimiz, bu işbirliğinin temelini en iyi şekilde atmış durumdadır. Bundan sonrası da işadamlarının çabalarıyla gerçekleşecektir. Katar'ın Türkiye ile ilgili büyük beklentileri vardır. Çok ciddi şekilde ortak projeler üzerine çalışmaktayız” dedi.

Ortak projeler

Türkiye'nin Katar'ı İran ile ticarete bir araç olarak kullanabileceğini vurgulayan Michael, “İki sene önce Sayın Ticaret Bakanımız ile Meşhed odaklı Türkiye-İran ve Doha/Katar arasında yeni kurulacak ticaret yolu ile ikili ticaretin daha istikrarlı ve güvenli bir hal alacağı konusunu görüştük” diye konuştu.

Michael ayrıca kendilerinin nezaketten EBSO'dan bu tür projeler üzerinde çalışmak için icazet istediklerini belirtti. Kendileriyle işbirliği yapma konusundaki isteğinden büyük mutluluk duyduklarını vurgulayan Michael, taslak projeler üzerine çalışıp Ege Bölgesi Sanayi Odası ile paylaşacaklarını, mevcut dostluk ve işbirliğini daha da ileri götürmek için çabalamaktan memnuniyet duyacaklarını ifade etti.

EBSO üyeleri, Rusya ve Moldova heyetleriyle ikili görüşmeler gerçekleştirdi

Rusya'nın dördüncü büyük şehri ve Sverdlovsk yönetim birimi merkezi Ekaterinburg'un Hükümet Danışmanı ve Sverdlovsk Yatırım ve Geliştirme Başkanlığı CEO'su Maksim Prachik ve bölgede faaliyet gösteren firma temsilcileri ile Moldova Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği Ekonomi ve Ticaret Müsteşarı Calin Gheorghita ve İkinci Kâtip Tatiana Çelebi, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nı ziyaret etti. Heyetleri EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Muhsin Dönmez ağırlarken EBSO üyesi firmalar da heyetler ve konuk firma temsilcileriyle ikili görüşmeler gerçekleştirdi.

İşbirliği potansiyeli

İlk olarak Rus heyetinin ziyareti vesilesiyle duyduğu memnuniyeti dile getiren EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Muhsin Dönmez, İzmir'in sanayi ve turizm odaklı bir şehir olduğunu belirterek EBSO'nun beş bine yakın üyesiyle bölge sanayisine yön verdiğini ve Sverdlovsk bölgesi ile İzmir arasındaki işbirliği potansiyelini açığa çıkarmayı çok önemsediklerini söyledi. İzmir'de sanayinin her kolunda üretim yapıldığını ifade eden Dönmez, "İzmirli sanayiciler olarak Rusya Federasyonu ile iyi ilişkiler kurmaya istekliyiz. EBSO olarak üzerlerimize düşen her türlü görevi yerine getirmeye hazırız" dedi.

"Sverdlovsk yatırım için uygun"

Sverdlovsk Yatırım ve Geliştirme Başkanlığı CEO'su Maksim Prachik ise 8-11 Temmuz 2019 tarihleri arasında Ekaterinburg'da düzenlenen INNOPROM Fuarı'na Türkiye'nin partner ülke olarak katıldığını ve fuar kapsamında birçok Türk firmanın bölgelerine geldiğini söyledi. Söz konusu fuar kapsamında çok sayıda işbirliği görüşmesinin gerçekleştirildiğini belirten Prachik, "Bu görüşmelerin birçoğunda çeşitli anlaşmalar da imzalandı. İZFAŞ ile Ekim ayında ortak bir etkinlik gerçekleştirdik ve İZFAŞ heyetini bölgemizde ağırladık. Tüm bu etkinlikler sonucunda da bugün Ege Bölgesi Sanayi Odası'nda bulunmaktan büyük mutluluk duyuyoruz. Heyetimizde firma temsilcilerimizle birlikte bölgemizin özelliklerini sizlere anlatma şansı bulduğumuz için memnunuz" diye konuştu.

Sverdlovsk bölgesinde yaklaşık 4,3 milyon kişinin yaşadığını ve işgücünün 2,2 milyon kişi olduğunu belirten Prachik, ortalama maaşın 581 Amerikan Doları olduğunu ve 2018 yılında 33,2 milyar dolarlık bir üretim yapıldığını, bu figür ile Rusya Federasyonu genelinde yedinci sırada yer aldıklarını ifade etti. Bölgenin metalürji, makine sanayi, medikal gibi sektörlerde öncü olduğunu belirten Prachik, "Sverdlovsk'tan 2018 yılında 8,6 milyar dolar ihracat, 4,5 milyar dolar ithalat yapıldı.

EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Muhsin Dönmez, her iki ülkeyle de gerçek ticari potansiyelin, var olanın çok üzerinde olduğunu belirterek çitayı yükseltmek için ne gerekiyorsa yapmaya hazır olduklarını söyledi.

Türkiye, 159 ülke içinde 185 milyon dolar ile bölgemiz ile en fazla ticaret yapan 13. ülke konumunda. İstanbul'dan Ekaterinburg'a Türk Hava Yolları'nın var olan doğrudan uçuşları ile bu seviyenin daha yukarılarına çıkacağına inanıyorum" dedi.

"İzmir nitelikli eleman açısından zengin"

Rusya Federasyonu'nun ardından Moldovalı yetkililerle bir araya gelen EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Muhsin Dönmez, Moldova Büyükelçiliği Ekonomi ve Ticaret Müsteşarı Calin Gheorghita ve İkinci Kâtip Tatiana Çelebi'yi ağırladı. Görüşmede EBSO üyesi firma temsilcileri de hazır bulunarak Moldova'da yatırım fırsatları hakkında bilgi aldı.

İzmir'in sahip olduğu 13 organize sanayi bölgesi ile demir-çelikten plastiğe, turizmde gıdaya, makineden tekstile kadar çok farklı sanayi kollarında üretim yapan fabrikalara sahip olduğunu söyledi. Kentteki sekiz üniversitenin varlığı ile İzmir'in nitelikli eleman kaynağının zenginliğine işaret eden Dönmez, "Moldova ile ticaret hacmini arttırmak için elimizden gelen her türlü desteği vermeyi hazırız" dedi.

Dönmez'e teşekkürlerini sunan Moldova Büyükelçiliği Ekonomi ve Ticaret Müsteşarı Calin Gheorghita ise altı aydır Türkiye'de görevli bulunduğunu, Türkiye'nin böyle çalışkan insanlar sayesinde dünyanın en büyük ekonomileri arasında yer aldığını, kendilerinin de Türkiye'nin tecrübelerinden faydalanmak istediklerini söyledi. Bu kapsamda, Moldova hükümetinin Büyükelçilik bünyesinde Ticaret ve Ekonomi Bürosu kurma kararı aldığını vurgulayan Gheorghita, "Ankara'da ve İstanbul'da bu bürolar kuruldu. Şimdi yaptığımız bu ziyaret ile iki ülke işadamları arasında kurulacak işbirliklerinin yolunun açılacağını umut ediyorum. Ülkemizde büyük Alman ve Japon firmaları yatırım yapmakta. Türkiye'den de çeşitli firmalar yatırım amacıyla Moldova'yı

tercih ediyor. Bu yatırımların giderek artmasını bekliyoruz" diye konuştu.

Moldova ekonomisi hakkında bilgi veren Gheorghita, "Asgari ücret 100 Euro ve ortalama maaş ise 200 ila 250 Euro civarında. İşgücü bulma konusunda ise sıkıntı yaşanmıyor. Moldova'nın 2018 ihracatı, bir önceki yıla göre yüzde 11 artarak 2,7 milyar dolar seviyesine geldi. Bu ihracatın yaklaşık yaklaşık 70'i AB'ye yapılıyor. İthalatımız ise 5,7 milyar dolar ve ağırlıklı olarak yine AB bölgesinden mal alıyoruz. Türkiye ile Moldova'nın ticaret hacmi yaklaşık 500 milyon dolar seviyesinde. Moldova olarak Türkiye'ye alüminyum, ayçiçek, mısır, etil alkol ve giyim eşyası satıyoruz ve sizden bakır kablo, sabun, otomobil ekipmanları, giyim, sentetik lifler, narenciye, farmasötik ürünler ve domates alıyoruz" dedi.

Moldova'da yedi serbest ekonomik bölge ve 14 alt bölge bulunduğunun altını çizen Gheorghita, bu bölgelerin yatırımcılara KDV muafiyetinden çeşitli vergi indirimlerine kadar birçok avantaj sunduğunu belirtti.

İzmir'e ticaret bürosu talebi

Moldova'nın hem uluslararası

işbirliklerini ilerletmede, hem de ticaret diplomasisi alanındaki atılımlarında başarılı bir çizgi ortaya koyduğunu ifade eden EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Muhsin Dönmez ise Kişinev yönetiminin Ankara ve İstanbul'da açtığı Ticaret ve Ekonomi Bürosu'nun bir benzerinin de İzmir'de kurulmasını beklediklerini söyledi.

OSB'lerin sorunları ve çözüm önerileri masaya yatırıldı

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer başkanlığında İzmir'deki organize sanayi bölgesi başkan ve yönetim kurulu üyelerinin katılımıyla her ay düzenlenen OSB'ler Sanayi İşbirliği Toplantısı, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde gerçekleştirildi. EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcıları İbrahim Gökçüoğlu ve Muhsin Dönmez ile Genel Sekreter Mustafa Kalyoncu'nun katıldığı toplantıda İzmir'deki OSB'lerin Yönetim Kurulu Başkanları ile İBB Genel Sekreteri Buğra Gökçe, genel sekreter yardımcıları ve ESHOT ile İZSU'nun yöneticileri de hazır bulundu.

Belediyeye teşekkür

Binlerce insanın çalıştığı, ürettiği ve ihracat yaptığı organize sanayi

bölgelerinin kayıt dışı ekonomiyle mücadele için de en sağlıklı yapı olduğunu belirten EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İbrahim Gökçüoğlu, OSB'ler ve serbest bölgelerin ihtiyaçları içinde ulaşım ve itfaiye hizmetlerinin öne çıktığını söyledi. Konuyla ilgili daha önce İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne OSB'lerin taleplerini sunduklarını ifade eden Gökçüoğlu, belediyenin çözüme yönelik aldığı aksiyonlar için Tunç Soyer'e teşekkür etti. Gökçüoğlu, "Hammaddenin üretim tesislerine ulaştırılması ve işlenip katma değer kazandırıldıktan sonra yurt içi ve yurtdışı pazarlara arz edilebilmesi için ulaşımı sağlayan yollar büyük önem taşıyor. Bununla birlikte minimum 15 milyon liralık yatırımlarla kurulan üretim tesislerinde çıkabilecek yangınlara

hızlı müdahale edilmesi de çok önemli. Son dönemde şehrimizde ve ülkemizin diğer bölgelerinde yaşanan fabrika yangınları da bunun önemli bir göstergesi. Sayıları 10'un üzerinde olan organize sanayi bölgelerimizde kurulacak itfaiye teşkilatları ve var olan itfaiyeler için ilave bina, araç, ekipman ve personel elbette bir maliyet. İzmir Büyükşehir Belediyemize bu konulardaki taleplerimizi her fırsatta dile getirdik. Kendilerine şu ana dek atılan adımlar için teşekkür ediyoruz" diye konuştu.

İzmir Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Daire Başkanlığından sorumlu Genel Sekreter Yardımcısı Yıldız Devran, OSB'lere kurulması planlanan itfaiye teşkilatları hakkında sanayicilere bilgi verdi.

"Görevimiz sanayicinin önünü açmak"

İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer de sanayinin kent için temel unsur niteliğinde olduğunu ifade etti. Organize sanayi bölgeleri başkanlarının gündeme getirdiği konuları not alan ve Genel Sekreter Buğra Gökçe ile genel sekreter yardımcıları ve bağlı kurum yöneticilerine gerekli konularda talimatlar veren Başkan Soyer, "Ekonomide yaşanan belirsizlik içinde bizim asli görevimiz sizin önünüzü açmak, üretime ve ihracata destek vermek. Bunun için elimizden geleni yapmaya hazırız. Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar ile her ay düzenli olarak bir araya geliyoruz ve konuları, çözüm önerilerini detaylı biçimde değerlendiriyoruz. Bize ilettiğiniz konular mutlaka sonuca ulaştırılacak" diye konuştu.

Teknoyatırım Destek Programı'na yeniden düzenleme

KOSGEB Teknoyatırım Destek Programı, daha fazla sanayi girişimcisini kapsayacak şekilde revize edildi. Yeni kriterlere göre belirlenen sektörlerdeki projelerin KOSGEB Teknoyatırım'a kabul edileceğini ifade eden Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, "27 Kasım itibarıyla çağrıya çıktık. Bu program sürekli açık olacak, yani girişimlerimiz ihtiyaç duymaları halinde derhal başvurabilirler" dedi. Girişimcilik ve inovasyon ekosisteminin gücünün, kalkınma hızını doğrudan belirlediğini ifade eden Bakan Varank, bakanlığın da bu noktadan hareketle girişimciliği 2023 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi'nin temel politika bileşenlerinden biri olarak belirlediğini dile getirdi.

Türkiye'nin girişimcilik alanında, özellikle de teknoloji tabanlı işlerde büyük potansiyele sahip olduğunu vurgulayan Varank, inovasyonun önemini kavramış firmaların yenilik yapma iştahının önemli olduğunu, ancak bu başarı hikayelerinde bakanlığın onlara sunduğu desteklerin yerinin de yadsınmaz olduğunu belirtti.

146 girişimci 24 milyon liralık destekten aldı

KOSGEB Teknoyatırım Destek Programı kapsamında Ar-Ge ve Tasarım Merkezi belgesine sahip firmalar, çeşitli vergi indirimleri ve istisnalardan faydalanan. Teknoparklarda yer alan firmalar vergisel avantajların yanı sıra, mentorluk, iş eşleştirmeleri, ticarileşme ve ihracat destekleri gibi devlet desteklerinden yararlanıyor. TÜBİTAK ve KOSGEB, iş kurmak ya da kurduğu işi daha da geliştirmek isteyenlere imkanlar sunuyor. TÜBİTAK Bireysel Genç Girişimci (BİGG) Programıyla, girişimcilerin teknolojiyi ve yeniliği odağa alan fikirleri, pazar aşamasına kadar teşvik ediliyor. Böylelikle nitelikli girişimcilik özendirilerek yüksek teknoloji ürünleri geliştirebilen başlangıç firmaları ekonomiye kazandırılıyor. Bu sene 146 girişimci, toplam 24 milyon liralık destekten faydalandı.

1,1 milyar liralık kaynak

Bakan Varank, yine teknoloji tabanlı girişimlere sermaye desteği sunmak için, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile birlikte Tech-InvesTR programını hayata geçirdiklerini dile getirerek, "Bu kapsamda beş yeni girişim sermayesi fonu, teknoloji girişimleri için 1,1 milyar liralık kaynak oluşturacak. Bu fon, start-up'ların Ar-Ge sonucunda geliştirdikleri ürünün ticarileştirmek amacıyla yatırımlar yapacak" ifadelerini kullandı.

Yakın zamanda Bölgesel Girişim Sermayesi uygulamasının da başlatılacağı bilgisini veren Varank, "Biliyorsunuz ülkemizdeki girişim sermayesi uygulamaları, gelişmiş ülkelerle kıyaslandığında alt seviyelerde kalıyor. Dolayısıyla bu alanda somut bir adım atmak istedik. Büyüme potansiyeli taşıyan işletmeleri ve yeni bölgesel girişimleri bu fonla destekleyeceğiz. Bu modelin bölgesel düzeyde uygulanmasıyla yalnızca start-up'ları değil, Anadolu'da faaliyet gösteren ve ihracat kabiliyeti geliştirebilecek firmaları da teşvik edeceğiz" diye konuştu.

**“Sanayici,
bir ay sonraki
elektrik
faturasını
öngöremiyor”**

EBSO Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği Çalışma Grubu tarafından Türkiye’de Enerjinin Durumu ve Elektrik Piyasası Bilgilendirme Toplantısı düzenlendi. Toplantının açılışında konuşan EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Muhsin Dönmez, enerjiden yararlanmanın gereklilik olmakla beraber temel bir insan hakkı olduğunu söyledi.

Önde gelen araştırma şirketlerinin verilerine göre son 25 yılda Türkiye’nin yıllık birincil enerji tüketiminin 55 milyon ton karşılığı petrolden 155 milyon tona yükseldiğini ifade eden Dönmez, “Dünya ekonomisindeki güçlü büyümenin de etkisiyle 100 milyon tonluk artış, oldukça çarpıcı bir artışa işaret etmektedir. Ancak, ülkemizin enerji kaynaklarında dışa bağımlı bir konumda oluşu, enerji maliyetlerindeki değişkenlik ve sürekli artış tüm işletmelerimizin üretim maliyetlerine de yansımaktadır” dedi.

Sanayici, gelecek faturalarını öngöremiyor

Sanayicilerin son dönemde elektrik fiyatlarında çok ciddi fiyat artışlarıyla

karşı karşıya kaldıklarını vurgulayan Dönmez, “Hem fiyat arttı, hem de Son Kaynak Tedarik Tarifesi içerisindeki YEKDEM’den dolayı sanayicilerimiz bir ay sonraki elektrik faturalarını öngöremez hale geldi. Aslında günlük hayatımızdan basit bir örnekle, otomatik ödeme talimatı verdiğimiz birçok faturada da neyi ödediğimizi, hatta bazen ne kadar ödediğimizi dahi bilemeyebiliyoruz. Bu bağlamda, çalışma grubu üyelerimizin çok değerli katkılarıyla hazırlanan bilgilendirme toplantısında, üretim maliyetlerimiz açısından büyük önem arz elektrik faturamızın detayları hakkında daha detaylı bilgi sahibi olmuş olmamız da büyük önem taşıyor” diye konuştu.

“Sanayici imzaladığı sözleşmelere dikkat etmeli”

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) İzmir Şubesi Başkan Yardımcısı Avni Gündüz ise, “Şu anda atı alan Üsküdar’ı geçti, enerjide dışa bağımlı hale geldik. Türkiye’de petrolde yüzde 97, doğalgazda yüzde 99, taşkömüründe yüzde 97, elektrikte de yüzde 45-47 oranlarında

dışa bağımlı durumdayız” dedi.

Toplantıda yaptığı sunumunda sanayicinin imzaladığı sözleşmelerin genellikle tek taraflı olduğuna vurgu yapan Aliğa Kimya İhtisas ve Karma OSB Danışmanı Serkan Çolakkaya da, “Sözleşmeler elektrik firmalarınca tek taraflı olarak hazırlanıyor. İmzalayacağımız sözleşmeyi okuyarak çift taraflı hale getirmeliyiz. Firma bize nasıl bir hizmet sağlıyorsa biz de ona bir hizmet sağlıyoruz. Sözleşme iki tarafa uygun olarak imzalanmalıdır. Neye ne ödendiği ve nelere dikkat edilmeli konularının önemi sebebiyle de faturaların en doğru şekilde ayrıntılı olarak

Avni
Gündüz

Serkan
Çolakkaya

Alican
Bademli

incelenmelidir” ifadelerini kullandı.

Menemen Plastik İhtisas OSB Elektrik İşleri şefi Alican Bademli de Türkiye’de uygulanan elektrik politikasının cezalandırıcı bir nitelik taşıdığını ve yıllık 7 milyon kW saat aşıldığında ücretlendirmenin en yüksek orandan yapıldığını belirterek “YEKDEM dediğimiz birim

maliyetlerinin de bizim üstümüze yüklenmesi, birim fiyatı 20 kuruşken 36 kuruş olarak ödemek zorunda bırakıyor. Mevcut durum ulusal tarife dışında özel şirketlerle anlaşma yapılmasını mecbur kılıyor. Bu sebeple de şirketle sözleşme imzalarken her bir maddeye dikkat etmemiz gerekiyor” diye konuştu.

İzmir ana transfer merkezi, ulaşımın tüm unsurlarını birleştirecek

İzmir Şehirlerarası Oto-5büs Terminali’nin (İZO-TAŞ) mevcut yerinde yeni nesil bir ana transfer merkezi yapılması tasarlanıyor. Projenin şekillendirilmesi aşamasında İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından kentin ilgili STK’larının katılımıyla Ahmet Adnan Saygun Sanat Merkezi’nde “İzmir Ana Transfer Merkezi Çalıştayı” düzenlendi.

Çalıştaya EBSO adına katılan Meclis Başkan Vekili Hakkı Attaroğlu, otogarın yerine yapılacak ana transfer merkezine ilişkin ön plana çıkan görüş ve unsurları şöyle sıraladı:

“İzmir’in yaşadığı gelişme, beraberinde trafik yoğunluğu ve

yaşam yoğunluğu gibi sıkıntıları getirmektedir. Ulaşım da ciddi bir yükü sırtlayan raylı sistemi ana transfer merkezine kadar uzatması, bu yönüyle İzmir için çok önemli bir adım olacaktır. Ayrıca Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları’nın da ana transfer merkezi ile bağlantılı olması gerekiyor diye düşünüyoruz. Çalıştay öncesi yapılan sunumda

dünyadaki mevcut ana transfer merkezlerinden verilen örneklerde de benzer bir yapı söz konusudur. Yani kent içi ulaşımın tüm unsurlarını bir odakta toplayacak ve şehirlerarası ulaşım da kullanılan karayolu ve demiryolu hatlarını aynı odaya ulaştıracak şekilde bir tasarım ön plana çıkıyor. Bununla

birlikte otogarın bulunduğu bölgede sanayi üretim tesisleri, konut alanları ve rekreasyon-AVM alanları bir arada bulunmaktadır. Dolayısıyla ana transfer merkezi planı yapılırken bölgede uygulanacak bir kentsel dönüşüm planının da paralel yürütülmesi, zaman ve maliyet kazancı sağlayacaktır.”

“Düşük karbonlu ekonomiye geçiş için uygun yatırım ortamı gerekiyor”

EGD 11. Küresel Isınma Kurultayı, 29 Kasım 2019 Cuma günü İzmir Tarihî Havagazı Fabrikası Kültür Merkezi'nde gerçekleştirildi. Etkinliğin açılış konuşmasını gerçekleştiren ve ayrıca “Temiz Enerji, Temiz Kentler / Ekonomi Dünyası'nın Bakışı” başlıklı panel oturumuna katılan EBSO Yönetim Kurulu Başkan Vekili Muhsin Dönmez, iklim değişikliğinin en büyük çevresel, sosyal ve ekonomik tehditlerden birini teşkil ettiğini söyledi.

Bilimsel çalışmalarda, 2030 yılına gelindiğinde Türkiye'nin su sıkıntısı çeken bir ülke durumuna geleceğinin ve Türkiye'den göç ve kayıpların yaşanacağını ortaya konduğunu vurgulayan Dönmez, “Bask İklim Değişikliği Merkezi'nde, aralarında İstanbul ve İzmir'in de bulunduğu 19 Avrupa kıyı şehrinin karşı karşıya olduğu tehditleri inceleyen bir araştırma yapmıştır. Buna göre, 2100 yılında İstanbul ve İzmir'de yılda 15 milyar dolarlık hasar ortaya çıkabileceği tahmin edilmektedir. Aynı raporda, İzmir'in 2030 yılında iklim değişikliği yüzünden yıllık 132 milyon dolar kaybedeceği ifade edilmektedir” dedi.

Üretim yapan kesim olarak, üretimin her aşamasında gerekli

olan suyun kıtlığı gerçeğini sürekli gündemlerinde tuttuklarını ifade eden Dönmez, “Özellikle üretim girdilerinde beklenen azalma ve dolayısıyla maliyet artışı, sanayici için ciddi bir risk durumundadır. Tarım sektörünün iklim değişikliğinden olumsuz etkilenmesi, sanayisi tarıma dayalı olan İzmir'de ekonomiyi önemli ölçüde etkileyecektir” diye konuştu.

Hem enerji tüketimi hem de endüstriyel üretim süreçleri bağlamında sorumlu olan sanayi sektörünün, artan enerji fiyatları ve tükenen doğal kaynaklar nedeniyle zorluk yaşadığını belirten Dönmez, “EBSO, bir yandan sanayinin gelişimini hedeflerken bir yandan da çevresel değerleri üst seviyede tutmaktadır. Bu bakış açısıyla, bünyesinde yıllardır aktif olarak faaliyette olan Çevre ve Enerji Çalışma Grupları aracılığıyla çalışmalarını sürdürmeyi, ilgili tüm taraflar arasında iletişim ve işbirliği platformu oluşturmayı sağlamış, çalışmalar geliştirmiş ve yürütmüştür. Sanayicimizin önemli gündem maddeleri olan çevre ve enerji ile ilgili çeşitli konularda ilgili makamlara birçok görüş ve öneriler sunmuştur” dedi.

EBSO'nun önerileri

EBSO Yönetim Kurulu Başkan Vekili Dönmez, düşük karbonlu ekonomiye geçişte iklim değişikliği ile mücadele için özel sektöre uygun bir yatırım ortamının yaratılmasının büyük önem taşıdığını belirterek şu önerileri sıraladı:

“Düşük karbonlu kalkınmayı destekleyen kamu, Ar-Ge kaynakları, özel sektör yenilikçiliğini desteklemek üzere artırılmalı ve öncelikli hale getirilmelidir. Bu konuda yenilikçi ulusal teknolojilerin ve projelerin geliştirilebilmesi için kamu-özel sektör-üniversite işbirliği güçlendirilmelidir. İklim değişikliğine uyum ve emisyon azaltımı için alınacak önlemlerin toplam maliyetinin kamu veya özel sektör tarafından gerçekleştirilebilmesinde, dış kaynaklardan uygun finansman olanaklarının sağlanması önerilmektedir. Türkiye'nin sera gazı salınımlarını azaltması amacıyla kullanabileceği birçok teknolojik, sosyo-ekonomik ve davranışsal seçenek bulunmaktadır. Bu kapsamda, ülkemiz öncelikle kendisine en uygun politika araçları ile bunların uygulanmasını sağlayacak olan yasal önlemleri, kalkınma hedeflerini, önceliklerini, özel koşullarını ve gereksinimlerini dikkate almalıdır.”

AÇIKHAVADA FARKIMIZ AÇIK!

3000 m² alana yayılan üretim tesisimiz, teknolojik altyapımız ve uzman kadromuzla
markanızı açık ara **öne çıkarıyoruz.**

Dijital Baskı Merkezi

Endüstriyel Reklam Çözümleri

Araç giydirme

Tabela / Totem Üretimi

Çelik Konstrüksiyon

Dış Cephe Sistemleri

İAR

İZMİR AÇIKHAVA REKLAM

EBSO Çevre Çalışma Grubu Egeçev'i ziyaret etti, Kasım ayı toplantısını KOSBİ'de gerçekleştirdi

Ege Bölgesi Sanayi Odası Çevre Çalışma Grubu'nun Kasım ayı toplantısı İzmir Kemalpaşa Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü'nün evsahipliğinde gerçekleşti.

Toplantı öncesinde çalışma grubu üyeleri, entegre cam geri dönüşüm tesisi Egeçev Atık Yönetimi A.Ş.'yi ziyaret etti. 1997 yılından bu yana geri dönüşüm endüstrisinde faaliyet gösteren firma hakkında bilgi alan EBSO Çevre Çalışma Grubu, Egeçev tarafından Sanayi 4.0 uygulamalarıyla hayata geçirilen, tüm atık cam türlerinin işlenebildiği ve ikincil hammaddeye dönüştürüldüğü, Avrupa'da geliştirilen son teknoloji robotik sistemlerin kullanıldığı Turgutlu'daki entegre cam geri dönüşüm tesisi

yatırımı hakkında bilgilendirildi. Tesiste Avrupa'nın en kaliteli cam kırığı geri dönüşümü işlemlerinin gerçekleştirildiğini belirten firma yetkilileri, yıllık 200 bin ton fırına hazır cam kırığı toplam üretim kapasitesine sahip tesisin bu yaz tam kapasite üretime ulaştığını ifade ettiler.

Egeçev ziyaretinin ardından çalışma grubu üyeleri, Kemalpaşa OSB'ye geçerek bölge tarafından yürütülmekte olan çevresel yatırım ve uygulamaları yerinde inceledi ve çalışma grubu üyelerine organize sanayi bölgesinin tanıtım sunumu yapıldı.

EBSO Çevre Çalışma Grubu üyelerine bölgedeki yatırımlar hakkında bilgi veren Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanı Kamil Porsuk,

1300 hektar alandan oluşan OSB sınırları içerisinde halen 459 firmanın faaliyet gösterdiğini ve bölgeden 2,9 milyar dolar ihracat yapıldığını söyledi. Porsuk, “2,4 milyar dolar ithalatımız göz önüne alındığında toplamda 7 milyar dolarlık bir dış ticaret hacmine sahip olan Kemalpaşa OSB, dış ticaret fazlası veren bir bölgedir. Yatırımcılarımız, daha fazla ihracat için daha yüksek katma değerli üretim yapma gerekliliğinin bilinci içinde çalışmalarını sürdürüyorlar. Bu yıl inşa edilerek faaliyete giren İzmir Kemalpaşa OSB Özel Zülfü Mevlüt Çelik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, 600 kişi kapasiteli bir eğitim kurumu olarak mevcut durumda 120 öğrenci ile 2019 yılında eğitim öğretime başladı” dedi.

Lisenin endüstriyel otomasyon, elektrik-elektronik, makine teknolojisi ve metal teknolojisi bölümlerinden oluşan mesleki ve teknik iki kısımdan oluştuğunu

belirten Porsuk, OSB içerisinde söz konusu olan nitelikli personel ihtiyacının buradan rahatlıkla sağlanabileceği söyledi.

Teknik gezi kapsamında, Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesi Merkezi Atıksu Arıtma tesisi idari binasında KOSBİ Çevre Şube Müdürü Hüseyin Evcil tarafından EBSO Çevre Çalışma Grubu üyelerine sunum yapıldı. Sunumda Çevre Şube Müdürlüğü faaliyet alanları, Atıksu Yönetimi ve denetiminin Bölge içindeki uygulamaları ile 2018 yılı içinde faaliyete geçen Solar Çamur Kurutma tesisi ile mevcut faal kapasitesi günlük 20bin metreküp olan Merkezi Atıksu Arıtma Tesisi hakkında bilgilendirme yapıldı. Ayrıca bölgede yapılması planlanan entegre atık yönetim sistemi ve diğer çevresel yatırım projeleri hakkında EBSO Çevre Çalışma Grubu üyeleri bilgilendirildi.

Türkiye Ekonomisinin Gücü: SÜRDÜRÜLEBİLİR BÜYÜME

Adnan YILDIRIM

Ekonomi Bakan
Yardımcısı (2014-2015)
Türk Eximbank Genel
Müdürü (2016-2019)

Sanayicilerimiz, ihracatçılarımız, üreticilerimiz, hizmet sektörlerimiz ile iş aleminin faaliyetlerini etkileyecek kararları verenler ve uygulayıcılar olarak hep birlikte Türkiye ekonomisini yüzde 5'in üzerinde büyümeye devam etmeliyiz. Üstelik bu büyüme, sürdürülebilir bir büyüme olmalı ve altına düşülmesi kabul edilemez bir seviye olarak görülmelidir.

2019 yılında gerek ülke ekonomileri, gerekse bölgesel ve küresel ekonomiler merkez bankalarının genişlemeci politikalarının doğrudan etkileri ile bölgesel konular ve ticaret savaşlarından etkilendiler, yön bulmaya çalıştılar. Gelişmelerin bazılarının olumlu bazılarının da olumsuz etkileriyle, önceden belirlenen 2019 ekonomik büyüme ve ticarette beklentilerin aşağıya doğru revize edildiği bir yıl oldu. Üstelik 2019'da yaşananlar, 2020 beklentilerinin de bir miktar aşağıya çekilmesine neden oldu. Türkiye ekonomisi bakımından ise tersine bir durum oldu, 2018 yılı son çeyreğinden başlayan ve üç çeyrek devam eden ekonomide daralma dönemi sonrasında, 2019 yılının üçüncü çeyreğinde yakalanan binde 9'luk büyüme oranıyla, uluslararası kuruluşların 2020 beklentilerini olumlu yönde yukarı doğru revize etmeleri sonucunu doğurdu.

2019 yılında Türkiye ekonomisini büyütme misyonunu, ağırlıklı olarak kamu harcamaları ile her şeye rağmen stabil seviyelerde dünya ile ticaretini

sürdürebilen ihracatçılarımız yerine getirdi. 2019 yılı üçüncü çeyreğinde olumluya dönen büyümede, tüketici kredileri faizlerinde ve taksitli harcamalarda oluşan cazibenin etkisiyle hane halkı harcamalarının da (yüzde 1,5 artışla) kısmen devreye girdiğini belirtmek gerekir. 2020-2022 dönemini kapsayan üç yıllık Orta Vadeli Plan'da her yıl için hedeflenen yüzde 5 büyüme oranına en büyük katkının, ihracat yerine artacağı öngörülen özel tasarrufların etkisiyle artması beklenen özel sektör yatırımları ile hane halkı harcamalarından gelmesi öngörülmektedir. 2019 yılında (-) yüzde 28,7 oranında daralması beklenen kamu yatırımları, 2020 yılında da (-) yüzde 14 gibi yüksek oranda daralacak, ancak 2019 yılını (-) yüzde 7 azalışla tamamlayacağı tahmin edilen özel sektör yatırımlarının 2020'de yüzde 12,1 gibi ciddi oranında artması beklenmektedir. Benzer şekilde, özel sektör yatırımlarının 2021'de yüzde 9,5; 2022'de ise yüzde 8,3 artacağı öngörülmüştür. Özetle, 2020-22 döneminde Türkiye ekonomisinde

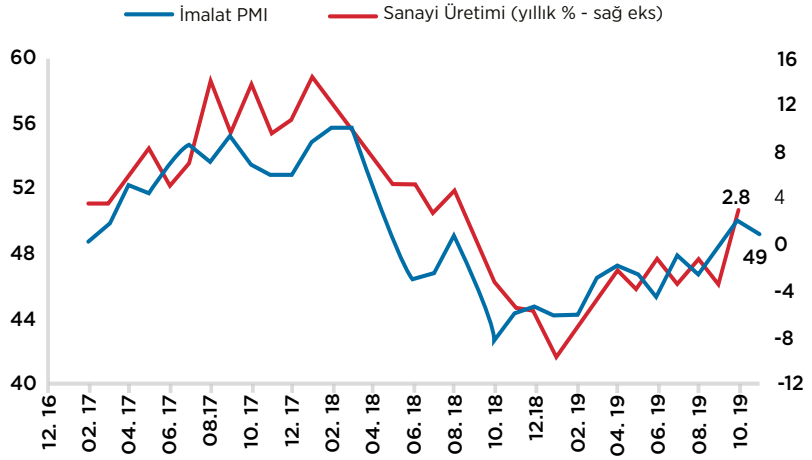
her yıl için hedeflenen yüzde 5'lik büyümenin kaynağını, ciddi oranlarda artması beklenen özel sektör yatırımlarından ve kamu + özel iç tüketim artışları oluşturacaktır.

Özel sektör yatırımlarının artması için uygun koşulların bulunup bulunmadığına, tüketici ve reel sektör güven endeksleri yanında İstanbul Sanayi Odası tarafından yayımlanan PMI endeksi ile TÜİK tarafından yayınlanan sanayi üretim endeksinin gelişimine de bakmak gerekir.

Daha önceki yazılarımızda vurguladığımız gibi, ekonomiyi büyütebilmek için sanayi üretimini arttırabiliyor olmak gerekir. Henüz kuvvetli bir yükseliş trendine girmemiş olmasına rağmen Nisan/2019'dan itibaren her iki endekste de düşüş döneminin sona erdiği, TCMB tarafından yayınlanan kapasite kullanım oranının Kasım/2019'da yüzde 77,2'ye yükselmesinin etkisiyle ekonomik büyümeyi destekleyecek bir eğilim başlamıştır. Bu durumun özel sektör yatırımlarında, Orta Vadeli Plan'da öngörülen artışa yol açması için finansman maliyetlerinde aşağı yönde yaşanan olumlu gelişmenin, iç ve dış talepte de yaşanması gerekir.

TCMB'nin son dönemde bankaları kredi kullandırmaya zorlayan düzenlemelerinin etkisiyle Kasım/2019 itibariyle banka kredilerinde 2018 sonuna göre yüzde 8'lik artışa ulaşıldı. TL kredilerdeki artış daha yüksek oranda, yüzde 12 olarak gerçekleşti. Kredilerdeki artışın dağılımına bakıldığında ise ticari kredilerin yüzde 7, bireysel kredilerin ise ticari kredilerin iki katına yakın olarak yüzde 13 oranında arttığı görülmektedir. Özellikle kamu bankalarında yüzde 24 artan bireysel kredilerin iç talepte artışa ve iç talep kaynaklı büyüme hedefine uygun gelişim sağladığı anlaşılmaktadır.

İmalat PMI (Ekim) ve Sanayi Üretimi (Arındırılmış, Eylül)

Sonuçta, geçmiş yıllar performansı ile uluslararası kuruluşların revize beklentilerine göre küresel ekonomi 2020 yılında yine yüzde 3'ün üzerinde büyüyecektir. G20 ülkelerinin büyüme performansı ise dünya ortalamasının biraz üzerinde gerçekleşecektir. Bir G20 ülkesi olan Türkiye'nin ekonomisinin gücünü oluşturan çalışkan insanları, dinamik KOBİ'leri, özverili üreticileri, dünyanın her köşesi ile ve her yerinde rekabetçi koşullarda iş ve proje yapabilen deneyimli sanayici, ihracatçı ve proje şirketleri ile G20 ortalamasının altında kalması beklenmez... Sanayicilerimiz, ihracatçılarımız, üreticilerimiz, hizmet sektörlerimiz ile iş aleminin faaliyetlerini etkileyecek kararları

verenler ve uygulayıcılar olarak **hep birlikte Türkiye ekonomisini (mevcut durumu iyileştirebilmek için gerekli büyüme oranı olarak değerlendirdiğimiz) yüzde 5'in üzerinde büyümeye devam etmeliyiz.** Üstelik bu büyüme, sürdürülebilir bir büyüme olmalı ve altına düşülmesi kabul edilemez bir seviye olarak görülmelidir. Ağustos ayında yüzde 14,3'e yükselen işsizlik oranı, ekonomideki sorunlarımızın ciddi faturası olarak önümüzde durmaktadır. Daha kötüsü, **hep öğündüğümüz 15-24 yaş arası genç nüfusumuzda işsizlik ortalaması yüzde 27,2'ye, genç kızlarımız & kadınlarımızda ise yüzde 34,6'ya ulaşmış durumdadır ve geleceğimizi tehdit etmektedir...**

KVKK Kişisel Veri Saklama ve İmha Politikası, örnek olması için internette yayınlandı

Av. Murat ULUSU
EBSO Hukuk Danışmanı

Bilindiği üzere; kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hâle getirilmesini Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun ("Kanun") 7. maddesinde düzenlemektedir. Aslında, Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten 28 Ekim 2017 tarihine kadar kişisel verileri işleyenler ve veri sorumluları açısından oldukça önemli olan bu konunun nasıl uygulanacağı belirsizdi. Bu belirsizlik ise "Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik'in ("Yönetmelik"), 28 Ekim 2017 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanması ve 1 Ocak 2018 tarihinde yürürlüğe girmesiyle ortadan kalkmıştı.

28.10.2017 tarihli ve 30224 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Yönetmeliğinin;

• 3'üncü maddesinde kişisel veri saklama ve imha politikası; "veri sorumlularının, kişisel verilerin işlendikleri amaç için gerekli olan azami süreyi belirleme işlemi ile silme, yok etme ve anonim hale getirme işlemi için dayanak yaptıkları politika" olarak tanımlanmış,

• 5'inci maddesinin birinci fıkrasında, "Kanunun 16'ncı maddesi gereğince Veri Sorumluları Siciline kayıt olmakla yükümlü olan veri sorumluları, kişisel veri işleme envanterine uygun olarak kişisel veri saklama ve imha politikası hazırlamakla yükümlüdür" hükmü yer almış,

• 6'ncı maddesinde ise kişisel veri saklama ve imha politikasının kapsamı detaylı olarak anlatılmıştır.

Yönetmelik'in 6. maddesi uyarınca, düzenlenecek kişisel veri saklama ve imha politikasının;

- Kişisel veri saklama ve imha politikasının hazırlanma amacı,
- Kişisel veri saklama ve imha politikası ile düzenlenen kayıt ortamları,
- Kişisel veri saklama ve imha politikasında yer verilen hukuki ve teknik terimlerin tanımı,
- Kişisel verilerin saklanması ve imhasını gerektiren hukuki, teknik ya da diğer sebeplere ilişkin açıklama,
- Kişisel verilerin güvenli bir şekilde saklanması ile hukuka aykırı olarak işlenmesi ve erişilmesinin önlenmesi için

alınmış teknik ve idari tedbirler,

- Kişisel verileri saklama ve imha süreçlerinde yer alanların unvanları, birimleri ve görev tanımları,

- Saklama ve imha sürelerini gösteren tablo,

- Periyodik imha süreleri, (Kişisel verilerin işleme şartlarının tamamının ortadan kalkması halinde politikada belirtilen ve tekrar eden aralıklarla resen gerçekleştirilecek silme, yok etme ve anonim hale getirme işlemine ilişkin süreler)

- Mevcut kişisel veri saklama ve imha politikasında güncelleme yapılmış ise söz konusu değişiklik

unsurlarını içermesi gerekmektedir.

Ancak yine de, Yönetmelik m. 5/2 uyarınca, Veri Sorumluları Siciline kayıt olmakla yükümlü

olan veri sorumlularının, kişisel veri saklama ve imha politikası hazırlanmış olması; kişisel verilerin Kanuna ve Yönetmeliğe uygun biçimde saklandığı, silindiği, yok edildiği veya anonim hale getirildiği anlamına gelmemektedir. Fiili uygulamanın yine mevzuatın gerekleri ile örtüşmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda sicile kayıt yükümlülüğü olan veri sorumluları bakımından hazırlanması zorunlu

KVKK Kişisel Veri Saklama ve İmha Politikası örneği, işbu konuda veri sorumlularına yardımcı olmak amacıyla Kurul tarafından hazırlanmış ve Kurul'un internet sayfasında yayınlanmasına karar verilmiş olup söz konusu politika Kurum internet sayfasında "Yayınlar" bölümünde "Diğer Dokümanlar" başlığı altında (<https://kvkk.gov.tr/Icerik/5383/Diger-Dokumanlar> adresinde) kullanıma sunulmuştur.

Her ne kadar Veri Sorumluları Sicili'ne kayıt yükümlülüğü olmayan veri sorumlularının, bir politika hazırlama yükümlülükleri olmasa da, işledikleri verileri Kanun'a uygun şekilde saklama, silme, yok etme veya anonim hale getirme yükümlülükleri devam etmekte olduğunu da ayrıca beyan etmek isteriz.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Başkanı Salih Esen, 2020'de Türkiye'nin ekonomiden siyasete, uluslararası ilişkilerden güvenlik ve toplumsal konulara kadar pek çok mevzu ile başa çıkmak durumunda olacağını söyledi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Başkanı Salih Esen, EBSO Meclis Kasım ayı oturumunda yaptığı açılış ve başkanlık sunuşlarında 2020'ye hazırlanırken hem Türkiye'nin ve hem de dünyanın, küresel ölçekte yayılan ekonomik ve toplumsal krizlerle karşı karşıya olduğunu söyledi. Yaşanan mali sıkıntıların özellikle gelişmekte olan ülkelerle birlikte gelişmiş ülkeleri de olumsuz etkilediğini vurgulayan Esen, "Geniş çaplı protesto gösterilerinin her geçen gün yaygınlık kazanması, pek çok ülkenin politik ve toplumsal krize sürüklendiğini ortaya koyuyor. Fransa ile başlayan, Hong Kong, Arjantin, Bolivya, Mısır, Rusya ve son olarak İran ile devam eden gösteriler, birbirinden farklı coğrafyalarda bulunan çok sayıda ülkede gerçekleşiyor. 2020, yeni bir on yılın başlangıcı olacak, değişim ve dönüşümün çok daha derinden hissedildiği bir yıl olacak. Böyle bir yıla ilerlerken ekonomiden siyasete, uluslararası ilişkilerden güvenlik ve toplumsal konulara kadar pek çok mevzu ile başa çıkmak durumunda olacağız" dedi.

Yeni denge arayışlarının ülkemizi

zorlamaya devam ettiğini, o nedenle enerjimizi boşa harcayacak konulardan mutlak uzak durmamız gerekirken, Milli Futbol Takımımızın 2020 Avrupa Şampiyonası için İzlanda ile karşı karşıya geldiği maçın öncesinde tribünlerin İzlanda Milli Marşını ıslıklamasından son derece üzüntü ve utanç duyduğunun belirten Esen, "Bayrak, bir milletin onurudur diyen Ulu Önderimizin bize emanet ettiği miras ve kazanımlar düşünüldüğünde, maalesef hayatın her sürecinde saygı, centilmenlik, nezaket gibi değerlerimizi kaybetmeye başladığımızı, her geçen gün daha kaba, daha saygısız ve başkasının hakkını gasp etmeyi kendimizde hak gördüğümüzü izliyoruz. Bu ruh halinden bir an önce kurtulmamızı diliyorum" diye konuştu.

Esan, ülkemizde önemli bir projeye imza atılarak geleceğe nefes seferberliği kapsamında 81 ilde 11 milyon fidan dikimi gerçekleştirildiğini, söz konusu projeye Odamızın da katılım sağlayarak destek olduğunu, değişen iklim şartları ve İzmir'de de acısını derinden hissettiğimiz orman yangınlarının ağaçlandırma çalışmalarının önemini ortaya koyduğunu

belirterek, daha yeşil ve temiz bir dünya için bu tür çalışmaların hız kesmeden devamını diledi.

Tarımsal üretim vurgusu

Diğer yandan, doğanın dengesinin bozulduğu ve köylü kavramının yok olmaya yüz tuttuğu günümüzde, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Tunç Soyer'in yapmış olduğu son açıklamayı çok önemseydiğini belirten Esen "Sayın Soyer 40 milyonun yaşadığı 11 büyükşehirimiz ile üreticilerimizin ürünlerini bu kentlerde yaşayan vatandaşlarımızla aracasız olarak buluşturacaklarını, ortak bir pazarlama ve dayanışma ağı oluşturmak için önemli bir adım attıklarını, hedefe ulaşıldığında Seferihisar'ın mandalinasının, Urla'nın enginarının, Kavacık'ın üzümünün, Beydağ'ın kestanesinin, Güzelbahçe'nin bardacığının, Kemalpaşa'nın kirazının İstanbul ve Ankara başta olmak üzere ülkemizin tüm şehirlerinde doğrudan insanlarımızla buluşacağını söyledi. Bu düşünce ile kazanan çiftçi gibi görünse de, asıl kazanan şehirlerimiz ve ülkemiz olacaktır" ifadesini kullandı.

EBSO Meclis toplantısında

KalDer İzmir Şube Başkanı Senem Kılıç'ı ağırladıklarını belirten Meclis Başkanı Esen çeşitli sanayi grup temsilcilerinin bir araya gelmesiyle kurulan KalDer'in, modern kalite prensiplerinin ülkemize kazandırılması ve kalite bilincinin yaygınlaştırılması amacıyla 30 yıla yakın bir süredir faaliyet gösterdiğini söyledi. Esen, KalDer'in sürdürdüğü eğitimlerle, ödüllendirme çalışmalarıyla ve projelerle mükemmellik modelini iş dünyasına kazandırmaya çalıştığını, iş dünyasına çok önemli farkındalık yarattığını, Odamızın kalite yolculuğunda da çok kıymetli katkıları bulunduğunu vurguladı.

Esen, vefatının 81. yıldönümünde Mustafa Kemal Atatürk'ü rahmetle, minnetle andıklarını da ifade ederek Ulu Önderimizin mücadele ruhunu her zaman koruma sorumluluğumuzun olduğunu, Atatürk'ü gerçek bir şekilde anma ve hatırasını yaşatmanın da bu sorumluluğun en önemli parçası olduğunu söyledi. Esen ayrıca Başöğretmenimiz Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere, aydınlık yarınlar bizleri taşıyan tüm öğretmenlerimizin

de hak ettiği değeri görmelerini dileyerek Öğretmenler Gününü kutladı.

EBSO Ailesi

EBSO Meclis Başkanı Salih Esen, Meclis Üyemiz Temel Aycan Şen'in babasının, Meclis Üyemiz Yavuz Kaptanoğlu'nun annesinin, Meclis Üyemiz Fuat Eroğlu'nun babasının vefat ettiğini belirterek, merhumlara ve merhumeye Allah'tan rahmet, ailelerine, yakınlarına başsağlığı ve sabırlar diledi. Meclis Üyemiz Gürcan Ekler'in babası ve Odamızda 1969-1978 yılları arasında Meclis Üyeliği yapan Kamuran Ekler'in ve Meclis Üyemiz Nihat İtmeç'in babası, Odamızda 1978-2009 yılları arasında Meclis Üyeliği, 1978-1980, 1989-1992, 1995-1997 yılları arasında Yönetim Kurulu Üyeliği, 1992-1995 ve 1999-2008 yılları arasında TOBB Genel Kurul delegeliği yapmış olan Necdet İtmeç'in vefat ettiğini belirten Esen, merhumlara Allah'tan rahmet, ailelerine, yakınlarına başsağlığı ve sabırlar diledi. EBSO Meclis Üyeleri, Esen'in davetiyle yitirdiklerimiz için bir dakikalık saygı duruşunda bulundu.

Cumhurbaşkanlığı Ekonomi Politikaları Kurulu'nda sanayicilerin beklentilerini gündeme getirdiğini söyleyen EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, "OSB'lerde 49 yıllığına arsa tahsisi yapılması, süre sonunda yatırımcıya satın alma imkanı- nın tanınması, OSB'lerde baz fabrika inşaatlarının TOKİ tarafından yapılması ve diğer beklentileri dile getirdik" dedi.

Yorgancılar: OSB'lerde baz fabrika inşaatları TOKİ tarafından yapılmalı

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Meclis konuşmasına Türkiye Milli Futbol Takımının İzlanda havaalanında temizlik malzemeleriyle karşılaşılıp, gümrükte saatlerce bekletildiğini, bu protesto karşısında da Türkiye'ye gelen İzlanda'nın da maç sırasında milli marşları çalınırken ısıklandığını hatırlatarak başladı ve "Aslında Türk insanı milli marş ve bayrak konusunda son derece hassastır. Çünkü nasıl elde edildiğini çok iyi biliriz. Böyle bir davranışı yapacak bir ülke değiliz, ama bu, bize yapılanlar karşısında gösterilen bir protestodur" dedi ve her ne olursa olsun milli marş okunurken ısıklama davranışının kabul edilemeyeceğini dile getirdi.

Yorgancılar, ülkemizin ve şehrimizin coğrafi konumu dolayısıyla deprem bölgesi olması ve son dönemlerde depremlerin artış göstermesi nedeniyle

Valilik tarafından tüm kurum ve kuruluşlarla irtibata geçilerek, kamu bina ve görevlilerinin depreme hazırlıklı olup olmadığının tespit edilmesi ve gerekli tedbirlerin alınması hususunda bir yazı gönderildiğini söyledi. İAOSB'de Odamıza tahsis edilen arsanın değerlendirilmesi konusunun Meclis'te görüşüldüğü belirten Yorgancılar, kullanımımıza sunulacak bina çalışmalarının ne zaman başlayacağını bildirilmesini istediklerini, İAOSB'den alınan yanıtta halen görülmekte olan TARİŞ davasının sonuçlanmasının beklendiğini belirttiğini açıkladı. Yorgancılar, buradaki arsaların satışını takiben EBSO'ya tahsis edilecek binanın inşaatına da başlanmasının planlandığını söyledi.

Bir tarafta konuşulmuş, karar alınmış bir durum varken, diğer tarafta da deprem riski adı altında mevcut binada faaliyet gösterme durumunun söz

konusu olduğunu, bu nedenle Yönetim Kurulu olarak mevcut binamızın depreme dayanıklılığı ile ilgili karot testleri yaptırma kararı aldıklarını, bunun sonuçlarında eğer 'oturamaz' sonucu çıkarsa binanın yıkılarak yeni baştan yapılması gerekeceğini, güçlendirmeyle ilgili bir karar çıkar ise de güçlendirme yapılması gerekeceğini belirtti. Gelecek sonuca göre maliyet hesabının çıkartılacağını ifade eden Yorgancılar, projelendirme yapıldıktan sonra konuyu en kısa sürede Meclis'e taşıyacaklarını belirtti.

Dikili OSB için teşekkür

Yorgancılar, Ege Bölgesi'nin tarımsal ve üretim ihracatını ikiye katlayacak **Dikili Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sera Sanayi Bölgesi** kuruluş kararını imzalayan Tarım Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'ye teşekkürlerini ileterek, "İzmir'de ortak çalışma kültürünün en güzel örneklerinden biri olan OSB için İzmir Ticaret Odası ile birlikte bu işe önyak olduk. Altı jeotermalle kaplı bulunan, herhangi bir ısıtma problemi yaşanmayacak bölgede, seracılık ve organize sanayi bölgesinin kuruluş işlemleri çok kısa bir sürede tamamlandı. İzmir'den 110 kilometre mesafede, 180 bin metrekare sanayi arsası, 2 milyon metrekare de sera alanı olmak üzere yaklaşık 3 milyon metrekarelik bölgenin ülkemize hayırlı olmasını diliyorum" dedi.

Geri dönüşüm organize sanayi bölgesinin kurulmasıyla ilgili İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne Temmuz ve Ekim aylarında yazılan yazılara henüz bir cevap alınamaması üzerine Atıkların Geri Kazanılması Komite üyeleri ile birlikte İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne gittiklerini de ifade eden Yorgancılar, istedikleri cevabı alır almaz gerekli çalışmalara başlanacağını dile getirdi.

Yorgancılar, aramızdan

ayrılışının üzerinden 81 yıl geçmesine rağmen, dünyaya örnek olmuş, yaptığı işler ve aldığı kararlar bugün dahi son derece önem taşıyan, her sözünün altında bize ışık tutan Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü 10 Kasım'da hep birlikte andıklarını söyleyerek Atamıza, silah arkadaşlarına ve bu ülke uğruna şehit olmuş tüm askerimize, polisimize, vatandaşlarımıza rahmet diledi.

"Nakitsiz dünyada herkes potansiyel alıcı"

2019 yılının son döneminde dünyadaki belirsizliğin ilerlediğini, rekabetin son derece sertleştiği bir ortamı hep birlikte yaşadıklarını, bir araştırma kurumunun yapmış olduğu, 2019-2024 yılları arasında nasıl bir dünya beklentisi içerisinde sorusuna; nakitsiz bir dünyaya doğru gidiş var ifadesinin kullanıldığını, büyük batarya devrimi, pillerin

ömürlerinin uzaması, yenilebilir enerjilerin gelecek yıllarda giderek çok daha fazla kullanılacağı bir sürecin içinde olacağımızın ve küresel ölçekte yeni yetenekler kazandırma yarışının başlayacağını belirterek, "Aslında ısrarla altını çizdiğimiz, işgücündeki Sanayi 4.0 kapsamında eleman yetiştirilmesi konusunu dile getiriyoruz. İklim değişikliğine uyumlu altyapı sistemleri yükselişe geçeceği ve yalnızlık salgını yaşanacağı ifade ediliyor. Nakitsiz bir dünyada nakit paranın egemenliğini kaybettiği küresel ekonomi, hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkeler nezdinde giderek daha çok dijital işlemlerle yön buluyor. 2014 ve 2017 karşılaştırılmalarında görülen verilerde dijital ödeme yapan veya dijital bir ödeme kabul eden kişilerin oranının oldukça yükseldiğini, dünya genelinde nakitsiz yapılan her türlü işlem oranı yüzde 52 iken, gelişmiş ülkelerde bu oranın yüzde 91'e

ulaştığını belirtiyor. Adalet Bakanımız yapmış olduğu açıklama ile bundan sonra noterlerde kredi kartıyla ödeme yapılabileceğini dile getirdi. Daha önce de ifade ettiğim üzere, kredi kartı, cep telefonu ve interneti olan herkes, artık uluslararası potansiyel alıcı konumundadır” diye konuştu.

Dijital dönüşüm uyarısı

McKinsey’in dijitalleşmeyle ilgili firmalara uyarıda bulunduğunu belirten Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, “Bu uyarılar arasında şirket süreçlerinin dışında dijital adı altında bir departman veya şirket kurulmaması yer alıyor. Çünkü böylesi bir durum, süreçlerin yavaşlamasına ve insanların birlikte çalışmamasına sebep olduğu gibi hem de maliyetli bir yapı olarak nitelendiriliyor. Diğer uyarı ise dijital dönüşümün belirli bir hedefe dönük olması yönünde. Zira teknoloji hızlandıkça, ivmelendikçe çok sayıda ihtimali de beraberinde

getiriyor. Bu nedenle hedeflerin net ve ölçülebilir olması gerekiyor. Uyarılar arasında şirket süreçlerinin yönetilebilir, sistemin tıkanmasına izin vermeyecek şekilde organize edilmesi ve dijital dönüşümün liderlik gerektirdiği konusu da yer alıyor; çünkü dijitalleşme tek başına yapılabilecek bir çalışma değil, bir ekiple birlikte sürdürülmesi gerekiyor” dedi.

McKinsey’in verimlilik önerileri arasında talep ve kapasite yönetimi, işletim modeli tasarımı, uçtan uca süreç optimizasyonu, dijitalleşme, otomasyon ve yetenek geliştirme gibi önerilerin yer aldığını ve hepsinin büyük önem taşıdığını vurgulayan Yorgancılar, verimliliğin önünü açacak pek çok konu olduğunu ve bu nedenle söz konusu süreçlerde mutlaka danışmanlık almak gerektiğini, danışmanların ortak doğruyu bulup şirketin yapısını değiştirerek gelişime ayak uydurulması konusunda önemli çalışmaların

gerçekleşmesinde etkin olduklarını dile getirdi.

Yorgancılar, Dünya Bankası’nın hazırladığı raporda, “Firma yöneticilerine şirketinizin uluslararası alanda yatırım yapma kararında aşağıdaki özellikler ne kadar önemlidir” diye bir soru sorulduğunu belirterek buna verilen cevapların kritik seviyede önemli, önemli, biraz önemli ve önemsiz şeklinde yanıtlanmasının istendiğini ifade ederek “Buna göre; kritik seviyede öne çıkanlar siyasal istikrar ve güvenlik. Onu iç pazar büyüklüğü izliyor. Yasal ve düzenleyici ortam, makroekonomik istikrar ile mevcut yetenekler önemli seviyede gösteriliyor. Raporda özellikle kritik öneme sahip başlıkların tek başına yatırım kararını etkilediğinin de altının çiziliyor. Dünyada 12,3 trilyon dolarlık tahvil negatif faizle işlem görmekte. Bu da pazarın yüzde 23’üne denk geliyor. Ülkemizin bu pazardan payını mutlaka alması

gerekıyor” diye konuştu.

OSB’lerin beklentileri EPK gündeminde

Ankara’da gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı Ekonomi Politikaları Kurulu toplantısına katıldığını söyleyen Yorgancılar, toplantıda OSB’lerde 49 yıllığına arsa tahsisi yapılması, süre sonunda yatırımcıya satın alma imkanının tanınması, OSB’lerde baz fabrika inşaatlarının TOKİ tarafından yapılması, stratejik teknoloji yatırımlarında yatırımcının tedarikçilerle, yani KOBİ’lerle birlikte oluşturacağı konsorsiyumun teşvik kapsamına alınması, yatırım döneminde kullanılabilir nakit benzeri teşviklerin sağlanması, Kalkınma Bankası’nın uzun vadeli proje finansmanı sağlaması, sanayide kullanılan enerjideki ilave yüklerin kaldırılması ve KDV’nin yüzde 18’den yüzde 1’e düşürülmesi, peşin vergi uygulamasının kaldırılması, yatırım döneminde KDV alınmaması, yatırım indiriminin kullanılması, yatırımlarda öz kaynak kullanımının desteklenmesi, yerli makine üretim ve alımında teşvik verilmesi, sosyal sermayenin büyütülmesinin hedeflenmesi, sanayide imarın 1,5 emsal olması taleplerinin dile getirildiğini söyledi.

Yeni İpek Yolu

Yeni İpek Yolu olarak tarif edilen uzak Asya’dan Avrupa’ya demir yolu taşımacılığındaki ilk trenin bilindiği üzere China Railway Express olduğunu, Çin’in Xi’an şehriden yola çıkarak Kars üzerinden Türkiye’ye giriş yaptığını ve Marmaray’ı kullanarak Avrupa’ya geçtiğini belirten Yorgancılar, “Yolculuk, 12 günde tamamlandı. Uzak Doğu’dan bir yükleme, konteynırla 45 günde ülkemizde olabiliyor. Tren ile bu süre çok kısalmakta. Bu açıdan Çin’in imalat sanayisindeki büyüklüğü, Asya ülkelerindeki etkileşim göz önüne alındığında

ticaretimizde dengenin sağlanması adına İpek Yolu Projesi’nin yeniden değerlendirmeye alınması gerekiyor” dedi.

Yükselen endeksler

Son bir ay içinde çok önemli üç uluslararası endeks sıralamasının açıklandığını söyleyen Yorgancılar, Küresel Rekabet, İş Yapma Kolaylığı ve İnovasyon Endeksindeki son 10 yılın ülkemiz için sıralamasını Meclis Üyeleri ile paylaşarak, 2010 yılından bu yana aslında bir başarı hikayesi olduğunu, özellikle de 2016 sonrasında rekabet ve inovasyon endeksi paralel ilerlerken, iş yapma kolaylığının ters yönde ve olumlu hareket ettiğini, bunun ana sebebinin, TOBB Başkanımızın ilgili Bakanlıklarla birebir çalışmaları ile son üç yıldır iş yapma kolaylığı endeksinde kayda değer bir ilerleme yaratılması olduğunu, 69. sıralardan 43. sıraya ulaşmanın bürokraside rahatlama anlamına da geldiğini ifade etti.

Fitch’in, yılı kapatmaya doğru uluslararası kuruluşlarından ülkemizle ilgili olumlu açıklamalar yaptığını, aynı şekilde Moody’s’den de bu yönde açıklamalar geldiğini ifade eden Başkan Yorgancılar, “İki açıklamaya bakıldığında Türkiye ekonomisinin büyüme beklentisinin yukarı yönlü revize edildiğini görüyoruz. Revize gerekçesine ilişkin, ‘Türkiye’de büyüme ivmesinin önceden beklenenden daha hızlı şekilde gerçekleştiğini’ ifade ediliyor. Güven endeksleri de Ekim ayında artış gösterdi. Bundan sonraki eğilim, toparlanma adına bir sinyal verecek” dedi.

Yorgancılar, Birleşmiş Milletler’in 28 Kasım ve 10 Aralık tarihinde “Dünyayı Turuncuya Boya” kampanyası dahilinde Meclis EBSO Meclis Başkanı Salih Esen’in de dile getirdiği üzere turuncu mendil ve fularlar ile kampanyaya dahil olduklarını, bu noktada kampanyaya çok büyük katkı sağlayan İzmir Ticaret Borsası

Başkanı Işınsoy Kestelli’ye teşekkür etmek istediğini söyledi.

Yorgancılar konuları değerlendirdi

EBSO Meclis Üyesi sanayicilerin gündeme getirdikleri konuları da değerlendiren Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Kağıt ve Matbaa Meslek Komite Üyelerine çalışmaları nedeniyle teşekkür ederek diğer komitelerden de aynı çalışmaları beklediklerini söyledi ve Barış Erel’in herkesin duygularına tercüman olan bir konuşma yaptığını dile getirdi.

Yorgancılar, Türkiye’nin 1996 yılında yapmış olduğu anlaşma ile Gümrük Birliği’ne girdiğini, bu gerçekleştiğinde bir yanılsama ile aynı zamanda Avrupa Birliği’ne de girdiğimizi zannettiğimizi, ki en büyük yanılgının burada yaşandığını, aradan geçen süre zarfında Gümrük Birliği Anlaşması’nın mutlaka revize edilmesi ve kaybolan haklarımızın verilmesi gerektiğini, bunu da her fırsatta dile getirdiklerini söyledi.

Haluk Tezcan’a dikkat çektiği konular için teşekkür eden Yorgancılar, Odamıza gelen gıda ve tarımla ilgili bütün konularda kendisinden destek aldığını, un sanayicileri toplantısının da son derece önemli olduğunu, çünkü gıdanın geleceğin sektörü olduğunu, Türkiye’nin her bölgesinden üreticileri ağırladıklarını belirtti.

Cumhurbaşkanlığı Ekonomi Politikaları Kurulu toplantısında KDV yasasının sanayi üzerinden kamuya gelir aktarılacak üzere uygulamaya alındığını, bütün dünyada bu uygulamanın yapıldığını ancak artık Türkiye’nin Amerika’da uygulanan “sale tax” modeline, yani son satışta KDV’nin kesilmesi uygulamasına geçmesi gerektiğini ifade ettiğini söyledi. Yorgancılar, bu modelle ilgili hazırladıkları çalışmayı da toplantıda sunduklarını, nasıl kurgulanıp, uygulanması gerektiğini ilişkin düşünceleri paylaştıklarını belirtti.

Sanayicinin gündemi üretim ve uluslararası ticaret

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Üyesi sanayiciler, bağlı oldukları meslek komitelerinde yaptıkları çalışmaların sektörel bütünleşmeye ve üretim süreçlerinde dahi iyiyi yakalama çabalarına büyük katkı sunduğunu vurguladılar.

Kadına karşı şiddet konusunda büyük duyarlılık gösteren sanayiciler, Meclis olarak bu konuda ülkemizin daha iyi bir noktaya gelmesi için gereken ne varsa yapacakları yönünde iradelerini net biçimde ortaya koydular. Gümrük Birliği Anlaşması'nın en kısa

zaman içinde güncellenmesi gerekliliğinin altını çizen sanayiciler, bu konuda bilhassa Japonya ile yaşanan sıkıntının giderilmesi gerektiğini vurguladılar.

Sanayiciler Çin'in öncülük ettiği Yeni İpek Yolu projesinden yararlanırken olası dezavantajları konusunda hazırlıklı olunması ve Türk Malı ürünlerin koruma altına alınması gerektiğini, aksi takdirde yabancı firmaların distribütörlük adıyla kalitesi yüksek Türk Malı yerine Çin malı ürünleri satabileceğini dile getirdiler.

Nail Fatih Aracı

Meslek komitesi çalışmaları sektörü bütünleştiriyor

EBSO Meclis Üyesi Nail Fatih Aracı, 2019 yılı Eylül ayında Barış Erel'in davetiyle Hürriyet Gazetesi'nin basıldığı Demirören Grubuna ait modern baskı tesislerine Kağıt ve Kağıt Ürünleri Sanayi Meslek Komitesi olarak ikinci ziyareti gerçekleştirdikleri belirterek Kasım ayında ise Ferit Kora'nın daveti üzerine birinci hamur konusunda Türkiye'nin en büyük tesisi olan Alkim Kağıt Fabrikası'na ziyaret gerçekleştirdiklerini, Matbaacılar Oda-

sı, Ege Üniversitesi Meslek Yüksekokulu, EBSO ve Ticaret Odası Eş Komiteleriyle birlikte geniş katılımlı ziyarette, sektörün sorunları üzerine bir toplantı gerçekleştirdiklerini söyledi.

Aracı, bu birlikteliklerin ve fabrika ziyaretlerinin sektörde faaliyet gösteren firmaların birbirini tanımaları, iş birliklerinin artması ve ortak sorunlara ortak akıl ile çözümler bulunması açısından oldukça faydalı ve verimli geçtiğini belirterek, bu organizasyonları gerçekleştirirken kendilerinden desteğini esirgemeyen Meclis Başkanı Salih Esen'e, Yönetim Kurulu Baş-

kanı Ender Yorgancılar'a, Yönetim Kuruluna ve EBSO personeline teşekkür etti.

Barış Erel Kadına yönelik şiddet

EBSO Meclis Üyesi Barış Erel, fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller yetiştiren öğretmenlerimizin 24 Kasım Öğretmenler Günü'nü kutladı ve Başöğretmenimiz Mustafa Kemal Atatürk'ü ve mücadele arkadaşlarını saygıyla andı. Erel, nitelikli bir eğitim sisteminin, ülkelerin özgürlük ve bağımsızlığının teminatı, kalkınma yarışında öne geçmenin, fırsat eşitliğinin sağlanmasının temel yolu olduğunu, eğitimin asli unsurunu ise öğretmenlerin oluşturduğunu ifadeyle, çocuklarımızı emanet ettiğimiz ve geleceğimizin mimarı olan öğretmenlerin en iyi koşullara sahip olmadan ülkemizin eğitim sisteminin hak ettiği seviyeye çıkamayacağını, eğitim sistemi hak ettiği seviyeye çıkamadığında kadına şiddet gibi olayların yaşanacağını belirterek, turuncu farkındalığı yaratan EBSO Yönetim Kurulu'na teşekkür etti.

İçişleri Bakanlığı'nın bu yıl 299 kadının öldürüldüğünü açıkladığını, kadın platformları verilerine göre ise bu sayının daha da fazla olduğunu ve ilk 11 ayda en az 404 kadının erkekler tarafından katledildiğini belirtildiğini dile getiren Erel, bakanlığın raporuna göre kadınların yüzde 52,8'inin ateşli silahlarla, yüzde 31,9'unun kesici, delici aletlerle, yüzde 7'sinin boğularak öldürüldüğünü, cinayetlerinin yüzde 83,9'unun ruhsatsız silahlarla gerçekleştiğini, en çok yakınları tarafından şiddete maruz kaldıklarını, bazılarının kendi hayatlarına dair karar aldığı bahanesiyle, bazılarının da ekonomik sebepler bahane edilerek öldürüldüğünü, 2019'un ilk 10 ayında kadınlara karşı 157 bin

**Nail Fatih
Aracı**

**Barış
Erel**

**Ergin
Erdinç**

150 şiddet olayı yaşandığını, geçen sen bu rakamın 219 bin olduğunu vurguladı.

2019 kadın barış ve güvenlik endeksine göre; kadınların yaşam kalitesinin en yüksek olduğu ülke Norveç iken Türkiye'nin 114. sırada yer aldığını, bu iç karartan istatistiklere rağmen kadın katillerinin mahkemelerde iyi hal ve haksız tahrik adı altında indirimler aldıklarını, bunun asla kabul edilemeyeceğini, katiller arasında bu indirimlerin cezalardan yırtma aracına dönüştüğünü, bir kadını hunharca öldüren bir katilin 'Karım bana bakmıyordu, yemeğimi yapmıyordu, evden erkek sesi geliyordu, başka biriyle görüşüyordu' gibi gerekçeler öne sürerek haksız indirimler alabildiğini belirtti. Erel, aynı mahkemelerin aşırı sevgi, tutku indirimi ya da mahkemede kravat taktı gerekçesiyle de katillere iyi hal indirimleri yapabildiğini, adeta kadın katillerini cesaretlendiren bir sistem bulunduğunu, en kısa sürede bu durumun değiştirilmesi gerektiğini söyledi. Kadın derneklerinin kadın cinayetlerini engellemek için dört ana başlık sunduğunu, birincisinin İstanbul Sözleşmesi, ikincisinin 6284 sayılı Kadını Koruma Kanunu, üçüncüsünün cezasızlığın ortadan kaldırılması, dördüncüsünün de kadın politikalarının güçlendirilmesi olduğunu ifade etti.

Erel, bu konuda İzmir'in ve böl-

genin en önemli örgütlerinden birisi olarak EBSO'ya da görev düşüğünü, en azından bu uğurda yürüdüğümüzü, böyle bir gayret içinde olduğumuzu gösteren bir proje olur ise Meclis Üyeleri olarak ellerinden gelen desteği vereceklerini söyledi.

Ergin Erdinç Gümrük Birliği Anlaşması mutlaka güncellenmeli

EBSO Meclis Üyesi Ergin Erdinç, Atıkların Geri Kazanılması Meslek Komitesi olarak Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar'ın da ifade ettiği üzere Geri Dönüşüm OSB ile ilgili görüşmek üzere İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Soyer'i ziyaret ettiklerini, öncelikli olumlu yaklaşımı ve önderliğinden dolayı Yorgancılar'a teşekkür etmek istediğini söyledi.

Türkiye'den geçen Demir İpek Yolunun sadece Türkiye'de değil, dünyada ticaretin rengini değiştirecek bir organizasyon olduğunu, ülkemizin 20 tane lojistik köy kurarak altyapımızı kara yolundan demiryoluna doğru kaydırmak için çalışmalar yaptığını dile getiren Erdinç, sağlayacağı imkanların yanı sıra yarattığı birtakım riskler de bulunduğunu, nitekim Çin'in artık 12 günde Avrupa'da ulaşabildiğini, yine Kasım ayında Pire Limanı'nı işleten Çin şirketinin Demir İpek Yolundaki ürünleri Pire üzerinden Akdeniz hinterlandında dağıtma

kararını aldığı, bunun da Türk sanayisinin Avrupa ve Kuzey Afrika odaklı işleri için kendi içinde oldukça önemli bir riski barındırdığını, bu risklerden korunmak adına birkaç önerisini Cumhurbaşkanlığı Ekonomik Kurul yetkilileri ile görüşecek Yorgancılar'a ifade etmek istediğini söyledi.

Erdiñ, bildiği üzere Çin'in 4 trilyon dolar bütçe ve sermaye fazlası veren bir ülke olduğunu, Demir İpek Yolu kullanabilmesi için Türkiye'den mutlak geçilmesi gerektiğini, dolayısıyla Türkiye'yle Çin arasında Çin-Türk Yatırım Bankası'nın kurulmasının özellikle Çin sermayesinin Türkiye'ye çekilmesi için önemli bir fırsat olacağını söyledi. Ayrıca Çandarlı Limanı'nın arka planında bulunan endüstri bölgesinin yine Çin ile Türkiye'nin beraber, özellikle Akdeniz Havzası'ndaki deniz limanlarına Çandarlı üzerinden açılımı gerçekleştirildiği takdirde önemli fırsatlar sunacağını dile getirdi. Gümrük Birliği Anlaşması'nın 19. maddesine göre Avrupa Birliği'nin serbest ticaret anlaşması imzalamadığı ülkelerle Türkiye'nin serbest ticaret anlaşması imzalamadığını, yani Türkiye'nin ancak Avrupa Birliği anlaşmasını imzaldıktan sonra serbest ticaret anlaşması imzalayabileceğini dile getiren Erdiñ, aslında bir nevi kaçan treni kovalar halde olduğunu belirtti. Yorgancılar'ın Eylül ayı Meclis toplantısında konunun otomatik olmasıyla ilgili önerisini dile getirdiğini ki bunun son derece önemli olduğunu dile getiren Erdiñ, özellikle Japonya'yla Avrupa Birliği arasında yapılan serbest ticaret anlaşmasının ülkemiz açısından ciddi bir sıkıntı oluşturmaya başladığını, çünkü Japonya'nın Avrupa Birliği anlaşmasından dolayı Türkiye'ye gümrüksüz ürünlerini satabilirken, Türkiye'nin henüz serbest ticaret anlaşmasını imzalamamış olduğu için bu haktan yararlanamadığını söyledi. Tarım ürünlerinde özellikle hayvancılık da Avrupa Birliği'nin Şili, Makedonya,

Brezilya gibi ülkelerle serbest ticaret anlaşması imzalaması nedeniyle ürünleri gümrüksüz olarak Türkiye'ye sokabildiğini, ülkemize satılan angusların arkasında Avrupa Birliği'yle yapılan bu serbest ticaret anlaşmasının bulunduğunu dile getirdi. Erdiñ, Gümrük Birliği Anlaşması kapsamında mal ve hizmetlerin serbest dolaşımının maalesef yapılamadığını, Türk insanının Avrupa'ya gitmek için vize almak zorunda kaldığını ama Avrupa'nın, Gümrük Birliği Anlaşması kapsamında bize ürünlerini rahatlıkla ve serbestçe sunabildiğini, bunun sıkıntı yaratan bir konu olduğunu söyledi. 1996 yılından bugüne kadar geçen süre içerisinde karşılıklı ticaret anlaşmalarımızın 250 milyar doların üstünde açık verdiğini, Avrupa Birliği'nin serbest ticaret anlaşmalarıyla yapmış olduğu anlaşmalardan kaynaklanan zararlarımızın bu rakama dahil olmadığını, bu nedenle Avrupa Birliği'nin Gümrük Birliği Anlaşmasından dolayı kaybolan vergilerimizi telafi edici yönde bize katkıda bulunması gerektiği ifade etti.

Sanayicilerden sürekli yüksek katma değerli ürün yaratmaları, Ar-Ge çalışmaları yapmaları istendiğini, bununla ilgili olarak Ar-Ge kanunu kapsamında birtakım vergi indirimleri ve ayrıcalıklar tanındığını dile getiren Erdiñ, faydalı model veya patent için Türk Patent ve Marka Kurumu'na başvuru yapıldığında sonuçlanmasının 30 ayı bulabildiğini, gerekçe olarak eleman eksikliği ve zaman sıkıntısını gösterdiklerini söyledi. Eğer ki Patent Kurumunda eleman eksikliği varsa Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin eleman konusunda destek

sağlayabileceğini düşündüğünü, zira zamanın çok önemli olduğunu vurguladı.

Haluk Tezcan

Tarım Şurası çalışmaları

EBSO Meclis Üyesi Haluk Tezcan, Kasım ayında İzmir'de, genişletilmiş un sanayicileri toplantısını gerçekleştirdiklerini, Türkiye'nin dört bir yanından un sanayicilerini ağırladıklarını ifadeyle vermiş olduğu destekten dolayı Başkan Yorgancılar'a teşekkür etti.

Tezcan, Kasım ayında Tarım Şurası'nın gerçekleştirildiğini, 60 maddelik çok önemli konuların ele alındığı şuranın 15 yıl aradan sonra gerçekleştirildiğini, çıktısının beş yıl sonra yayınlanacağını belirterek, bu raporların Meclis Üyelerince ayrıntılarıyla değerlendirilmesini istediğini, çünkü çok önemli konuların bulunduğunu, Türkiye'de ve bölgemizde çok önemli değişimler yaşandığını, bu değişimler arasında toprak yasası, mülkiyet yasaları gibi konuların yer aldığını belirtti.

Necdet İtmeç'i rahmetle anan Tezcan, İtmeç'in Odamızda ve EBSO Vakfı'nda çok büyük emeği olduğunu vurguladı.

Engin Aktaş

Demir İpek Yolu için hazırlıklı olunmalı

EBSO Meclis Üyesi Engin Aktaş, yeni açılan Bursa-İstanbul Otoyolu-

nu kullanacaklara dikkatli olmaları yönünde bir uyarıda bulunmak istediğini, çünkü yasa gereği ot-yollarda olması gereken hayvanları koruma bariyerinin bu yolda bulunmadığını, dolayısıyla İstanbul'dan gelirken önüne çıkan bir köpek nedeniyle tehlike atlattığını ve şans eseri büyük bir kaza yaşanmadığını söyledi.

Aktaş, Asansör ve Yürüyen Merdiven Sanayi Meslek Komitesi olarak, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına gittiklerini, öncesinde de kendisinin Hazine ve Maliye Bakanlığına giderek yabancı firmaların yüzde 7,9 ilave gümrük vergisini ödenmeden nasıl Türkiye'ye malzeme soktuklarını anlattığını söyledi. Yabancı firmaların ülkemize gelecek ürünler için bir teşvik belgesi alıp bunu paraflatarak gümrük vergisi ödemediklerini, ama ürünlerin yanına yerli ürün ibaresi yazılmadığı için asansörcü ve yürüyen merdiven imalatçılarının ve belki makine imalatçılarının mağdur olduğunu bu görüşmelerde ifade ettiklerini, bu mağduriyetin önlenmesi için Bakanlık yetkililerince yazı yazılmasının istendiğini, konuyu komite toplantılarında görüşerek, Yönetim Kurulu'na sunup destek isteyeceklerini dile getirdi. Gündeme getirilen Demir İpek Yolu'nun ülkemize sağlayacağı en güzel kazancın, üretilecek kaliteli yüksek teknolojlili ürünlerin Uzakdoğu'ya nakliye süresinin kısılması olduğunu söyleyen Aktaş, Almanya'da yaşayan bir okul arkadaşının bu yolun Türkiye açısından dezavantaj yaratabileceği konusunda uyarıda bulunduğunu, bunun önüne geçebilmek için mutlak Türk Malı ürünlerin koruma altına alınması gerektiğini, yoksa yabancı firmaların ben Türkiye'deki firmanın distribütörüyüm diyerek, kalitesi yüksek Türk Malı yerine Çin malı satabileceğini belirttiğini söyledi. Aktaş, Almanya'daki söz konusu arkadaşının eşinin öğretmen olduğunu, Türkiye'ye geldiklerinde Atatürk Organize Sanayi

Bölgesi'ndeki Nedim Uysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesini gezdiğini, kız öğrenci sayısının azlığını dile getiren arkadaşının kızları okula çekmeye yönelik, sekreterlik, idari yönetim tarzında bölümler açılabileceği yönünde öneride bulunduğunu söyledi. Tüm öğretmenlerin, Öğretmenler Gününü kutlayan Aktaş, eğitimin her şeyin başı olduğunu bu nedenle üzerinde hassasiyetle durulması gerektiğini söyleyerek, her OSB'ye bir meslek lisesi yapılması yönünde 2020 yılın-

da bir çalışma hazırlamayı düşündüğünü belirtti.

Cumhurbaşkanlığı Ekonomi Politikalar Kuruluyla ilgili gelişmeleri takip ettiğini, arsa ve fabrika verip, istihdam sağlanması yönünde çalışmalar bulunduğunu, sadece istihdam arttırıcı yönde raporlamaların iyi yapılmasının beklendiğini, zira Türkiye'nin bu konuda eksiğinin olduğunun düşünüldüğünü dile getiren Aktaş, ikinci nesillere mutlak iyi raporlama yapmayı öğretmemiz gerektiğini söyledi.

Necdet İtmeç'i kaybettik

Ege Bölgesi Sanayi Odası'nda 30 yılı aşkın süre meclis üyesi, dört dönem yönetim kurulu üyesi ve üç dönem de TOBB genel kurul üyesi olarak hizmet eden, Ege ve Türkiye sanayisinin duayen isimlerinden Necdet İtmeç'i kaybettik. EBSO'da 1978'den 2009'a kadar meclis üyeliği yapan ve 1978, 1980, 1989 ve 1995'te göreve gelen yönetimlerde yönetim kurulu üyesi olarak hizmet eden İtmeç, 24 Kasım 2019 günü 87 yaşında vefat etti. 1959 yılında kurduğu Çiftel Sanayi Kollektif Şirketi ile sanayi tipi tekerlek ve bağlantı parçaları üretimi yapan ve ülkemiz sanayisine büyük hizmetleri bulunan İtmeç, İAOSB bünyesinde de görevler üstlenmiş ve Ataer Enerji Yönetim Kurulu Başkanlığı görevinde bulunmuştu.

İtmeç için 26 Kasım günü İAOSB'de tören düzenlendi. İtmeç'in cenazesi, tören sonrasında Bostanlı Beşikçioğlu Camii'nde öğle vakti kılınan cenaze namazının ardından Ulukent Mezarlığı'nda toprağa verildi. İtmeç'in cenazesine ve düzenlenen törene EBSO Meclis Başkanı Salih Esen, Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcıları İbrahim Gökçüoğlu ve Muhsin Dönmez, Yönetim Kurulu Üyeleri ve Meclis Üyeleri katıldı.

KalDer İzmir Şube Başkanı Senem Kılıç, EBSO Meclisi'ne konuk oldu “Sanayi 4.0’ı uygulayan ve uygulamak isteyen firmaları buluşturuyoruz”

EBSO Meclisi'ne konuk olan Türkiye Kalite Derneği (KalDer) İzmir Şube Başkanı Senem Kılıç, ellerindeki araçları KOBİ'ler ile paylaşmaya hazır olduklarını belirterek Sanayi 4.0'ı uygulayan şirketleri uygulamak isteyenlerle tanıştırdıklarını söyledi. Kılıç, şirket içerisinde kurumsallaşma çalışmalarına takılmadan dijital dünyanın kurumsallaşmayı es geçtiği bir dönemde, artık verimliliğin konuşulduğu döneme nasıl geçildiği öğrenilmek isteniyorsa KalDer'in kapılarının sonuna kadar açık olduğunu ifade etti.

KalDer'in yolculuğu

Turgut Özal'ın 1989 yılında Başbakan olduğu dönemde döviz serbestisi kararı alınmasıyla beraber Sabancı Holding, Eczacıbaşı Grubu ve Koç Grubu topluluklarına verdiği talimatta “Biz yurt dışında

bir platformla ticaretimizi büyüteceksek, Avrupa bu işi nasıl en iyi şekilde yapıyorsa siz de bunun yöntemini bulun gelin” dediğini belirten Kılıç, verimliliğin Türkiye'de henüz konuşulmadığı bu dönemde, Avrupa Kalite Vakfı'nın yaptığı sürdürülebilirlik çalışmaları, Uzak Doğu'dan gelen toplam kalite yönetim çalışmaları ve sanayinin de endüstrileşmesi, büyümesiyle beraber, TÜSİAD önderliğinde 1990 yılında Eczacıbaşı Topluluğu, Koç Grubu ve Sabancı Grubu tarafından Türkiye Kalite Derneği olarak kurulduklarını söyledi. Toplam kalite yönetimi anlayışının Türkiye'deki organizasyonunu kurabilmek amacıyla Kalite Derneği olarak kurulduklarını, çok hızlı bir şekilde Bakanlar Kurulu kararıyla ‘Türkiye’ ön ekini aldıklarını, bugün Türkiye ön eki olan 16 dernek arasında bulduklarını gururla söylemek istediğini dile getirdi.

İstanbul merkezli derneklerinin iki bini aşkın üyesi bulunduğunu vurgulayan Kılıç, üyeleri arasında çeşitli kurum ve kuruluşların yer aldığı ve son beş yılda kamunun da dahil olduğu bir büyümeyle Türkiye genelinde faaliyet gösterdiklerini söyledi.

30 yıla yakın bir dönemde kendi kurumsallığını kanıtlamış, kendisini düzenli olarak gözden geçiren ve Türkiye sanayisini büyütmek meşgalesi ve amacından toplumsal kaliteyi toplum refahına yaymak amaçlı kaliteyi eviren bir noktaya geldiklerini, KalDer olarak sadece şirketlerin sürdürülebilirliğini tartışmaktan çıkarak, toplumların refahını, toplumların kalite anlayışını tartışır hale geldiklerini ifade etti. Kılıç, insanların iletişimde kalite anlayışını, çocuklarımızı gönderdiğimiz okulların eğitim kalite anlayışını, ülkeyi yöneten ya da yerel yönetimlerde hizmet veren yöneticilerimizin kalite anlayışını, kamudaki hizmetteki kalite anlayışını, pazarda alışveriş yaparken bize servis hizmeti veren pazarcının servis kalite anlayışını, asansörde birbirine 'günaydın' demekten çekinen insanların birbiriyle iyi iletişim kurabildiği kaliteli bir anlayışı hedeflediklerini vurguladı. Aslında şirketleri globalizasyon kapsamında dünyada büyütmek ve müşterilerin gözünde iyi bir noktaya getirmek için uğraşırken belki de ikinci planda bıraktığımız toplum kalitesini de bu noktaya taşıyabilmek için kolları sıvamış bir dernek olduklarını belirtti.

Kılıç, "KalDer'in yönetim tecrübesi havuzu bulunan bir dernek olması dolayısıyla şirketlerin kurumsal sürdürülebilirliğinde tecrübe sahibiyiz, eğitim faaliyetleri konusunda özellikle akademi faaliyetlerinde Türk sanayisinin en çok ihtiyaç duyduğu yetkin çalışanlar, nitelikli istihdam, nitelikli eleman, mavi yakada nitelikli çalışan, beyaz yakada şirketlerin kurumsal gelişimine katkı koyacak öz benlikte çalışanların olduğu bir döngüde, çalışan

yetkinliklerinin geliştirilmesine katkı sağlayan eğitim desteği vermekte uzman durumdayız" dedi.

Profesyoneller ve gençler bir arada

Şirketlerdeki kurumsal hafızayı güçlendirecek çalışmaların yapılmasında Türkiye Kalite Derneği'nin hızlı akademiler kurabilecek yetkinliğe sahip olduğunu vurgulayan Kılıç, "Firmalar uluslararası faaliyet gerçekleştirirken ana sanayiye güçlendirecek ya da Türkiye içerisindeki varlığını güçlendirecek, rekabetini güçlendirecek, müşteri taleplerinin hizalanmasını sağlayacak, uluslararası standartlara hızlı ulaşmayı gerçekleştirecek yönetim sistemlerini kurma konusunda uzmanız. Bugün Türk sanayicisi, Türk iş adamı yurtdışında konuşulan bir konunun, Türkiye'de uygulamasının nasıl yapılacağı endişesini taşımaması gerekiyor. Şirketlerde sürdürülebilir kaliteden bahsetmek istiyorsak, pazarlarımızın düzenli olarak büyümesi ve uluslararası pazarda bizi tanıyan insanların bizden sonraki faaliyetlerde de bizi tanimasından endişe etmek istemiyorsak, yapacağımız tek şey yönetim sistemleri kurmak ve bu sistemleri işi bilen insanlara devretmek olduğunu çok iyi bilmeliyiz" diye konuştu.

Türkiye Kalite Derneği'nin Avrupa'da uygulanan bir yönetim modeli olan European Foundation for Quality Management (EFQM) Modelini benimsediğini ve Türkiye'de bu modeli uygulayan iki odadan birinin EBSO, diğerinin Kocaeli Sanayi Odası olduğunu vurgulayan Kılıç, "EBSO'nun 2011 yılında başlayan EFQM faaliyetlerini yaklaşık 10 yıldır sürdürüyor. Ege Bölgesi'nde başarı ödülü, büyük ödül ve ulusal ödül aldı ve bunun sonrasında Avrupa'daki ödüle koşan bir yönetim yapısı var. KalDer olarak EFQM'le ilgili, bilgi almak isteyenlere hızlı bir şekilde destek olacağız. Dernek üyelerimizin çoğu EBSO'nun da üyesi. STK'lar da artık bizimle birlik-

te. Sermayeyi temsil eden yönetim kurulu başkanlarının ev sahipliğinde bölgede 15 tane şirketin genel müdürünü seçerek bu genel müdürler ve yönetim kurulu başkanlarını yaklaşık iki saatlik organizasyonda kapalı oturum liderlik sohbetlerinde buluşturuyoruz. Bu toplantılarda tecrübeler paylaşarak, müthiş fikirlerin ortaya çıkıyor" dedi.

Çocuklara ve gençlere yönelik çalışmalarından da söz eden KalDer İzmir Şube Başkanı Senem Kılıç, "Eğitim etkinliklerimizde son dokuz yılda bine yakın mezun verdik. İlk defa bu sene Denizli, Aydın, Manisa ve Balıkesir üniversitelerinden GençKal topluluklarını İzmir olarak kabul ettik" ifadesini kullandı.

Ortak konumuz Sanayi 4.0

Ege Bölgesi'nin en büyük sempozyumu olma özelliği taşıyan Mükemmelliği Arayış Sempozyumu'nun bu sene 21'incisini gerçekleştireceklerinin altını çizen Kılıç, bu etkinliğe EBSO'dan daha fazla katılım beklediklerini söyledi. KOBİ'lerin Türkiye ekonomisinin sürdürülebilirliği anlamında dertlenmemiz gereken bir konu olduğunu vurgulayan Kılıç, bunun için EBSO'nun KOBİ'lere ilişkin deneyimlerini öğrenmek istediklerini ve KalDer İzmir Şubesi olarak ellerindeki araçları KOBİ'ler ile paylaşmaya hazır olduklarını söyledi.

Sanayi 4.0 konusunu EBSO kadar KalDer'in de konuştuğunun altını çizen Kılıç, bu konuyu konuşmanın ötesinde uygulayan şirketleri uygulamak isteyenlerle tanıştırdıklarını söyledi. Kılıç, şirket içerisinde kurumsallaşma çalışmalarına takılmadan dijital dünyanın kurumsallaşmayı es geçtiği bir dönemde, artık verimliliğin konuşulduğu döneme nasıl geçildiği öğrenilmek isteniyorsa KalDer'in kapılarının sonuna kadar açık olduğunu ifade etti.

EBSO Meclisi'nden kadına yönelik şiddetle mücadeleye **'TURUNCU DESTEK'**

25 Kasım "Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü" kapsamında, toplumsal cinsiyet eşitsizliğine ve cinsiyete dayalı şiddete dikkat çekmek amacıyla "İzmir'i Turuncuya Boya" kampanyasına katılan Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın Kasım ayı meclis toplantısında üyeler, turuncu mendil ve eşarp takarak bu konuda toplumsal farkındalığın artırılmasına destek verdi. Meclis toplantısı öncesinde erkek üyeler turuncu renkte yaka mendili ve kadın üyeler de turuncu renkte eşarp takarak EBSO Meclisini turuncuya boyadı.

EBSO'dan tam destek

25 Kasım, Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü kapsamında Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak Turuncu Kampanyayı desteklemek amacıyla Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan turuncu eşarp ve mendil taktıklarını söyleyen Meclis Başkanı Salih Esen, EBSO olarak kampanyayı desteklemekten büyük bir memnuniyet duyduğunu belirtti.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yongancılar ise konuşmasında konuyla ilgili hassasiyetini diye getirerek "Kadına karşı şiddet kullanan insanların

varlığını bilmek bile dayanılmazı derecede ağır bir durum. Bu konunun ülkemizde mutlak surette çözülmesi gerekiyor. İnanın, bu şiddetin son bulacağını söyleseler elime boya ve fırçayı alır, bütün İzmir'i baştan aşağıya turuncuya boyarım. Bu hususta Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak gereken ne varsa yapacağımızı ve her türlü desteği vereceğimizi ifade etmek istiyorum. Bu konuyu gündemde tutan ve kampanyaya öncülük eden İzmir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı İşinsu Kestelli'ye de teşekkür ediyoruz" diye konuştu.

“FİCUS”

Enver OLGUNSOY
EBSO Meclis Üyesi

Organik asitler, pektin, provitamin A, magnesium kükürt, B1, B2 ve C vitaminleri, fosfor, albuminli maddeler, şeker, kısacası vitaminler ve mineraller ihtiva eden bir lezzet bombası bu yazının konusu. Müthiş bir enerji deposu aynı zamanda. Güç ve dayanıklılık kazandırır, hücre gelişimini destekler. Afrodisiaktır. Her gün 3 – 4 incir iyi gelir. Zamanında fındık için yapılan “aganigi naganigi”

TV programlarını aslında tam hak eden bir Egelidir o. Yıllık üretim 300 bin ton civarındır. Yüzde 60’ını Aydın ilimiz yüzde 15’ini de İzmir’imiz üretip satıyor. Neredeyse hepsi İzmir’den ihraç ediliyor. Ama yaş incir ihracatında Avusturya dünya lideri? Hani amiyane tabirle “ne iş” dedirtiyor bu durum. TÜİK verilerinde ise Avusturya’ya ihracatı göremiyoruz. Herhalde yazmayı unuttular diye düşünüyor insan. Zira Avusturya bir incir ülkesi değil.

Ziraat mühendisleri odası raporuna göre ülkemizde 11 milyon civarı incir ağacı var. Yine ZMO raporuna göre dünya incir üretiminin yüzde 26’sını karşılayan ülkemiz ilk sırada. Yüzde 15 ile Mısır ve yüzde 12 ile Fas Türkiye’yi takip ediyor. En fazla kuru inciri Almanya ve Fransa’ya satıyoruz.

Türkiye incir üretiminde dünya lideri de, acaba bu durumu sürdürebilecek mi? Bence büyük risk var, sürdürebilmesi, acilen tedbir alınmasına bağlı. En fazla incir üretiminin yapıldığı alanlar plansızca, programsızca yapılan jeotermal tesislerinin tehdidi altında. Jeotermal tesislerinin buharları bölgede ısı ve nem artışına sebep oluyor. Nem fazlası da incirin kalitesini bozuyor, neredeyse çürütüyor. İncir daha dalında yumuşuyor, renk değiştiriyor, sıvışık bir hal alıyor. Ayrıca yer altı sularını da olumsuz etkilediği için hem insanımız hem ağaçlar ağır metal tehdidi altında hastalanıyor.

Ayrıca diğer bir tehdit de kanserojen olduğu bilinen ve özellikle kurutma işleminin doğru yapılmaması sonucu oluşabilen aflatoksin belası. Bu konuda incir üreticisi bilinçsiz, eğitilmesi gerekiyor. Tabii bir de diğer yüzü var aflatoksinin, o da kontrolde aflatoksinli olduğu tespit edilen kuru incirlerin pazarlarda ucuz fiyatlara satılması ve bunun halkımız tarafından tüketilmesi.

İncir ağacı, zeytin gibi her dinde ve her kutsal kitapta yer almıştır. Ancak anavatanı Türkiye’dir, Ege’dir, bu kadim ağaç “sır” bir ağaçtır. Neredeyse çiçekli tüm bitkiler arıları, böcekleri çekmek için çok renkli çiçeklerini açıkça sergilerken, incirin çiçekleri gizlidir. Bu da incirin çiçeklerinin döllenmesini biraz zorlaştırır. “İlek” adı verilen erkek incir ağacından alınan polenler, tozlaşma için incir tarlalarına bir torba içinde asılmak zorundadır.

İncir ağacı insanın evriminde ve medeniyetin doğuşunda büyük rol oynamıştır. Tarihe tanıklık etmiş ve onu şekillendirmiş kutsal bir ağaçtır. Ekolojistler incir ağacının varlığını temel kaynak görürler, yani incir ortadan kalksa aynen arıların ortadan kalkması gibi bir etki görülür ve diğer her şey çöker devrilir derler. Kuran-ı Kerim’de Tin suresinde incir ve zeytin birlikte anılmaktadır ve bu iki ağacın üzerine yemin edilmiştir. Diğer kutsal kitaplarda da incir yer almaktadır.

Ülkemizde 272 adet dişi incir ve 58 adet erkek incir çeşidi, Tarım ve Orman Bakanlığı’nın araştırma istasyonunda mevcuttur. Taze incirler içinde Bursa siyahı, Sultan Selim, Morgüz, yeşil güz, kavak, bardakçı (bardacı), Horasan tipleri vardır. Yine Bakanlığa göre kurutmalık incir tipleri sarılop, sarı zeybek ve halebi olarak ifade edilmektedir. “İlek” inciri olarak ifade edilen erkek incir tipleri ise Hamza, konkur, Kıbrıslı, elma, ak ilek, kara, Kuyucak ileği olarak yine bakanlık tarafından isimlendirilmektedir. Tarım ve Orman Bakanlığı’na göre ilek incirleri ayrı bir tarlada yetiştirilmelidir. Dölllenme için toplanıp dişilerin yanına götürülmelidir. “İlek arıcığı” denen bir tür yabani arı tarafından dölllenme işlemi yapılmaktadır. Ülkemizde özellikle iki cins sarılop ve sarı zeybek kurutmalık cins olarak öne çıkmaktadır. Sarı zeybek incirin içi pembe, sarı lop ise amber renklidir.

Ancak yöremizin “Dağlarından yağ, ovalarından bal akar” deyişinin zeytin ve incir ağacı için söylenmiş en güzel sözcükler olduğunu ve yöremizin bir özelliği olduğunu belirtip her gün 3-5 incir sağlıklıdır, lezzettir, her şeydir diyorum.

Tabii yöremizdeki ifade ile “yemiş” sağlıklıdır, lezzettir, her şeydir diyeyim de anlamayan kalmasın.

ABD’li gıda sanayicisi Sarah Endline: “Üreten kişi geçmişi ve bugünü okuyarak geleceği öngörmek zorunda”

■ Engin TATLIBAL

Sadece Türkiye’nin değil, dünyanın da daha fazla üretime ve istihdam yaratmaya ihtiyaç duyduğu bir tarihsel dönemden geçiliyor. Ülkemiz için de son dönemde artış kaydetmeye başlamış bulunan büyümeyi gölgeleyen en önemli etken, yatırımlardaki düşüş. Yatırım ise, bilhassa KOBİ’ler düzeyinde artık yeni ve yenilikçi bir yaklaşımla gerçekleşirse büyüme potansiyeline sahip olabiliyor. Belki de bu yüzden “inovasyon” kavramı, son dönemde herkesin dilinde.

New York’ta bulunan fabrikasında kakao ve çikolata ürünleri üreten Sarah Endline, aynı zamanda Harvard Business School’da müstakbel girişimciler için mentorluk yapıyor ve inovasyon kavramı üzerine hem felsefi, hem de uygulamalı çalışmaları var.

Çikolata gibi fazlasıyla durağan ve geleneksel bir ürünü inovasyon ile dönüştüren Endline’a girişim ve inovasyon ilişkisini, bu ilişkiyi başarılı

bir üretim sürecine dönüştürmek için ne yapılması gerektiğini ve kadın girişimciler için önerilerini sorduk.

Sayın Endline, bir kadın sanayici olarak deneyimlerinizi okurlarımızla paylaştiğiniz için teşekkür ediyoruz. Girişimcilik ve inovasyon kavramları son yıllarda çok fazla kullanılıyor. Bu iki kavram arasındaki ilişkiyi nasıl tanımlıyorsunuz?

Mentor olarak görev yaptığım Harvard Üniversitesi’nde sözünü ettiğiniz ilişki

üzerinde çok fazla duruluyor. Söylenem gereken şey şu; inovasyon kavramı, artık günümüzde girişimcilik kavramının temelini oluşturmaktadır. Çünkü bir girişimin başarıya ulaşabilmesi, artık büyük ölçüde üretilen ürünün veya hizmetin ne kadar inovatif olup olmadığına bağlı durumda. Gerek sanayi üretiminde gerek hizmet üretimi veya genel ticarete olsun, insanlar sıfırdan bir işi yapmaya başlıyorlar. Yeni bir yapı, yeni bir ekip, yeni bir isim, yeni bir fikir, hatta yeni bir web sitesi yapıyorlar. Yatırımcı, her şeyi sıfırdan oluşturuyor. Bu kadar emek ve sermayenin toplumsal bir faydaya dönüşmemesi gerçekten yazıktır.

“Mavi okyanusu bulmak”

Inovasyona ilişkin ilkelerin başında ise bana göre pazar yapısı gelmektedir. Üretim yapacak ve bu şekilde bir girişimde bulunacak olan kişinin öncelikle pazarda “zaten var olan” ürünlere iyice bakması gerekiyor. Çok sevdiğim bir metafor da der ki kırmızı okyanusa değil, mavi okyanusa girmelisiniz. Yani köpekbalıklarının delicesine rekabet halinde oldukları, kandan kırmızı-

zıya dönmüş bir okyanus yerine rekabetin olmadığı güvenli sulara, yani mavi bir okyanusa dalmanız gerekiyor. Ve aslında günümüzde bütün okyanuslar kıpkırmızı halde, maviliği nasıl bulacağız? Kırmızının içinde mavi alanlar var, mesele bu alanları tespit edip girişim alanı olarak buraları seçmek.

Sanayide ve aslında genel olarak inovasyon hakkında ikinci önemli nokta, dünyanın nasıl ve ne kadar değiştiğini iyi gözlemleyip takip etme gerekliliği... Örneğin 1989’dan 2019’a kadar geçen 30 senede neler değişti? Ford’dan söz ediyorduk, şimdi buna Tesla eklendi; elektronik daktilolardan söz ediyorduk, şimdi laptop ve tabletler buna eklendi; karasal hatlardan söz ediyorduk, şimdi elimizde mobil cihazlar var; kütüphaneye gidiyorduk, şimdi Google diye bir dünya var... Bu projeksiyonu geçmişten alıp geleceğe doğru uzatarak, yani 30 yıl içindeki mevcut değişimi inceleyip 30 yıl içinde yaşanacak değişimleri öngörebiliyor olmak çok önemli.

Üçüncü nokta ise şu: Müşteriniz kim? Bunu çok iyi tespit etmeli ve o müşterinin kafasına girmelisiniz, o

insan olmaya, dünyaya o insan gibi bakmaya çalışmalısınız. Bu tüketici nerede yaşıyor, ne yiyor, ne içiyor, ne okuyor, ne izliyor, gündüzleri ve geceleri nereye hangi vasıtalarla gidiyor?

Bütün bunları göz önüne aldığınızda yatırımcının, girişimcinin, sanayicinin rekabetten kanın gövdeyi götürdüğü kırmızı okyanus içinde mavi alanlar bulması olası hale gelebilir.

Siz kendi mavi okyanusunuzu gıda sanayisinde buldunuz ve çikolata üretiyorsunuz. Sizin ürününüzdeki inovatif etken nedir? İnsanlar neden sizin çikolatanızı tercih ediyorlar?

Öğrenciyken yaz tatillerinde çikolata satardım. Girişimci olmaya karar verdiğimde ilk aklıma gelen de bu oldu. Ama baktığımda geleneksel anlamda çikolata üretiminin geçmişte kaldığını gördüm. Bu konuda fütüristik birtakım fikirler de ortaya konmuş değildi. Hatta genel olarak gıda sanayisi için de bunun böyle olduğunu söyleyebilirim. Gıda endüstrisinde gıda mühendisliğinin

imkanlarıyla bazı yenilikçi ürünler tasarlanıyor, ancak çikolata gibi oldukça solid ve geleneksel yapıdaki bir ürün için ne gibi bir yenilikçi yaklaşım söz konusu olabilir diye düşündüm. Asya'ya yaptığım seyahatlerde bu fikir kafamda olgunlaştı. Çin'deki şeker fabrikalarını inceledim. Orada jelibon şekerlemeler ve lolipoplar gibi çok geleneksel ürünlerin kitlesel üretimi söz konusuydu. Gıda boyaları ve farklı aromaların üretimde kullanılması da aslında gerçek bir inovasyon sağlamıyordu. Bunun üzerine şekerleme sektörü hakkında araştırmaya ve okumaya başladım ve gördüm ki bu işin tarihsel olarak temelinde çikolata yatıyor. Ben de araştırmalarımı çikolata ve çikolata kültürü üzerine yoğunlaştırdım. Bulduğum şeyin temelinde şu vardı: Çikolata da aslında bir meyveden imal ediliyor: Kakao meyvesi. Eğitimli ve dünyayı az çok tanıyan bir birey olarak ne kadar çok şeyi bilmiyorum olduğuma şaşırdım. Bu benim için yapıbozumcu bir durum oldu. Dolayısıyla çikolatada inovasyon yapacaksam, buna kakao meyvesinden başlamam gerektiğine karar verdim. Ardından tüketicilere çikolatayla ilgili yaşadığınız problem nedir diye sormaya başladım.

Bizde meşhur bir komedyen vardır, havuz problemlerini alaya alarak "Bir insanın havuz ile ne

problemi olabilir ki" diye sorar. Ben de size sorayım, bir insanın çikolatayla ne problemi olabilir?

Gerçekten de bir insan ile "Çikolatayla yaşadığınız sorun nedir" sorusuyla başlayan bir diyaloga girdiğinizde oldukça ilginç bir sohbet ortaya çıkıyor. İlk anda ne sorduğumu anlamasalar da onları biraz derinlemesine düşündürünce ilginç çıktılar aldım. Tüketiciler daha "taşınabilir" çikolatalar istiyorlardı, kalori miktarının daha fazla çeşitlilik arz ettiği bir ürün gamı arıyorlardı, daha küçük parçalar halinde ürünler istiyorlardı. Bu talepleri kakao meyvesi ile birleştirerek fabrikamızda çikolata kaplamalı kakao çekirdeği şeklinde bir ürün ürettik. Piyasaya sürerken de şirketimizin ismini "kakao şirketi" şeklinde belirledik ve çikolata ismini kullanmadık. Çünkü gelecekte insanların yapay ve derive edilmiş gıdalardan ziyade işin beslenmenin özünü teşkil eden gıdalara yöneleceğini öngörüyoruz. Şekerleme pazarının ciddi bölümünü çikolata oluşturuyor ve çikolatanın özünde de kakao meyvesi var.

"Bilim ve sanatın sentezi"

Baştaki sorunuza gelince, işte insanlardaki bu arayışa cevap verdiğimiz için Sweetriot Amerikan pazarında tutunmuş görünüyor ve öyle umuyoruz ki büyüyecek. Elbette gıda sektörünün olmazsa

olmazı olan lezzet ve hijyen gibi temel standartları fazlasıyla karşıladığımızı söylememe gerek yok. İş ve işletmecilik, bilim ve sanatın bir sentezidir. Sanattır, çünkü işin içinde tasarım vardır. Bilimdir, çünkü hem mühendislik ve hem de işletmecilik bilimlerinin sunduğu olanakları kullanırsınız. Bizim üretimimizde işin biraz daha sanatsal boyutu ön plana çıkıyor sanıyorum. Buradan hareketle de ambalajlarımızı sanatçılara tasarlattık ve tüketiciler bunu oldukça beğendi.

Toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak yolunda kadınlara pozitif ayrımcılık yapılması düşüncesi artık küresel ölçekte kabul ediliyor. Ancak yine de kadın girişimcilerin aşması gereken sorunlar, erkeklerden daha fazla. Siz bu anlamda nasıl bir tecrübeye sahipsiniz?

Tamamen haklısınız. Kadınlar toplumda bir azınlığı teşkil ediyorlar. Nüfus anlamında bir azınlıktan elbette söz etmiyorum. Aşağı yukarı kadın ve erkek birey sayısı aynı olsa da kadınlar iş hayatında, yönetim kurullarında, hatta kültürde, sanatta azınlık durumundalar. Girişimci kadınlar da toplumsal hayatın diğer alanlarındaki azınlıkların yaşadığına benzer sorunlar yaşıyorlar. Amerika Birleşik Devletleri'nde de bu böyle. Ben bu sıkıntıları kadınlar için açılan kurslar, işletme ve girişimcilik eğitimleri ve benzeri etkinlikleri takip ederek, sonrasında da buralarda bulunan ve ekibimde çalışabilecek insanları arayıp bularak, onlarla birlikte yürüyerek aşmaya çalıştım. Sözünü ettiğiniz cinsiyet eşitliğini sağlama sürecinde kadınların daha tüketici odaklı iş ve işletmelerle iştiğal etmesinin avantajlı bir tercih olacağını düşünüyorum. Bilhassa tüketicilerin de kadın olduğu sektörlerde çok daha başarılı olduğumuzu ve bizim ardımızdan gelecek kadın girişimcilere, kadın sanayicilere örnek oluşturacağımızı düşünüyorum.

SANAYİMİZİN KÜRESELLEŞMESİNDE

İLK ÇÖZÜM ORTAĞI

Belgelendirme Girişim Eğitim Araştırma Geliştirme

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

www.ebso.org.tr

 @ebsoorgtr

NRW.INVEST, Türk yatırımcıları Kuzey Ren-Vestfalya'ya çağırıyor

Almanya'nın en kalkınmış bölgelerinden Kuzey Ren-Vestfalya eyaletinin resmi kalkınma ajansı olan NRW.INVEST'in Türkiye Ofisi Müdürü Dr. Adem Akkaya, bugüne dek 400'ün üzerinde Türk şirketin eyalette yatırım yaptığını söyledi.

Kuzey Ren-Vestfalya yatırım ve kalkınma ajansı NRW.INVEST Türkiye Ofisi Müdürü Dr. Adem Akkaya, eyaletin özellikle yabancı yatırımcılar için Avrupa'nın en cazip fırsatlarını sunduğunu söyledi. Ajans olarak bütün dünyada Kuzey Ren-Vestfalya'ya doğrudan yabancı yatırım kazandırabilmek için faaliyet gösterdiklerini belirten Akkaya, "NRW.INVEST Türkiye ofisi olarak, bu eyalette yatırım yapmayı planlayan tüm iş insanlarımıza bir ticaret ve yatırım

merkezi olarak Kuzey Ren-Vestfalya hakkında kapsamlı bilgilendirmeler ve tanıtımlar yapmaktayız. Bölge hakkında yatırımcıları bilgilendirirken, eyalete bir yatırım kararı alınması durumunda gerekli ilişkilerin kurulmasını sağlıyoruz. Ayrıca kuruluş işlemleri aşamasında firmalara bürokratik destek verip gerekli yönlendirmelerde bulunuyoruz. Firmaların yurt dışı yatırım projelerine en başından başlayarak başarıyla sonuçlanıncaya kadar tam bir gizlilik içinde refakat etmekteyiz. NRW.INVEST

Türkiye olarak tüm bu görevleri yerine getirirken, yerel ve bölgesel kalkınma ajansları, ekonomi bakanlığına bağlı bölge müdürlükleri, sektörel birliklerle, sanayi ve ticaret odaları, firmalar ve ekonomiye yakın diğer kurum ve kuruluşlarla sıkı bir işbirliği içerisinde çalışmaktayız” dedi.

400 Türk şirketi

Bugüne kadar ürünlerini Avrupa'ya pazarlayabilmek amacıyla 400'ün üzerinde Türk firmasının Kuzey Ren-Vestfalya'da şirketleştığının altını çizen Akkaya, “Bu şirketleşme sürecinin giderek hızlandığını söyleyebiliriz. NRW.INVEST Türkiye olarak geçen yıl 46 firmanın Kuzey Ren-Vestfalya'da şirketleşmesine öncülük yaptık. Bu sene ise şu ana kadar yaklaşık 60 firmaya ulaşmış durumdayız. Hedefimiz elbette ki daha fazla firmaya ve yatırımcıya refakat edebilmektir. Ancak yıllık ortalama 40 şirkete destek verebilmek, Türkiye Ofisi olarak bizim için oldukça iyi bir performanstır” diye konuştu.

Türk firmalarını Avrupa pazarına Kuzey-Ren Vestfalya üzerinden yatırıma davet ettiklerini belirten Akkaya, “Bu çalışmalarımız kapsamında, ticaret ve sanayi odaları, sanayici ve işadamları dernekleri ve benzer kurumlarla Türkiye'nin farklı şehirlerinde düzenli olarak bilgilendirme seminerleri ve ekonomi panelleri düzenliyoruz. Önümüzdeki süreçte düzenleyeceğimiz etkinliklerimize ve tanıtım toplantılarımıza tüm yatırımcılarımızı katılmaya davet ediyoruz” ifadesini kullandı.

Kuzey Ren-Vestfalya'nın yatırım avantajları

Kuzey Ren-Vestfalya eyaletini merkeze alıp 500 km yarıçaplı bir çember çizildiğinde, yüksek alım gücüne sahip yaklaşık 160 milyonluk bir tüketici kitlesine ulaşım imkânı söz konusu oluyor. 60'lı yıllarda Türkiye'den Avrupa'ya başlayan işçi göçünün merkezi olan Köln, Düsseldorf, Essen, Dortmund, Duisburg gibi büyük şehirleriyle eyalet, son 12 yıldır Avrupa'da yapılanmak isteyen Türk firmalarının, Türk iş insanlarının, Avrupa'daki merkezi haline gelmeye başladı. Türk iş insanlarının kendilerini evlerinde hissedecekleri bir bölge olan Kuzey Ren-Vestfalya'daki

firmaların yüzde 80'i Avrupa pazarlarına yakın olmak için bölgeyi seçiyor. Kalan kısmını da üretimi pazara yakın gerçekleşmesi gereken ürünler oluşturuyor. Bunlara ek olarak sonsal montaj ve üretimi Almanya'da gerçekleştirilip, “Made in Germany” ibaresi ile ürünlerini buradan tüm dünyaya pazarlama imkânı da söz konusu.

NRW.INVEST
GERMANY

Lojistik sektörü BLOCKCHAIN ile dönüşecek

“
Sanayimiz dijital dönüşümün eşiğinde. İmalat sanayinin can damarlarından lojistiğin kağıt kaleme dayalı işlem kaydı sistemi de sona yaklaşıyor.”

Son dönemde herkesin dilinde olan Blockchain'in gündemdeki durumu, biraz internetin ilk zamanlarını andırıyor. Herkes Blockchain deyip duruyor, ama çok azımız bunun ne olduğu ve sanayimizi ne yönde dönüştüreceği hakkında fikir sahibi.

En çok bilinen blok zinciri kullanımı, Bitcoin gibi kripto para birimlerinde gerçekleştirilmekte, fakat teknolojinin uygulaması bunun çok daha ötesinde.

Tedarik zinciri izleme ve maliyeti düşürme

Sanayinin can damarı sektörlerden olan lojistik, bazı temel nitelikler gerektiriyor: Güvenlik, erişilebilirlik, emniyet ve şeffaflık... Blockchain, işte tüm bu unsurları hayata geçirebilecek formatta bir teknoloji. Blockchain teknolojisi her türlü takas, sözleşme/

kontrat, takip ve tabii ki ödeme işlemlerinde kullanılabilir.

Blockchain ile müşteriler, ürünlerinin ulaşım aşamalarını kolayca takip etme imkanına sahip olacaklar. Ürünlerinin, üretimden paketlemeye ve tedarikten teslimata kadar geçirdiği tüm aşamalara erişim sağlayabilecekler.

Blockchain ayrıca tedarik zincirini izleme, hızı ve insan etkileşimini azaltma ve makineler arası iletişimi sağlamada kullanılabilmekte. Doküman yönetimi ve kargo takibinden, nesnelerin internetini (IoT) aktive etmeye, radyo frekans tanımlamasını (RFID) sağlamaktan, QR kodlarına ve etiketlere, Blockchain çok büyük miktarlarda veriyi merkezsiz fakat güvenilir şekilde saklama imkanı sağlamakta, hızlı işlem ve her yerde erişim imkanı sunmakta.

Bunların hepsi bir araya geldiğinde,

kargo maliyetlerinde azalma ve yönetim ve dokümantasyon maliyetlerinde düşüş sağlamakta ki söz konusu maliyetler, dünya genelinde yıllık 1,8 trilyon dolarlık kargo maliyetlerinin beşte birini oluşturuyor.

Daha yüksek güvenlik

Blockchain teknolojisinin sunduğu bir başka özellik ise güvenlik. Hali hazırda, Blockchain'de saklanan bilgiler değiştirilemez ve sabit; bu da herhangi birinin kısmi değişiklik yapmasını imkansız hale getiriyor, zira bu değişiklik için gerekli işlemler, birçok makine tarafından merkezlessi şekilde gerçekleştiriliyor. Dahası, eğer herhangi birisi bu değişiklikleri yapmaya kalkışrsa ağ üzerindeki herkes tarafından bu işlemler görülebiliyor. Çünkü Blockchain, herkese açık şekilde görüntülenebilen bir teknoloji.

Maersk, 2016 yılında IBM ile anlaşarak kargo takibinde Blockchain kullanacak olan ilk büyük lojistik şirketi oldu. Her iki şirket, bu teknolojiyi kullanarak Mombasa/Kenya'dan Hollanda'nın

Rotterdam şehrine giden çiçek teslimatını takip ettiler. O zamandan itibaren, pilot uygulama iki taraf tarafından tam kapasiteyle kullanılmaya başlandı. Bugün itibarıyla büyük paketleme şirketleri ile yapılan ortaklıklar sayesinde farklı limanlar ve gümrük ofislerinde sanayide karşılaşılan kayıt takibi sorunları azaltıldı ve başarıya ulaşmanın anahtarı olan şeffaf işlemleri sağlayan açık sistem oluşturuldu.

BITA (Ulaşım Birliğinde Blockchain), teknolojinin ulaşım sektörüne uygulanmasını amaçlayan bir kuruluş ve şu an 60 üyeye sahip durumda.

Dönüşüm başladı

Blockchain, teknoloji olarak yeni ve gelişme aşamasında; fakat şimdiden iş yapma şekillerinde büyük bir değişim yaratmaya hazır. Lojistikte Blockchain uygulamaları, taşımacılar ve tedarikçilerin güven duyacakları şeffaf bir sistem oluşturmaya yardımcı olabilir. Bu dönüşüm başladı ve ilerliyor ve sürecin dışında kalmak er ya da geç imkansız olacak.

(Robert Hackett'in Forbes dergisinde Ocak 2018'de yayınlanan "IBM and Maersk Are Creating a New Blockchain Company" başlıklı makalesinden ve Annaliese Milano'nun Şubat 2018'de CoinDesk'de yayınlanan "IBM-Maersk Blockchain Project Adds Logistics Provider Agility" başlıklı makalesinden derlenerek hazırlanmıştır.)

Küresel belirsizlikler halka arz ve şirket evliliklerini azalttı

Baker McKenzie ve Oxford Economics tarafından hazırlanan rapora göre, makro ekonomik ve jeopolitik belirsizlikler halka arz faaliyetlerini 2019'da olduğu gibi 2020'de de yavaşlatmaya devam edecek. Rapor küresel satın alma ve birleşmelerin toplam büyüklüğünün 2020'de, 2019'daki 2,8 trilyon düzeyinden 700 milyar dolar düşüşle 2,1 trilyona gerileyeceğini öngörüyor. Anlaşma ve halka arz faaliyetlerinin düşmesinin

en önemli iki nedeni olarak "hisse piyasalarındaki volatilité ve ekonomideki türbülanslar" gösteriliyor.

Öte yandan ABD'deki gevşek finansman koşulları, vergi muafiyetlerinin öncü etkileri ve ABD ekonomisinin Avrupa ve Asya'ya görece daha güçlü olması ülkeyi satınalma ve birleşmelerde istisnalardan biri yapıyor. Bu yıl gerçekleşen büyük halka arz, satınalma ve birleşmelerden bazıları ise şöyle: Walt Disney'in

84 milyar dolara Century Fox'u satınılması, DowDuPont'tan Dow Inc'in 40 milyar dolarlık spin-off 'u ve 8,1 milyar dolarlık Uber ilk halka arzı.

Raporda Kuzey Amerika bölgesindeki birleşme ve satınalmalarının bu yıl geçen yıla göre yüzde 8 azaldığı, 2020'de ise başkanlık seçimlerinin anlaşmaları beklemeye alacağı öngörülüyor ve 2019'daki 1,5 trilyon dolar düzeyinden 1,15 trilyon dolara gerilemesi bekleniyor.

Merkez Bankası faiz indirimine devam ediyor

PPK, yüzde 14 seviyesindeki politika faizini yüzde 12'ye indirdi. Kurul'un kararla ilgili açıklamasında göze çarpan en önemli değişiklik, "mevcut para politikası duruşunun hedeflenen dezenflasyon patikasıyla büyük ölçüde uyumlu olduğu" ifadesinden "büyük ölçüde" ibaresinin çıkması oldu. Toplantı sonrası yayımlanan PPK metni şöyle:

"Toparlanma sürüyor"

"Son döneme ilişkin veriler iktisadi faaliyetteki toparlanma eğiliminin devam ettiğini göstermektedir. İktisadi faaliyetin sektörel yayılımındaki iyileşme devam etmekle birlikte yatırımlar zayıf seyrini sürdürmektedir. Rekabet gücündeki gelişmelerin olumlu etkisi sürerken küresel büyüme görünümündeki zayıflama dış talebi

kısmen yavaşlatmaktadır. Net ihracatın büyümeye katkısı gerilerken, dezenflasyon süreci ve finansal koşullardaki iyileşmeyle birlikte ekonomideki toparlanmanın devam edeceği öngörülmektedir. Son dönemde belirgin bir iyileşme kaydeden cari işlemler dengesinin alınan tedbirlerin de katkısıyla önümüzdeki dönemde ılımlı bir seyir izlemesi beklenmektedir.

Enflasyon görünümündeki iyileşme devam etmekte, enflasyon beklentilerinde genele yayılan bir düzleme gözlenmektedir.

Türk lirasındaki istikrarlı seyrin yanı sıra iç talep koşulları ve üretici fiyatlarındaki gelişmelere bağlı olarak çekirdek enflasyon göstergelerinin eğilimleri ılımlı seyretmektedir. Enflasyon başta olmak üzere makroekonomik göstergelerdeki iyileşme ülke risk primindeki düşüşü

“
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Para Politikası Kurulu (PPK) Aralık ayında politika faizini 2 puan daha düşürerek yüzde 12'ye çekti.
”

desteklemekte ve maliyet unsurlarının ılımlı seyretmesine katkıda bulunmaktadır. Enflasyonun ana eğilimine dair göstergeler, arz yönlü faktörler ve ithalat fiyatları enflasyon görünümünü olumlu etkilemektedir. Bu gelişmelere bağlı olarak, güncel tahminler yılsonu itibarıyla enflasyonun Ekim Enflasyon Raporu'nda verilen öngörülerin alt sınırına yakın gerçekleşebileceğine ve 2020 yılı için öngörülen dezenflasyon patikasına dair risklerin dengeli olduğuna işaret etmektedir. Bu çerçevede Kurul, enflasyon görünümünü etkileyen tüm unsurları dikkate alarak, politika faizinin 200 baz puan indirilmesine karar vermiştir. Geline nokta, mevcut para politikası duruşunun hedeflenen dezenflasyon patikasıyla uyumlu olduğu değerlendirilmektedir.

Kurul, enflasyondaki düşüş sürecinin devamlılığının, ülke risk priminin gerilemesi, uzun vadeli faizlerin aşağı gelmesi ve ekonomideki toparlanmanın güç kazanması açısından büyük önem taşıdığını değerlendirmektedir. Enflasyondaki düşüşün hedeflenen patika ile uyumlu şekilde gerçekleşmesi için para politikasındaki temkinli duruşun sürdürülmesi gerekmektedir. Bu çerçevede, parasal sıkılığın düzeyi ana eğilime dair göstergeler dikkate alınarak enflasyondaki düşüşün sürekliliğini sağlayacak şekilde belirlenecektir. Merkez Bankası fiyat istikrarı ve finansal istikrar amaçları doğrultusunda elindeki bütün araçları kullanmaya devam edecektir.

Açıklanacak her türlü yeni verinin ve haberin Kurul'un geleceğe yönelik politika duruşunu değiştirmesine neden olabileceği önemle vurgulanmalıdır.”

Lagarde: Euro Bölgesi'ne destek vermeye açıldık

Avrupa Merkez Bankası (ECB), yeni başkanı Christine Lagarde ile ilk toplantısında gevşek para politikasında değişikliğe gitmedi. ECB, Euro bölgesi ekonomisinin küresel ekonomideki ivme kaybından zarar görmeye devam etmesi halinde destek vermeye açık olduğunu da tekrar belirtti. Lagarde'ın ilk toplantısında ECB politika faizini sıfırda, mevduat faizini ise (-) yüzde 0,5'te tuttu.

Karar metninde, “Yönetim kurulu enflasyon görünümü tahmin ufku boyunca yüzde 2'ye yakın ancak hemen altında olan seviyeye sağlam şekilde yaklaşıyor ve bu hareket enflasyonun arz talep dinamiklerine tutarlı şekilde yansısına kadar ECB'nin politika faizlerinin mevcut veya daha düşük seviyelerde kalmasını öngörmektedir” denildi.

ECB Euro bölgesi için üç ayda bir güncellediği ekonomik büyüme tahminlerini ise şu şekilde açıkladı:

- 2019: Yüzde 1,2 (Önceki tahmin yüzde 1,1)
- 2020: Yüzde 1,1 (Önceki tahmin yüzde 1,2)
- 2021: Yüzde 1,4
- 2022: Yüzde 1,4

Moody's Avrupa bankalarının görünümünü negatife çevirdi

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, ekonomik büyümenin zayıflaması nedeniyle Avrupa bankalarının görünümünü “durağan” seviyesinden “negatif” seviyesine çevirdi. Avrupa'da ekonomik beklentilerin zayıflamasının kredi kalitesini ve karlılığı düşüreceğine dikkat çekilen açıklamada, genel olumsuz görüşe Avrupa'daki bankacılık varlıklarının büyük kısmını oluşturan İngiltere ve Almanya bankacılık sistemlerinin neden olduğu ifade edildi.

Euro Bölgesi'nde zayıf ekonomik büyümenin iş fırsatlarını baskılayacağına işaret edilen açıklamada, ABD-Çin veya ABD-AB arasında ticari gerilimlerinin artmasının, durumu daha fazla bozabileceği belirtildi.

MB, Paranın 2020 yol haritasını açıkladı

“
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), 2020 yılında uygulanacak para ve kur politikasının operasyonel çerçevesini paylaştı. Buna göre yılda sekiz kez toplanan Para Politikası Kurulu, 2020 yılında 12 kez faiz kararı için toplantı yapacak. TCMB, açık piyasa işlemleri nominal büyüklüğünün analitik bilanço aktif büyüklüğünün yüzde 5'i olarak belirledi.”

Fiyat istikrarının sağlanması hedefi doğrultusunda eldeki politika araçlarının en etkin şekilde kullanılmaya devam edileceğini belirten Merkez Bankası, fiyat istikrarı açısından tamamlayıcı bir unsur olan finansal istikrarı da gözetmeye devam edeceğini, başta enflasyon ve iktisadi faaliyet olmak üzere makroekonomik göstergelerin tamamını dikkate alan "veri odaklı bir yaklaşım" ile hareket edeceğini vurguladı.

2020 Yılı Para ve Kur Politikası Raporu, bankanın internet sitesinde yayımlandı. Raporda, TCMB'nin temel amacının fiyat istikrarını sağlamak olduğu ve fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda eldeki bütün araçların kullanılacağına dikkat çekildi. Enflasyon hedefinin, hükümet ile varılan mutabakatla uyumlu olarak yüzde 5 olarak korunduğu hatırlatılan raporda, para politikasının, enflasyonu bu hedefe kademeli olarak yaklaştıracak şekilde oluşturulacağı ifade edildi.

Enflasyon hedefine ilişkin belirsizlik aralığının, önceki yıllarda olduğu gibi hedef etrafında her iki yönde 2 yüzde puan olarak korunduğu belirtilen rapor-

da, yıl sonunda gerçekleşen enflasyonun belirsizlik aralığının dışında kalması durumunda ise hesap verebilirlik ilkesi gereği hükümete "Açık Mektup" yazılacağı kaydedildi.

Kurda belirgin kopmaya kayıtsız kalınmayacak

Raporda, dalgalı döviz kuru rejimi uygulamasının devam edeceği vurgulanarak, "Uygulanmakta olan kur rejiminde, döviz kuru bir politika aracı olarak kullanılmamaktadır. TCMB'nin nominal ya da reel olarak herhangi bir kur hedefi bulunmamaktadır. Ancak, döviz kurunun iktisadi temellerden belirgin şekilde kopması ve döviz kurundaki hareketlerin fiyat istikrarını kalıcı olarak etkilemesi veya finansal istikrara dair risk oluşturması halinde TCMB, bu duruma kayıtsız kalmayacak ve sahip olduğu araçlarla gerekli tepkiyi verecektir. TCMB, döviz piyasalarının etkin bir şekilde çalışabilmesi için döviz kuru gelişmelerini ve buna dair her türlü risk faktörünü yakından takip etmeye, gerekli önlemleri almaya ve TCMB rezervlerinin etkin kullanımı esasıyla ilgili araçları kul-

lanmaya devam edecektir” ifadelerine yer verildi.

PPK 12 kez toplanacak

Merkez Bankasının 2019'daki para politikası gelişmelerine yer verilen raporda, Para Politikası Kurulunun (PPK), 2020 yılında, önceden açıklanan bir takvim çerçevesinde yılda 12 toplantı yapacağı belirtildi. Raporda, 2021 yılına dair ilk üç toplantının 21 Ocak, 18 Şubat ve 18 Mart'ta gerçekleştirileceği açıklandı.

Gelecek dönemde iletişim politikasının, destekleyici bir araç olarak etkin bir biçimde kullanılacağı vurgulanan raporda, para politikasının temel iletişim araçlarının kurul duyuruları ve Enflasyon Raporu olduğu ifade edildi.

Fonlama ihtiyacı 20 milyar lira arttı

Raporda, 2019 yılı Türk lirası ve döviz likidite gelişmelerine ilişkin detaylar paylaşıldı. Geçen yıl sonu itibarıyla 93,1 milyar lira olan sistemin fonlama ihtiyacının yıl boyunca yaklaşık 18,6 milyar lira artış göstererek 4 Aralık 2019 itibarıyla 111,7 milyar lira seviyesine yükseldiği belirtildi. 2019 yılında 18,9 milyar lira olan açık piyasa işlemleri nominal büyüklüğünde 2020 yılı için bir tutar hedefine yer verilmeyen raporda bu büyüklük, analitik bilanço aktif büyüklüğünün yüzde 5'i olarak ifade edildi. Analitik bilançonun aktif

büyükliğünün Aralık ayı itibarıyla 630 milyar lira dolayında olduğu göz önüne alınarak açık piyasa işlemleri portföy büyüklüğünün, bir başka deyişle Merkez Bankası'nın Hazine'yi fonlama miktarının 31,5 milyar liraya kadar çıkabileceği yorumları yapıldı.

SWAP işlemleri

Raporda, 5 Aralık itibarıyla BIST Swap Piyasasındaki TCMB taraflı swap işlem tutarının 13,3 milyar dolar seviyesinde bulunduğu ifade edildi. Raporda, yine 5 Aralık itibarıyla kotasyon yöntemiyle gerçekleştirilen Döviz Karşılığı Türk Lirası Swap Piyasasındaki stok miktarının 306 milyon dolar olduğu, geleneksel ihale yöntemiyle gerçekleştirilen swap işlemleri kaynaklı stokun ise bulunmadığı kaydedildi.

Piyasadan 'net' 3,3 milyar dolar çekildi

Raporda, 2019 yılında döviz piyasalarında ihale veya doğrudan satış yöntemiyle döviz satışı gerçekleştirilmezken, 2019'da enerji ithalatçısı kamu iktisadi teşebbüslerinin 5,84 milyar dolar tutarındaki döviz talebinin TCMB tarafından karşılandığı bildirildi. TL zorunlu karşılık oranlarının indirilmesi ile ROM kapsamında finansal sisteme yaklaşık 8,1 milyar dolar döviz likiditesi sağlandığı belirtilen raporda, Mayıs, Ağustos ve Eylül aylarında

yabancı para zorunlu karşılık oranlarında yapılan artışlar ile piyasadan yaklaşık 11,4 milyar dolar likidite çekildiği aktarıldı.

Değerlendirmede, reeskont kredilerine ilişkin, “2019 yılının sonunda reeskont kredisi kullanımının yaklaşık 25,4

milyar dolar olması beklenmekte ve reeskont kredilerinin TCMB döviz rezervlerine katkısının yaklaşık 22,5 milyar dolar olması öngörülmektedir. Halihazırda reeskont kredisi geri ödemelerinden kaynaklanan 20,5 milyar dolar TCMB rezervlerine katkı sağlamıştır” ifadelerine yer verildi.

Zorunlu karşılık etkin kullanılacak

Raporda, Merkez Bankası'nın 2020 yılında fiyat istikrarının sağlanması hedefi doğrultusunda elindeki politika araçlarını etkin şekilde kullanmaya devam edeceği belirtildi. Bankaların TL ve döviz likidite yönetimlerine katkıda bulunmak amacıyla TCMB'nin, 2019 yılında olduğu gibi piyasa şartları gereğince dengeleyici ve finansal istikrarı destekleyici bir rol oynamayı sürdüreceği ifade edilen raporda, TCMB'nin piyasa koşulları elverdiği müddetçe rezervleri artırma politikasına devam edeceği kaydedildi.

Raporda, 2020 yılında bir hafta vadeli repo ihaleleri temel politika aracı olarak kullanılmaya devam edileceği belirtilerek, “TCMB, 2020'de zorunlu karşılık uygulamasının temel para politikası aracı olan kısa vadeli faiz politikasını destekleyici ve ince ayar bir araç olarak etkin ve esnek bir şekilde kullanmaya devam edecektir.” ifadelerine yer verildi.

TCMB nezdindeki Döviz Depo Piyasasında bankalara toplam yaklaşık 50 milyar dolar limit ile bir hafta ve bir ay vadeli döviz likiditesi imkanı sağlanmaya devam edileceği bildirilen raporda, “Merkez Bankası, 2020 yılında da piyasa koşullarının uygun olması durumunda rezervlerini artırmaya devam edecektir. Bu kapsamda 2020 yılında reeskont kredisi kullanımının 28 milyar dolar civarında gerçekleşeceği, reeskont kredilerinin TCMB döviz rezervlerine katkısının, 26 milyar dolar civarında olacağı öngörülmektedir” değerlendirildi.

Dünyanın refah ve istikrar sembolü:

KANADA

Yüzölçümü açısından dünyanın en büyük ikinci ülkesi olan Kanada; iki okyanusa kıyısı olan engin topraklarıyla, gelişmiş ekonomisiyle ve çok kültürlü demografik yapısıyla küresel ölçekte dikkat çekici bir konuma sahiptir. Zengin doğal kaynaklarıyla ön plana çıkan ve Amerika kıtasının yüzde 40'tan fazlasını oluşturan toprakları, kendi bölgesinde olduğu kadar dünya genelinde de en önemli aktörlerden biri olmasını sağlamıştır.

1867'de İngiltere'den bağımsızlığını kazanan Kanada, 1900'lere kadar içe kapalı bir ülke görünümü sergilerken, I. Dünya Savaşı'ndan sonra daha dışa açık bir model benimsemiş ve dünyada tanınırlığı artmaya başlamıştır. Özellikle II. Dünya Savaşı'ndan sonra Kanada'ya Avrupa başta olmak üzere dünyanın farklı yerlerinden göç oranının artması, ekonomisinin de büyümesini ve refah düzeyinin yükselmesini sağlamıştır.

1991'den 2009 küresel ekonomik krizine kadar hiç daralma yaşamayan Kanada, yaklaşık 20 yıl boyunca hem ekonomik, hem de toplumsal refah düzeyini istikrarlı bir şekilde artırmıştır. Güncel veriler itibarıyla dünyanın en büyük 10. ekonomisi

olmakla, G-7 gibi dünya liderleri grubuna girmeyi de başarmıştır.

Ekilebilir arazilerin kısıtlı olmasına rağmen Kanada, tarım sektörüne önemli yatırımlarda bulunmuş ve dünyanın önde gelen tarım üreticilerinden biri olmuştur. Buğday, soya fasulyesi, kuru baklagiller ve hububat, tarım ürünlerinin başını çekmektedir. Hayvancılık açısından balıkçılık önemli bir konuma sahiptir. Ülkenin soğuk bir iklime sahip olması sebebiyle, sıcak iklim gerektiren gıda ve tarım ürünleri için ithalat yoluna başvurulmaktadır.

Kanada'nın sanayi altyapısı

Sanayi, Kanada'nın son 50 yılda en çok önem verdiği ve payını artırmaya çalıştığı sektör olmuştur. Doğal kaynakların zenginliği doğrultusunda ağaç ve ormancılık ürünleri ile petrol ürünleri, sanayi sektöründe başat bir rol oynamaktadır. Enerji kaynaklarının çeşitliliği de sanayiye besleyen bir unsur olmuştur. Bununla birlikte; elektrikli ve elektronik cihazlar, otomotiv ve yedek parça, telekomünikasyon, kimyasal ürünler, metal ürünleri ve kağıt ürünleri sanayinin itici güçleridir.

Yer üstünde olduğu kadar yer

altı kaynaklarının da zenginliği sebebiyle, madencilik çok önemli bir konumdadır. Özellikle batı bölgelerinde büyük miktarlarda bulunan petrol ve doğal gaz rezervleri, Kanada'yı bu alanda dünyanın en büyük üreticilerinden biri haline getirmiştir. Bunun yanında; kıymetli metaller, demir, kömür, nikel, alüminyum, çinko, bakır, altın, kurşun ve elmas üretiminde de dünyada ilk sıralarda yer almaktadır.

Hizmetler

Dünya orman rezervinin yüzde 10'una sahip olan Kanada, bu alanda da küresel ölçekte ilk sıralarda yer almaktadır. Toprakların bu denli geniş ve zengin olmasına karşın, nüfusun ise sadece 37 milyon olması, ülkenin büyük oranda el değmemiş bir doğaya sahip olmasını sağlamıştır. Bu sebeple, milli parklar, vahşi yaşam alanları ve ekolojik rezervler, Kanada için çok yaygın bir olgudur.

Hizmetler sektörü de, diğer sektörler gibi çeşitlilik arz etmektedir. Perakende hizmetleri, finansal hizmetler, gayrimenkul ve telekomünikasyon, hizmetler sektöründe dikkat çekmektedir. Ayrıca, eğitim ve sağlık sektörleri elde ettiği başarı eğilimiyle uluslararası bir üne

kavuşmuş olup, Kanada göçmenliğinin de temel sebeplerinden biri haline gelmiştir.

Doğal kaynakların zenginliği, Kanada'nın dış ticaret profilini de bu yönde şekillendirmiştir. Kısa bir süre önce güncellenen NAFTA başta olmak üzere Kanada'nın pek çok farklı ülke ve ülke grubuyla dahil olduğu serbest ticaret anlaşmaları, dış ticaret hacmini yıllar itibariyle artırmıştır. Ülkenin ihraç ettiği başlıca ürünler; mineral yakıtlar ve yağlar, kıymetli metaller, ağaç ve odun ürünleri, motorlu kara taşıtları, otomotiv yedek parçaları ve elektrikli makineler şeklindedir. İthalat da ihracata benzer bir görünüm sergilemektedir. Temel ithalat ürünleri; otomotiv ana ve yan sanayi ürünleri, elektrikli-elektiriksiz makineler, plastik ve plastikten eşyalar, tıbbi aletler ve ilaçlardır.

İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde 23./190 sırada yer alan Kanada'nın; genç ve dinamik nüfusu, gelişmiş Ar-Ge ve teknoloji kültürü, rekabetçi yatırım ortamı ve istikrarlı ekonomisi, yatırımlar açısından en cazip ülkelerden biri olmasını sağlamıştır. Sahip olduğu bu avantajları sebebiyle; imalat, teknoloji, enerji ve daha pek çok alanda dünyanın önde gelen firmaların Kanada'da yatırımları vardır. Madencilik, petrol, doğalgaz, ormancılık, gıda ve finans, en fazla yabancı yatırım çeken sektörlerdir. Ülkeler açısından ise ABD, İngiltere, Japonya, Almanya, Hollanda, İsviçre gibi diğer sanayileşmiş ve gelişmiş ekonomiler dikkat çekmektedir.

Türkiye-Kanada ilişkileri

Aradaki coğrafi uzaklığa rağmen G-20, NATO ve OECD gruplarına iki ülkenin de üye olması, ilişkilerin yakın bir çerçevede izlenmesini sağlamıştır. Bu bağlamda, uluslararası toplantı ve organizasyonlar karşılıklı görüşme ortamının temelini oluşturmaktadır. Bu tür organizasyonlar haricinde, üst düzey resmi ziyaretler de ilişkilerin diğer boyutunu kapsamaktadır. Uluslararası siyaset açısından bazı konular hakkında fikir ayrılığı olmasına rağmen, ortak yürütülen pek çok çalışmaya da imza

KANADA ÜLKE PROFİLİ (2018)

Nüfus (Milyon Kişi)	37,0
Nüfus Artış Hızı (%)	1,4
GSYİH (Milyar Dolar)	1.713
GSYİH (%)	1,9
Kişi Başı GSYİH (Dolar)	46.210
Enflasyon Oranı (%)	2,0
İşsizlik Oranı (%)	5,8
İhracat (Milyar Dolar)	450,7
İhracatta İlk 5 Ülke	ABD, Çin, İngiltere, Japonya, Meksika
Temel İhracat Ürünleri	Mineral yakıtlar, Kara taşıtları, Makinalar, Orman ürünleri
İthalat (Milyar Dolar)	459,8
İthalatta İlk 5 Ülke	ABD, Çin, Meksika, Almanya, Japonya
Temel İthalat Ürünleri	Kara taşıtları, Makinalar, Plastik ürünleri, Eczacılık ürünleri
Cari Denge (%; GSYİH)	-2,7
İmalat Sanayi (%; GSYİH)	10,0
Tarım (%; GSYİH)	1,6
Sanayi (%; GSYİH)	28,2
Hizmetler (%; GSYİH)	70,2

Kaynak: IMF, Dünya Bankası

KANADA KÜRESEL DIŞ TİCARET PROFİLİ (2018)

İHRACAT ÜRÜNLERİ	(Milyar \$)	İTHALAT ÜRÜNLERİ	(Milyar \$)
Mineral yakıtlar ve yağlar	99,3	Motorlu kara taşıtları	75,5
Motorlu kara taşıtları	60,5	Nükleer reaktörler, kazanlar, makinalar	69,0
Nükleer reaktörler, kazanlar, makinalar	34,5	Elektrikli makina ve cihazlar	44,8
Kıymetli taşlar ve metaller	18,4	Mineral yakıtlar ve yağlar	36,8
Ağaç ve ahşap eşyalar	14,3	Plastikler ve mamulleri	17,0
Plastikler ve mamulleri	13,6	Optik alet ve cihazlar	12,6
Elektrikli makina ve cihazlar	13,4	Eczacılık ürünleri	12,5
Hava ve uzay taşıtları	10,6	Demir veya çelikten eşya	10,8
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	10,0	Mobilyalar	9,4
Kağıt ve karton	7,9	Kıymetli taşlar ve metaller	8,8

Kaynak: Trademap (İlk 10 ürünü yansıtmaktadır.)

TÜRKİYE – KANADA TİCARET PROFİLİ (2018)

Fasıl	Türkiye'nin Kanada'ya İhracatı (Milyon \$)	Fasıl	Türkiye'nin Kanada'dan İthalatı (Milyon \$)
Demir-çelik ana sanayi	460	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi	777
Motorlu kara taşıtları ve motorları	112	Atık ve hurdalar	305
Başka yerde sınıflandırılmamış metalik olmayan mineraller	70	Bitkisel ürünler; bostan, meyve ve sebze	151
Bitkisel ürünler; bostan, meyve ve sebze	68	Demir cevheri	106
Et, balık, sebze, meyve, katı ve sıvı yağlar	64	Maden kömürü	85
TOPLAM	1.272	TOPLAM	1.981

Kaynak: TÜİK

atılmıştır.

Karşılıklı ticaret hacmi yıllar itibariyle artan bir seyir izlemiştir. Türkiye'nin Kanada'ya gerçekleştirdiği ihracatta ağırlıklı olarak sanayi ürünleri dikkat çekmektedir. Otomotiv ana ve yan sanayi ürünleri, gemi inşa sanayi ürünleri, inşaat malzemeleri ve tekstil ürünleri, Türkiye'nin Kanada'ya ihracatındaki temel sanayi kalemleridir. Sanayi ürünlerinin yanı sıra; zeytinyağı, fındık, kuru üzüm, kuru kayısı ve kuru incir gibi tarım ürünleri de ihraç edilmektedir.

Türkiye'nin Kanada'dan ithalatında ise buğday, soya fasulyesi, kömür, demir-çelik, işlenmemiş nikel ve demir cevheri gibi hammadde ve yarı mamul ürünleri bulunmaktadır. Ticaret Ba-

kanlığı ve Türkiye İhracatçılar Meclisi tarafından 2018-2019 dönemi ihracatta öncelikli ülkeler listesinde gösterilen Kanada'da, çok cazip yatırım fırsatları bulunmaktadır. 2019 Haziran ayında imzalanan "Ortak Ekonomik ve Ticaret Komisyonu Mutabakat Zaptı" ile ikili ticaret ve yatırımların artırılması hedeflenmiştir. İleri teknoloji ve imalat sanayi yatırımları, özellikle teşvik ve desteklerden yararlanmaktadır. Yatırımda temel sektörler ise; imalat sanayi, doğal kaynaklara dayalı sanayiler, teknoloji ve gıda olarak dikkat çekmektedir. Yatırım ve yatırım süreçleri hakkında detaylı bilgilere Kanada Yatırım Ajansı'ndan erişilebilmektedir.

(<https://www.investcanada.ca/>)

Görsel QR tarama uygulamasında görüntüleyerek, EBSO Araştırma Müdürlüğü 2019 Aralık ayı Ekonomik Bültenine erişebilirsiniz.

2019, insanların başlarını bir masa tenisi maçı izler gibi bir o doğuya bir batıya çevirip durduğu bir sene oldu. Zira küresel ekonominin en önemli gündem maddesini Brexit ile birlikte işgal eden konu, Çin ve ABD arasında yaşanan ve gümrük tarifelerinin temel silah olarak kullanıldığı ticaret savaşlarıydı. Yaşanan geriliminin en azından şimdilik sonuna geldiği ve Beijing-Washington hattında anlaşmaya varıldığına açıklanması, 2020 için umut verici bir gelişme olarak değerlendirildi. 15 Aralık'ta yürürlüğe girecek tarifeleri durduran ve bazı mevcut tarifelerde de esneklik sağlayan anlaşma, ticaret savaşlarının bitmesi için bir milat olabilir. Ancak, gündemin

ve konjonktürün değişkenliği sebebiyle, ticaret savaşlarının kesin olarak biteceğine dair yorumda bulunmak için henüz çok erken olduğu belirtiliyor.

Ayrıca son dönemde global ölçekte giderek çok daha fazla ön plana çıkmakta jeopolitik risklerin ele alınması konusunda en önemli organizasyonlardan biri olan NATO Liderler Zirvesi, 3-4 Aralık 2019 tarihlerinde Londra'da gerçekleştirildi. Yayınlanan sonuç bildirisinde, küresel güvenliğin ve terörle mücadelenin en önemli gündem maddesi olduğuna dikkat çekilirken, dayanışma ve birlik ilkelerinin ittifakın temel taşları olmaya devam ettiği ifade edildi.

Bir diğer anlaşma beklentisi olan petrol üretiminin azaltılması konusunda gözler OPEC'e

çevrildi. OPEC ve OPEC grubu ile birlikte hareket eden üreticilerin 2020'de arz fazlasından kaçınmaları için başlatılan görüşmelerde, prensipte anlaşmaya varıldığı açıklandı. Petrol fiyatlarının seyri, 2020'de küresel piyasaların en önemli maddelerinden olmaya devam edecek.

ABD

Amerika Birleşik Devletleri ve Çin arasında uzun zamandır devam eden ticaret savaşlarında çok önemli bir gelişme kaydedilerek, 15 Aralık'ta yürürlüğe girmesi planlanan tarifelerin durdurulması konusunda anlaşmaya varıldı. Kamuoyuna açıklanan bilgilere göre, ABD, Çin'in 2020 yılında 50 milyar dolarlık tarım ürünü

satın alma taahhüdü karşılığında 15 Aralık'ta yürürlüğe girecek tarifelerden vazgeçmenin yanı sıra, mevcut olarak uygulanan bazı tarifelerin de azaltılmasını kabul etti. Söz konusu anlaşma olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmekle birlikte, ticaret savaşlarının kesin olarak son bulması için henüz erken olduğu değerlendiriliyor.

ABD Merkez Bankası (FED), Aralık ayı faiz kararını açıkladı. Beklentilere uygun olarak politika faizini değiştirmeyen ve yüzde 1,50-1,75 bandında sabit bırakan FED konuyla ilgili açıklamasında, yatırım ve ihracatın zayıf kalmaya devam ettiğine vurgu yaparak, ekonomik verilerin yakından izlendiğini belirtti. FED'in 2020'de alacağı kararlar, ABD için olduğu kadar küresel piyasalar için de önemini korumaya devam edecek.

EURO BÖLGESİ - AB

Avrupa Merkez Bankası (ECB) Başkanı olarak atanan Christine Lagarde, başkanlık ettiği ilk toplantıda, AB ekonomisine dair önemli açıklamalarda bulundu. Bölgede büyümenin istikrar kazandığına ve enflasyonun toparlandığına dair işaretlerin güçlendiğine dikkat çeken Lagarde, 2020'de özellikle enflasyon gelişmelerinin yakından izlenmeye devam edileceğini belirtti. Bununla birlikte, zayıflayan uluslararası ticaretin ve artan belirsizliklerin, özellikle imalat sektörü üzerinde baskı yarattığına dikkat çekti.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, ekonomik büyümenin zayıflamasını gerekçe göstererek, Avrupa bankalarının görünümünü durağandan negatife çevirdi. Avrupa'da ekonomik zayıflama işaretlerinin, kredi kalitesini ve bankaların karlılığını düşüreceğine dikkat çekilen açıklamada, söz konusu olumsuzluğun özellikle Almanya ve İngiltere kaynaklı

belirsizliklerden kaynaklandığı vurgulandı. Diğer taraftan, toparlanmayı destekleyecek en önemli gelişme ise ticaret savaşlarının sonlanması olarak belirtildi.

ALMANYA

Almanya'da sanayi üretimi, Ekim ayında bir önceki aya göre hafif artış beklentisine karşın yüzde 1,7 düşüş kaydetti. Söz konusu gerilemede, inşaat ve sermaye malları üretiminin zayıf kalması etkili oldu. Yıllık bazda ise yüzde 5,3 oranında daralma kaydedilmiş oldu.

Üçüncü çeyrek verisiyle resesyona girmekten son anda kurtulan Almanya'da dördüncü çeyreğin ilk ayında sanayi üretiminin zayıf kalması, ekonominin diğer sektörlerinde toparlanma yaşansa da, imalat sanayideki durgunluğun devam ettiğini gösteriyor.

Ekonomi Araştırma Enstitüsü (IFO), Almanya büyümesine dair tahminlerinde revizyona gitti. 2019 ve 2020 büyüme tahminini yüzde 0,5 ve yüzde 1,1 oranında sabit bırakan kurum, 2021 tahminini ise yüzde 1,4'ten yüzde 1,5'e yukarı yönlü revize etti. Bununla birlikte IFO, Alman ekonomisi için resesyona beklemediğini de belirtti.

BRİTANYA

Brexit belirsizliği sebebiyle gündeme gelen erken genel seçimlerden, Başbakan Boris Johnson liderliğindeki Muhafazakar Parti tek başına iktidar çoğunluğunu kazanarak zaferle çıktı. Böylece Johnson, AB'yle vardığı Brexit anlaşmasını başka bir partinin desteğine gerek kalmadan Avam Kamarasından geçirebilecek çoğunluğa erişti. Gelişmeleri değerlendiren Avrupa Birliği (AB) Konseyi, Johnson'un zaferi sonrasında, İngiliz parlamentosunun bir an önce ayrılık anlaşmasını oylamasını

beklediklerini belirtti. Bu açıdan, Brexit'te yakın zamanda anlaşmaya varılabileceği düşünülüyor.

Sterlin, Muhafazakar Parti'nin elde ettiği seçim zaferinin etkisiyle, 2017'den beri en güçlü yükselişini gerçekleştirdi. Brexit'te anlaşmanın kesin olarak onaylanması sonrası, Sterlin daha da güçlenebilir.

JAPONYA

Japonya Merkez Bankası (BOJ) tarafından hazırlanan Tankan Büyük İmalatçılar Endeksi, ciddi bir gerilemeyle 5 puandan 0 puana inerek Japonya'daki imalatçıların ekonomiye dair güvenlerinin son 7 yılın en kötü düzeyinde olduğunu ortaya koydu. Konuyla ilgili yapılan değerlendirmede ticaret savaşları, küresel ekonomideki belirsizlikler ve satış vergisi zammının, imalatçıların iyimserliğini kaybetmesine sebep olduğu açıklandı. Olumsuz görünümün devam etmesi, 2020 büyümesi ve ekonomik koşullarını riske edebilir.

Bir diğer olumsuz gelişme ise, ekonomideki makine siparişlerinin gerilemesi oldu. Söz konusu siparişler, Ekim'de önceki aya göre yüzde 6 gibi ciddi bir düşüş kaydetti. Üst üste 4 aydır gerileyen makine siparişleri, imalat sanayideki olumsuz görünümün bir diğer göstergesi oldu.

ÇİN

Çin'de bir süredir müzakereleri devam eden ABD ile ticaret savaşlarının sonlandırılmasına yönelik karşılıklı girişimlerin başarılı sonuçlanması, uzun süredir belirsizliklerin hakim olduğu ekonomide ve piyasalarda da olumlu karşılandı. Açıklanan son veriler itibarıyla sanayi üretimi, yüzde 5'lik beklentilerin üzerinde gerçekleşerek yüzde 6,2 yükseldi. Benzer şekilde perakende satışlar da beklentilerin üzerinde gerçekleşerek yüzde 8 arttı.

Ticaret savaşlarının kesin olarak sonlanması halinde, ekonomik

veriler daha da olumlu bir görünüm sergileyebilir. Ancak, gündemin hızla değişebilmesi sebebiyle 2020'ye yönelik belirsizlikler ve endişeler varlığını korumaya devam ediyor.

Bir diğer makroekonomik veri olan tüketici enflasyonu ise Kasım ayında yıllık bazda yüzde 4,5 artış kaydederek Ocak 2012'den beri en yüksek değerini aldı.

Ancak söz konusu tarihi artışın, domuz etlerindeki hastalık sebebiyle fiyatların artmasından kaynaklandığı ve geçici olduğu belirtildi.

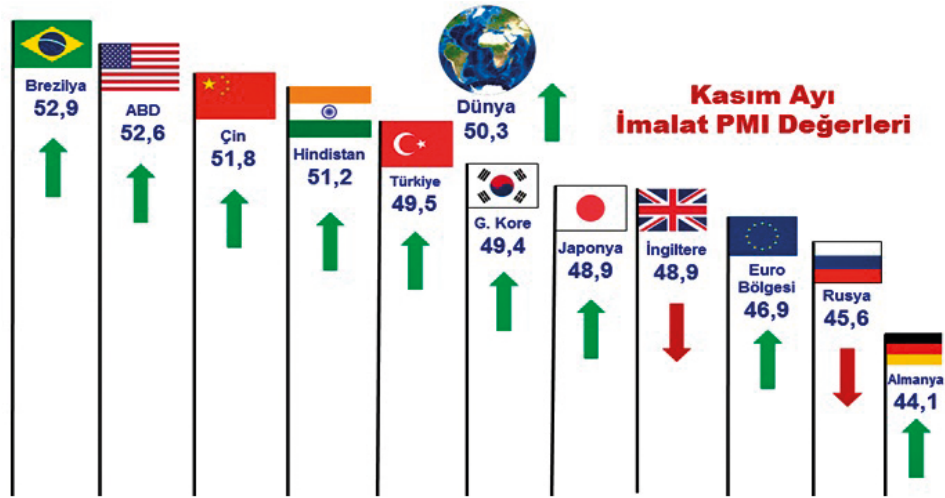
GÜNEY KORE

Güney Kore ekonomik zorluklarla yüzleşmeye devam ediyor. Ülkedeki borçların GSYİH içinde oranının yüzde 93'e yükselerek, artış hızı açısından dünyada üçüncü sıraya çıktığı açıklandı. Diğer taraftan ülkenin borçlarını ödemekte güçlük çektiğine de dikkat çekildi. Borçluluk düzeyinin artmasında, ticaret savaşlarının başı çektiği bir dizi küresel ve ulusal ekonomik sorun etkili oluyor.

Söz konusu olumsuzluklara karşın Cumhurbaşkanı Moon Jae-in, hükümetin genişlemeci maliye politikalarının ve diğer çeşitli revizyonlarının 2020'de olumlu sonuçlar vereceğine inandığını açıkladı. Söz konusu revizyonlar; firmaların ve istihdamın desteklenmesi, Sanayi 4.0'ın geliştirilmesi ve daha adil bir gelir dağılımı yaratılması gibi adımlar içeriyor.

HİNDİSTAN

Moody's Hindistan'ın ekonomik büyüme tahminini yüzde 6,2'den yüzde 5,6'ya indirdi. Söz konusu aşağı yönlü revizyonda,

Hindistan'ın ekonomiyi canlı tutma yönündeki girişimlerine rağmen, tüketici talebinin zayıfladığına dikkat çekildi. Bununla birlikte, ülkede enflasyonun beklentilerin üzerinde gerçekleşmesinin yanında fabrika verimliliğinin de yüzde 3,8'e gerilemesi, yakın zamanda stagflasyonist bir sürecin başlayabileceği şeklinde yorumlandı.

Hindistan'a yönelik bir diğer değerlendirme ise IMF'den geldi. Mevcut küresel konjonktürü de dikkate alarak Hindistan ekonomisi hakkında açıklamalarda bulunan kurum, ülkede bazı yapısal sorunların bulunduğu ve sorunların aşılması için iç talebi, verimliliği ve istihdamı artırıcı politikalara odaklanılması gerektiği belirtildi.

BREZİLYA

Brezilya Merkez Bankası, politika faizini beklentilere paralel olarak 50 baz puan indirerek yüzde 4,5 ile yeni rekor düşük seviyeye indirdi. Banka böylece dördüncü kez faiz indirimine gitmiş oldu. 2020'de büyüme ve enflasyon verilerinin beklentilere uygun şekilde seyri, yeni faiz kararlarında etkili olacak.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu S&P, Brezilya'nın ekonomik görünümünün durağandan pozitifeye yükseltti. Kredi derecelendirme kuruluşu ülkeye

dair yaptığı değerlendirmede, sosyal güvenlik reformunun ve bütçeyi düzeltme yönündeki çabaların olumlu bir görünüm yarattığını ifade etti. Söz konusu olumlu görünümün gelecek aylarda iç talep artışıyla desteklenmesi, ekonominin 2020'de beklentilerin üzerinde bir performans sergilemesini sağlayabilir.

RUSYA

Rusya Merkez Bankası faizleri 0,25 puan indirimle yüzde 6,25 düzeyine indirdi. Böylece, bu yıl beşinci kez faiz indirimi gerçekleştirilmiş oldu. Banka yaptığı açıklamada, faiz indirimine gerekçe olarak enflasyonun beklentiler dahilinde ilerlemesini gösterdi. Bununla birlikte, küresel ekonomideki risklerin sürmesine karşın, Rusya ekonomisinde büyümenin üçüncü çeyrekte arttığı vurgulandı. Ekonomideki olumlu seyrin devamı halinde, 2020'de yeni faiz indirimleri gündeme gelebilir.

AB, Rusya'ya karşı aldığı ekonomik yaptırım kararlarını 2020'de genişleterek sürdüreceğini açıkladı. AB konuya dair yaptığı açıklamada, yaptırımlara sebep olan etkenlerin ortadan kalkmamasını gerekçe gösterdi. Bu bağlamda, AB-Rusya ilişkilerinin 2020'de de olumsuz bir seyir izleyeceği anlaşılıyor.

Cari işlemler hesabı 1,55 milyar dolar fazla verdi

Ekim ayında Türkiye 1 milyar 549 milyon dolar cari fazla verirken, 12 aylık cari fazla ise 4 milyar 336 milyon dolar oldu.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından Ekim 2019 dönemine ilişkin ödemeler dengesi verileri açıklandı. Buna göre, cari işlemler fazlası Ekim'de geçen yılın aynı ayına göre 1 milyar 77 milyon dolar azalarak 1 milyar 549 milyon dolar düzeyinde gerçekleşti. Bunun sonucunda, 12 aylık cari işlemler fazlası 4 milyar 336 milyon dolar oldu.

Bu gelişmede, bir önceki yılın aynı ayında 630 milyon dolar fazla veren ödemeler dengesi tablosundaki dış ticaret dengesinin bu yıl 924 milyon dolar açık vermesi etkili oldu. Altın ve enerji hariç cari işlemler fazlası ise, bir önceki yılın ekim ayına göre 700 milyon dolar azalarak 5 milyar 332 milyon dolar olarak gerçekleşti. Hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler, bir önceki yılın aynı ayına göre 238 milyon dolar tutarında artarak 2 milyar 759 milyon dolara yükseldi. Birincil gelir dengesi kalemi altında yatırım geliri kaleminden kaynaklanan net çıkışlar, bir önceki yılın aynı ayına göre 116 milyon dolar azalarak 951 milyon dolar oldu. İkincil gelir dengesi kalemi kaynaklı girişler, bir önceki yılın aynı ayına göre 17 milyon dolar artarak 132 milyon dolara ulaştı. Öte yandan, eylül ayı cari işlemler fazlası 2 milyar 447 milyondan 2 milyar 353 milyona; 12 aylık cari işlemler hesabı da 5 milyar 895 milyondan, 5 milyar 413 milyona revize edildi.

TCMB verilerine göre, yurt dışı yerleşikler Ekim'de hisse senedi piyasasında 492 milyon dolar ve devlet iç borçlanma senetleri piyasasında 929 milyon dolar net satış yaptı. Ekim ayın-

da cari işlemler fazlası, bir önceki yıla göre 1 milyar 77 milyon dolar azalarak 1 milyar 549 milyon dolar oldu. Bunun sonucunda, on iki aylık cari işlemler fazlası 4 milyar 336 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Finans hesabı

TCMB'den yapılan açıklamada şöyle denildi:

"Doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler, bir önceki yılın aynı ayına göre 1.013 milyon ABD doları azalarak 448 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Portföy yatırımları 2.729 milyon ABD doları tutarında net çıkış kaydetmiştir. Alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi ve devlet iç borçlanma senetleri piyasalarında sırasıyla 492 milyon ABD doları ve 929 milyon ABD doları net satış yaptığı görülmektedir. Yurt dışında gerçekleştirilen tahvil ihraçlarıyla ilgili olarak, bankalar ve diğer sektörler sırasıyla 1.670 milyon ABD doları ve 25 milyon ABD doları net geri ödeme gerçekleştirmiştir. Diğer yatırımlarda 2.150 milyon ABD doları tutarında net giriş gerçekleşmiştir.

Diğer yatırımlar altında, yurt içi bankaların yurt dışı muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıkları 4.058 milyon ABD doları net azalış, yurt dışı bankaların yurt içindeki mevduatları ise 978 milyon ABD doları net artış kaydetmiştir. Resmi rezervlerde 1.871 milyon ABD doları net giriş gözlenmiştir."

(Milyon Dolar)	Ekim		Ocak-Ekim		12 Aylık Kümülatif 2019
	2018	2019	2018	2019	
CARI İŞLEMLER HESABI	2.626	1.549	-26.675	4.819	4.336
SERMAYE HESABI	3	-1	64	22	20
FINANS HESABI	1.910	2.002	-9.535	7.291	8.949
Doğrudan Yatırımlar (net)	-1.461	-448	-7.269	-4.746	-6.889
Portföy Yatırımlar (net)	-614	2.729	3.022	2.255	2.348
Diğer Yatırımlar (net)	2.256	-2.150	9.869	3.662	2.590
Rezerv Varlıklar (net)	1.729	1.871	-15.157	6.120	10.900
Net Hata ve Noksan	-719	454	17.076	2.450	4.593

Kaynak: TCMB

Ege Bölgesi'nin Kasım ayı ihracatı 2 milyar doları aştı

Ege İhracatçı Birlikleri (EİB) bünyesindeki firmalar, Kasım ayında 1 milyar 135 milyon 770 bin dolarlık ihracat gerçekleştirdi. Serbest bölgelerden yapılan ihracat ile birlikte Ege Bölgesi'nin Kasım ayı toplam ihracatı, 2 milyar 29 milyon 733 bin dolara ulaştı.

Ege Bölgesi'nden 2019 yılının Ocak-Kasım döneminde yapılan ihracat, 20 milyar 641 milyon dolar olarak kayıtlara geçerken, aynı dönemde EİB'nin ihracatı 12 milyar 186 milyon dolar oldu. EİB'nin son 1 yıllık dönemdeki ihracatı ise; 13 milyar 219 milyon dolar olarak gerçekleşti.

EİB çatısı altındaki 12 ihracatçı birliğinden beşi Kasım ayında ihracatını arttırırken, yedi tanesi 2018 yılı Kasım ayındaki ihracat rakamlarını yakalayamadı. Kasım ayında EİB'nin kayda aldığı ihracatta sanayi ürünleri 573 milyon dolarlık tutarla büyük dilimi temsil ederken, tarım sektörleri 474 milyon dolarlık döviz ülkemize kazandırdı. Madencilik sektörünün ihracatı ise; 88 milyon dolar olarak kayıtlara geçti.

Hazır giyim zirvede

Ege Hazır Giyim ve Konfeksiyon

İhracatçıları Birliği Kasım ayında yüzde 4'lük artışla 116 milyon dolarlık ihracatla Ege İhracatçı Birlikleri bünyesindeki 12 ihracatçı birliği arasında ihracat şampiyonu oldu. EHKİB'in yıllık ihracatı ise; 1 milyar 319 milyon dolar olarak kayıtlara geçti.

Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği 107 milyon dolarlık ihracat tutarıyla zirve ortağı olurken, aylık bazda 53 yıllık tarihinin en yüksek ihracat rakamına ulaştı. Yaş meyve sebze ve mamulleri ihracatı 11 aylık süreçte de 800 milyona dolara yükseldi.

Ege Demir ve Demirdışı Metaller İhracatçıları Birliği 97 milyon dolarlık döviz Türkiye'ye kazandırırken, Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği 96 milyon dolarlık ihracatı hanesine yazdırdı.

Maden ihracatı 88 milyon dolar

Ege Maden İhracatçıları Birliği 88 milyon dolarlık ihracat yaparken, Ege Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği 77 milyon dolarlık döviz geliri elde etti. Ege Tütün İhracatçıları Birliği 71,5 milyon dolarlık ihracata imza attı.

Ege Mobilya Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği 60 milyon dolar ihracat yaparken, Hindistan'a yağlı tohumlar ihracatının önündeki engellerin kalkmasıyla birlikte Ekim ayında ihracat artış rekoru kıran Ege Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Kasım

ayında yüzde 7'lik artışla 41 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirmeyi başardı. Ege Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği yüzde 8'lik artışla 25 milyon dolar ihracatı hanesine yazdırırken, Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği 16,6 milyon dolar, Ege Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği 10,7 milyon dolar döviz ülkemize kazandırdılar.

11 aylık ihracat 20 milyar doları aştı

Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi, Ege İhracatçıların 2019 yılının Ocak-Kasım döneminde 209 ülke ve serbest bölgeye 20 milyar 641

milyon dolar ihracat yaptığını, 2019 yılı sonunda 23 milyar dolar döviz ülkeye kazandıracaklarını kaydetti.

Faizlerdeki düşüş, enflasyondaki gerilemeyle birlikte 2020 yılında Türk ekonomisindeki toparlanmanın daha hissedilir hale geleceğine inandıklarını dile getiren Eskinazi, "2020 yılında ihracat pazarlarındaki çeşitliliğimizi arttırmak amacıyla 12 uluslararası fuarın Milli Katılım Organizasyonunu gerçekleştireceğiz, her birliğimiz sektörel ticaret heyetleri, alım heyetleri düzenlemek için hazırlıklarını sürdürüyorlar, 2020 yılında Ege Bölgesi'nden 25 milyar dolar ihracat hedefliyoruz" diye konuştu.

Türkiye'nin 11 aylık ihracatı:

165 milyar dolar

2019 yılı Kasım ayı ihracatı 16 milyar 214 milyon dolar olarak gerçekleşti. Yılın ilk 11 ayında ise ihracat yüzde 1,8 artış ile 165 milyar dolara yükseldi.

Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) tarafından açıklanan Kasım ayı geçici dış ticaret verilerine göre 2019 yılının Kasım ayında ihracat, Genel Ticaret Sistemi'ne (GTS) göre 16 milyar 214 milyon dolar oldu. Yılın ilk 11 ayında ise ihracat yüzde 1,8 artış ile 165 milyar dolara, son 12 aylık ihracat da 180 milyar dolara ulaştı.

2019 yılında 85 bine ulaşan mal ihracatçısı ve 5 bin seviyesindeki hizmet ihracatçısı ile sahadaki toplam ihracatçı sayısı 90 bine ulaştı. Kasım ayında 1545 firma, ihracat yapmaya başladı. Firma özelinde bakıldığında, Kasım ayı içerisinde toplam 40 bin 677 firma ihracat gerçekleştirdi.

Lider otomotiv

Kasım ayının lideri, 2,7 milyar dolarlık ihracat ile otomotiv sektörü oldu. Otomotivi 1,8 milyar dolar ihracat ile kimyevi maddeler ve 1,5 milyar dolar ihracat ile hazır giyim ve konfeksiyon sektörleri takip etti. Dokuz sektör yüzde 10'un üzerinde artış yakalayarak başarılı bir performans sergiledi. Kasım ayının en güçlü performansına imza atanlar ise yüzde 447 artışla 162 milyon dolar ihracat gerçekleştiren gemi ve yat, yüzde 57 artışla

360 milyon dolara ulaşan savunma ve havacılık ile yüzde 48 artışla 265 milyon dolara ulaşan fındık sektörü oldu. Sektörlerin ihracat yaptıkları ülke sayılarına bakıldığında 208 ülke ve bölgeye gerçekleştirdiği ihracatla kimyevi maddeler birinci, 189 ülke ile hububat ikinci, 188 ülke ile çelik üçüncü oldu.

105 ülkeye ihracat arttı

Kasım ayında ihracatçıları, Türk bayrağını 210 ülke ve bölgede dalgalandırmayı başardı. Bu ülkelerin 105'ine ihracat artarken 70 ülkede artış yüzde 10'un, 32 ülkede ise yüzde 50'nin üzerinde gerçekleşti. En çok ihracat gerçekleştirilen ilk üç ülke ise 1,5 milyar dolar ile Almanya, 1,1 milyar dolar ile Irak ve 948 milyon dolar ile Birleşik Krallık oldu. İlk 10 ülkenin ihracattaki payı yüzde 48,4 olurken, ilk 20 ülkede bu pay yüzde 66,4 olarak gerçekleşti. En büyük pazarımız olan Avrupa Birliği'nin ihracatımızdaki payı, Kasım'da yüzde 47,5 oldu.

İller sıralaması

İllerin ihracatına bakıldığında ise Kasım ayında 41 ilin ihracatını artırdığı görüldü. En çok ihracat

gerçekleştiren ilk üç il sırasıyla 6,1 milyar dolarla İstanbul, 1,4 milyar dolarla Bursa ve 1,3 milyar dolarla Kocaeli oldu. En dikkat çekici artışlar ise yüzde 2030 artışla 88 milyon dolar ihracata imza atan Yalova, yüzde 504 artışla 96 milyon dolara ulaşan Çorum ve yüzde 103 artışla 35 milyon dolar ihracat yapan Giresun'da oldu. Yalova'da gemi ve yat, Çorum'da mücevher ve Giresun'da fındık sektörleri Kasım ayında olağanüstü bir performans sergiledi.

176 ülkeye TL ile ihracat

Ay boyunca 176 ülkeye ihracatta Türk Lirası kullanıldı, toplam rakam 5,3 milyar TL oldu. 7 bin 190 firma Kasım ayında beyannamelerinde Türk Lirasını tercih etti. Miktar bazında ihracatta ise Kasım'da yüzde 6,8 artışla 13 milyon tona, yılın ilk 11 ayında yüzde 16,5 artışla 134 milyon tona ulaşıldı. Son olarak, Kasım ayında Euro dolar paritesinin etkisi negatif yönlü 193 milyon dolar olurken, yılın ilk 11 ayında pariteden kaynaklanan negatif etki 4,4 milyar dolar oldu.

"En yüksek artış yüksek teknolojide"

Kasım ayı ihracatını değerlendiren Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, Türkiye'nin dış ticaret açığının 11 ayda yüzde 51,84 gibi ciddi bir düşüşle 25 milyar 162 milyon dolara gerilediğini belirterek 11 ay itibarıyla ihracatın ithalatı karşılama oranının geçen sene yüzde 75,6 iken bu sene yüzde 86,8 seviyesine yükseldiğini vurguladı. Pekcan, "Küresel ticaret üzerinde ortaya çıkan zorluklardan ülkemiz ihracatının etkilenmemesi için çalışmalara devam edeceğiz. Ülkemiz küresel ölçekte öne çıkan ülkeler arasındadır. Dokuz ay itibarıyla ihracatımızın artış oranı yüzde 2,56'dır. Türkiye'nin ihracatının artışı dünyada yedinci sırada. Dolar olarak baktığımızda ise beşinci sıradayız. Mutlak

değer olarak bu dönemde TÜİK verilerine göre en yüksek ihracat artışını yüksek teknoloji ürünlerde gerçekleştirdik. İhracatımızın büyümeye katkısı 9,7 puan olmuştur. Büyüme üçüncü çeyrekte 0,9 olarak gerçekleşti ve yılsonunda daha iyi olacaktır" dedi.

Transit ticarete altyapı yatırımları

Kasım ayı dış ticaret verilerini değerlendiren TİM Başkanı İsmail Gülle, dünyada Atlantik İttifakı'nın bir zamanlar öncülük ettiği konvansiyonel yöntemlerden, Asya-Pasifik'in öncülük ettiği bir dijital dönüşüm sürecine geçildiğini belirterek, "Dünya gündemi ticaret savaşlarıyla, terörle, sokak olaylarıyla, istikrarsızlıklarla meşgulken, biz bugün Avrupa ile Asya'yı TANAP ile birbirine bağlayarak çağımızın önemli projelerine Türkiye olarak imza atıyoruz. Türkiye, bölgesinde artık sadece AB ile değil, tüm aktörler ile dengeli ve çıkarları doğrultusunda çok yönlü ve güçlü bir politika izliyor. Bunu yapmış olduğumuz ticaret anlaşmalarında, enerji alanındaki anlaşmalarda, yatırımlarda ve politika adımlarımızda net bir şekilde görüyoruz. Çin'in 'Kuşak

Yol Projesi'nde; bölgemizin içerisinde bulunduğu Orta Koridor, en stratejik konumların başında geliyor. Yapılan altyapı yatırımları, transit ticarete de geleceğin vazgeçilmez bir üssü haline geleceğimize işaret ediyor" dedi.

Tüm bu gelişmelerin ihracata yansımaları adına çalışarak, yeni projeleri hayata geçirdiklerini söyleyen Gülle, "Ülkemizin yürüttüğü ticaret diplomasisine, ihracatımızın 223 ülke ve bölgedeki saha neferleri olarak tüm gücümüzle destek veriyoruz. Ticaret Bakanlığımızın liderliğinde İhracat Ana Planımızda öne çıkan sektörlerimiz ile bir araya geliyor, düzenlediğimiz ortak akıl çalıştaylarında her sektör için detaylı hedef ve stratejiler oluşturuyoruz. İhracat Ana Planı'ndaki öncelikli sektörlerimiz olan Otomotiv ve Makine sektörümüzün önde gelen ihracatçıları, sektörlerimizin temsilcileriyle düzenlediğimiz çalıştaylarla bu sürece hız vermiş durumdayız. Yerli üretimden, küresel marka oluşturmaya, ölçek ve kapasiteden yeni pazarlara kadar tüm konuları Sayın Bakanlığımızın huzurunda gündeme getiriyor, ortak bir akıl oluşturmaya gayret ediyoruz" diye konuştu.

Sanayi üretimi beklentinin altında arttı

Sanayi üretiminde artış Ekim ayında hız keserek devam etti. Yıllık bazda yüzde 5,4 artması beklenen üretim yüzde 3,8 arttı. Sanayi üretimi Eylül ayında 13 ay sonra ilk kez pozitif bölgeye geçmiş ve yüzde 3,4 oranında yükseliş kaydetmişti. Arındırılmamış verilere göre aylık artış yüzde 2,8 oldu.

A rındırılmamış verilere göre Ekim ayında sanayi üretiminde yıllık yüzde 2,8 artış hesaplandı, aylık bazda ise yüzde 0,9 düşüş görüldü. TÜİK verilerine göre; alt sektörler incelendiğinde, madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 6,5; bir önceki aya göre ise yüzde 0,4 arttı. Madencilik sektörünün alt endeksindeki 'metal cevherlerinde yaşanan

yüksek artış dikkat çekti. Ekim ayında yüzde 5,4 artması beklenen sanayi üretimi, yüzde 3,8 artış gösterdi. Sanayi üretimi aylık bazda ise yüzde 4,6 artış beklentisine karşın yüzde 0,9 azaldı. Metal

EKİM 2019 (2010=100)	Arındırılmamış		Takvim Etkisinden Arındırılmış		Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış	
	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Aylık)
Toplam Sanayi	123,2	2,8	120,0	3,8	114,7	-0,9
Madencilik ve Taşocakçılığı	133,4	5,3	131,1	6,5	121,7	0,4
İmalat Sanayi	123,5	2,5	120,1	3,7	114,3	-1,1
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim. Ürt. ve Dağıtım	110,3	1,2	109,4	1,2	116,1	-0,3

Kaynak: TÜİK

cevheri madenciliğinin verdiği 2,7 puanlık katkı, aylık sanayi üretiminde sert düşüşü frenledi.

Metal cevherlerinin katkısı

Sektörlerin ayrıntılarında ise madencilik sektörünün alt endeksindeki metal cevherleri kaleminde yıllık bazda yüzde 47,2 ve aylık bazda yüzde 6,7 artış yaşandı. Böylece metal cevheri madenciliği toplam sanayi üretimine aylık 2,7 puan, yıllık ise 14,1 puan katkı verdi. Söz konusu sektörde artış bu ölçüde gerçekleşmeseydi, toplam sanayi üretimi aylık yüzde 0,9 yerine yüzde 3,2 düşüş gösterecekti. Yıllık yüzde 3,8 artan toplam sanayi üretiminde artış ise yüzde 1,1 ile sınırlı kalacaktı.

Metal cevherinin üretim trendi ise 'dalgalı' görüntü sergiliyor. Eylülde yüzde 14,5 artan üretim, ekimde yüzde 6,7'ye geriledi. Eylül'de yıllık bazda yüzde 30,2 artış yaşanırken, ekimde artış hızı

Euro Bölgesi'nde sanayi üretimi düştü

Euro Bölgesi'nde sanayi üretimi, ekimde bir önceki aya göre yüzde 0,5 azaldı.

Avrupa İstatistik Ofisi (Eurostat), Avrupa Birliği (AB) ve Avro Bölgesi'nin ekim ayı mevsimsellikten arındırılmış sanayi üretim verilerini yayınladı. Buna göre, 19 üyeli Avro Bölgesi'nde sanayi üretimi, Ekim'de Eylül ayına kıyasla yüzde 0,5; 2018'in ekim ayına göre de yüzde 2,2 düşüş gösterdi.

AB'de ise sanayi üretimi, Ekim'de Eylül ayına kıyasla yüzde 0,4, 2018'in aynı dönemine göre de yüzde 1,7 azaldı.

Söz konusu dönemde, AB ülkeleri arasında aylık bazda sanayi üretiminde en fazla artış yüzde 3,1 ile Portekiz, yüzde 2 ile Slovenya ve yüzde 1,1 ile Polonya'da gerçekleşti. En fazla düşüş ise yüzde 2,6 ile Danimarka ve Yunanistan, yüzde 2,3 ile de Letonya ve Litvanya'da ölçüldü.

yüzde 47,2'ye yükseldi.

İmalat sanayi

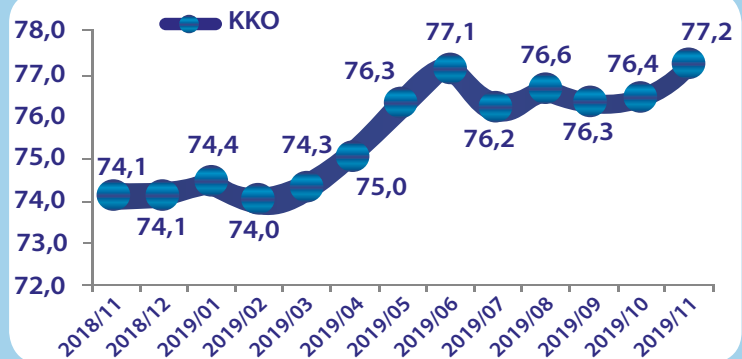
Öte yandan, Ekim'de imalat sanayi yıllık yüzde 3,7, aylık yüzde

1,1 artış gösterdi. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektöründe üretim yıllık bazda yüzde 1,2 artarken, aylık bazda yüzde 0,3 azaldı.

Kasım'da kapasite kullanımı yüzde 77,2

2019 yılı Kasım ayında kapasite kullanımı bir önceki aya göre 0,8 puan artarak yüzde 77,2 oranında gerçekleşti. Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı yüzde 85,2 ile ilk sırada yer alırken; ardından yüzde 84,4 ile giyim eşyalarının imalatı, yüzde 81,6 ile ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri (mobilya hariç) imalatı ve yüzde 81,4 ile motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı Kasım ayını en yüksek kapasiteyle kapatan sektörler oldu.

Eylül'de işsizlik yüzde 13,8

Türkiye'de işsiz sayısı 817 bin kişi artarak 4 milyon 566 bin kişiye çıktı. Eylül döneminde işsizlik oranı yüzde 13,8 olarak gerçekleşti.

Ekonomik aktivitedeki zayıf seyrin etkisine bağlı olarak Türkiye'de işsizlik oranı yüzde 13-14 bandındaki seyrini sürdürdü. Türkiye, Temmuz-Ağustos-Eylül dönemini kapsayan üçüncü çeyrekte yüzde 0,9 büyürken, işsizlik oranı Ağustos-Eylül-Ekim aylarını kapsayan Eylül döneminde yüzde 13,8 olarak geldi. Bu rakam Ağustos dönemine göre 0,2 puanlık iyileşme gösteriyor ancak, işsizlik oranı geçen yılın aynı dönemine göre ise 2,4 puan artmış durumda.

Bununla birlikte Ağustos'ta yüzde 27,4 ile rekor kıran genç işsizlik oranı, Eylül döneminde yüzde 26,1'e geriledi. Genç işsizlikte yıllık bazda ise 4,5 puanlık artış var.

Aynı dönemde tarım dışı işsizlik oranı 2,9 puanlık artış ile yüzde 16,4 olarak tahmin edildi. Ağustos'ta yüzde 16,7 olan tarım dışı istihdam 0,3 puanlık iyileşme göstermiş durumda.

Öte yandan mevsim etkisinden arındırılmış işsiz sayısı bir önceki döneme göre 73 bin kişi azalarak 4 milyon 553 bin kişi olarak gerçekleşti. İşsizlik oranı 0,2 puan azalarak yüzde 13,9 oldu.

İstihdam oranı yüzde 46,1

İstihdam edilenlerin sayısı 2019 yılı Eylül döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 623 bin kişi azalarak 28 milyon 440 bin kişi, istihdam oranı ise 1,7 puanlık azalış ile yüzde 46,1 oldu.

Bu dönemde, tarım sektöründe çalışan sayısı 108 bin, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı 516 bin kişi azaldı. İstihdam edilenlerin yüzde 19,3'ü tarım, yüzde 19,5'i sanayi, yüzde 5,5'i inşaat, yüzde 55,7'si ise hizmet sektöründe yer aldı. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında tarım sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 0,1 puan, hizmet sektörünün payı 1,4 puan artarken sanayi

sektörünün payı 0,1 puan, inşaat sektörünün payı 1,4 puan azaldı.

İşgücüne katılma oranı yüzde 53,5

İşgücü 2019 yılı Eylül döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 193 bin kişi artarak 33 milyon 6 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,5 puanlık azalış ile yüzde 53,5 olarak gerçekleşti. Aynı dönemler için yapılan kıyaslamalara göre; erkeklerde işgücüne katılma oranı 0,9 puanlık azalış ile yüzde 72,6; kadınlarda ise değişim göstermeyerek yüzde 34,9 olarak gerçekleşti.

Kayıt dışı çalışanların oranı yüzde 36

Eylül 2019 döneminde herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmadan çalışanların oranı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 2,2 puan artarak yüzde 36,0 olarak gerçekleşti. Tarım dışı sektörde kayıt dışı çalışanların oranı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,6 puan artarak yüzde 23,6 oldu.

Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri

Eylül 2018-2019	Toplam	
15 yaş ve daha yukarı yaşta kişiler	2018	2019
Nüfus (Bin kişi)	60.788	61.675
İşgücü (Bin kişi)	32.813	33.006
İstihdam (Bin kişi)	29.063	28.440
Tarım	5.590	5.482
Tarım dışı	23.474	22.958
İşsiz (Bin kişi)	3.749	4.566
İşgücüne dahil olmayanlar (Bin kişi)	27.975	28.668
İşgücüne katılma oranı (%)	54,0	53,5
İstihdam oranı (%)	47,8	46,1
İşsizlik oranı (%)	11,4	13,8
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	13,5	16,4
15-64 yaş grubu		
İşgücüne katılma oranı (%)	59,4	59,1
İstihdam oranı (%)	52,4	50,8
İşsizlik oranı (%)	11,7	14,1
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	13,6	16,5
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	21,6	26,1
Ne Eğitimde ne istihdamda olanların oranı*	27,4	28,6

Kaynak: TÜİK *Çalışmayan, eğitim (örgün ve yaygın) görmeyen gençlerin, toplam genç nüfus içindeki oranıdır.

İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)

Eylül 2019	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	TOPLAM
Erkek	4.244	3.008	1.510	10.684	19.446
Kadın	1.301	2.475	64	5.155	8.995
Toplam	5.546	5.482	1.573	15.839	28.440

Kaynak: TÜİK

Mevsim etkisinden arındırılmış istihdam ise bir önceki döneme göre 36 bin kişi artarak 28

milyon 111 bin kişi olarak tahmin edildi. İstihdam oranı değişim göstermeyerek yüzde 45,6 oldu.

Kolay para ile geçen on yılın ardından küresel kamu, özel şirket ve hane halkı borçları 250 trilyon dolarla tarihi rekor düzeye ulaştı. Bu, dünyanın toplam GSYH'sinin üç katına denk geliyor. Yeryüzündeki yetişkin ve çocuk her insan başına düşen borç miktarı ise 32 bin 500 dolar. Küresel finansal kriz sonrası küresel ekonomiyi canlı tutmak adına politika yapıcılar sıfıra yakın ve negatif faizlerle bu borç dağının giderek büyümesine izin verdi. Borcun bu hızda yükselmesi-

nin yatırımcılar için büyük bir endişe kaynağı olduğu ifade ediliyor. Özel sektör borçlarında ABD'li şirketler bu yılki rekor ekonomik büyümeyle rağmen dünyadaki tüm şirket temerrütlerinin yüzde 70'ini oluşturdu. S&P Global Ratings'e göre gelecek yıl Çin'in yurtiçi şirketlerinde yaşanacak temerrütler ise rekor sayıya ulaşacak. Uluslararası Ödemeler Bankası (BIS) verilerine göre gelişmiş ekonomilerdeki zombi şirketler, başla bir deyişle faaliyet karlarıyla borç maliyetlerini ödeye-

meyen şirketlerin finans dışı özel sektördeki payı yüzde 6'ya yükseldi. Bu durum hem sektörlerdeki sağlıklı rakiplere, hem de genel verime zarar veriyor. ABD'de eğitim kredileri, Avustralya'da aşırı yüksek konut kredileri ve tekrar temerrüde düşme riski konuşulan Arjantin borçlanmadaki artışa konu en önemli gelişmeler arasında olurken, küresel ekonomideki bir sonraki kırılmanın bu borçlardan kaynaklanacağını öngören ekonomistlerin sayısı da artıyor.

Baz etkisi tersine döndü, enflasyon yeniden çift hanede

Tüketici fiyatları, Kasım ayında piyasa beklentilerinin altında, yüzde 0,38 oranında artış gösterdi. Eylül ve Ekim'de tek hanede seyreden yıllık enflasyon, Kasım'da baz etkisinin terse dönmesiyle tekrar çift haneye yükselerek yüzde 10,56 seviyesinde gerçekleşti.

Kasım ayı enflasyonu, piyasa beklentilerinin altında artış gösterdi. Aylık bazda yüzde 0,7 artması beklenen TÜFE, yüzde 0,38 arttı. Yüzde 11'e çıkması beklenen yıllık enflasyon ise yüzde 10,56'ya yükseldi.

Eylül ve Ekim'de tek hanede seyreden yıllık

enflasyon, Kasım'da baz etkisinin terse dönmesiyle beklendiği gibi tekrar çift haneye yükselmiş oldu. Öte yandan TÜFE'de on iki aylık ortalamalara göre yüzde 15,87 artış gerçekleşti. Çekirdek enflasyon ise kasımda yüzde 9.25 artış gösterdi.

%	TÜFE		Yİ-ÜFE	
	2018	2019	2018	2019
Kasım				
Yıllık	21,62	10,56	38,54	4,26
Yıllık Ort.	15,63	15,87	25,52	19,68
Aylık	-1,44	0,38	-2,53	-0,08

Kaynak: TÜİK

Ana harcama grupları

Ana harcama grupları itibarıyla 2019 yılı Kasım ayında endekste yer alan gruplardan, ev eşyasında yüzde 0,59; haberleşmede yüzde 0,39; konutta yüzde 0,36 ve ulaşımda yüzde 0,33 artış gerçekleşti.

Ana harcama grupları itibariyle 2019 yılı Kasım ayında endekste düşüş gösteren bir diğer grup ise yüzde 0,15 ile lokanta ve oteller oldu.

Yıllık en fazla artış alkol ve tütünde

TÜFE'de bir önceki yılın aynı ayına göre eğitim yüzde 14,35; çeşitli mal ve hizmetler yüzde 14,03; sağlık yüzde 13,85 ve lokanta ve oteller yüzde 13,07 ile artışın yüksek olduğu diğer ana harcama grupları oldu.

İşlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE'de 2019 yılı Kasım ayında bir önceki aya göre yüzde 0,59; bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 10,31; bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 9,9 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 15,13 artış gerçekleşti.

Yı-ÜFE binde 8 düştü

Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yı-ÜFE), 2019 yılı Kasım ayında bir

önceki aya göre yüzde 0,08 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 6,63; bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 4,26 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 19,68 artış gösterdi.

Sanayinin dört sektörünün bir önceki aya göre değişimleri; madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe yüzde 0,08; imalat sanayi sektöründe yüzde 0,04; elektrik, gaz üretimi ve dağıtım sektöründe yüzde 0,53 düşüş, su temini sektöründe yüzde 0,19 artış

olarak gerçekleşti. Bir önceki aya göre en fazla düşüş yüzde 4,85 ile ham petrol ve doğal gaz, yüzde 1,80 ile ana metaller, yüzde 1,39 ile kimyasallar ve kimyasal ürünler olarak gerçekleşti. Buna karşılık diğer ulaşım araçları yüzde 3,48; gıda ürünleri yüzde 1,48; içecekler yüzde 1,31 ile bir önceki aya göre endekslerin en fazla arttığı alt sektörler oldu. Ana sanayi grupları sınıflamasına göre 2019 yılı Kasım ayında aylık en fazla düşüş yüzde 0,6 ile ara malında gerçekleşti.

Merkez Bankası'ndan enflasyon açıklaması

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu'ndan yapılan açıklamada enflasyondaki düşüş seyrinin hedeflenen patika ile uyumlu şekilde gerçekleşmesi için para politikasındaki temkinli duruşun sürdürülmesi gerektiği vurgulandı. Açıklamada şöyle denildi:

"Enflasyon beklentilerindeki iyileşme sürmektedir. Gelecek on iki aya ilişkin enflasyon beklentilerindeki düşüş eğilimi sürerken, Aralık ayında beklenti dağılımının anket katılımcıları arasında artan bir uzlaşma içermesi orta vadeli enflasyon görünümüne ilişkin belirsizliklerin önemli ölçüde azaldığına işaret etmiştir. Son döneme ilişkin veriler iktisadi faaliyetteki

toparlanma eğiliminin devam ettiğini göstermektedir. 2019 yılı üçüncü çeyreğinde Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla (GSYİH) yıllık yüzde 0,9 oranında yükselirken, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilerle ikinci çeyreğe göre yüzde 0,4 oranında artmıştır. Çeyreklik büyümenin temel belirleyicisi tüketim harcamaları olmuştur. Bu dönemde makine-teçhizat yatırımlarındaki güçlü artışla birlikte toplam yatırımlardaki düşüş eğiliminin durduğu gözlenmiştir. Diğer taraftan, mal ve hizmet ihracatındaki artış eğiliminin korunmasına rağmen, ithalattaki toparlanmayla net ihracat yıllık ve dönemlik büyümeye negatif

katkı vermiştir. Yılın son çeyreğinde risk primi, döviz kuru oynaklığı ve belirsizliklerdeki azalmayla birlikte finansal koşullardaki iyileşme ve kredilerde gözlenen ivmelenme yurt içi talebi desteklemektedir. İşgücü piyasasındaki zayıf görünüme rağmen, ertelenmiş talebin de etkisiyle özel tüketim artmaktadır. Buna ilaveten, kamu harcamalarının tüketim kanalıyla büyümeye katkısı devam etmektedir. Özetle, önümüzdeki dönemde net ihracatın büyümeye katkısı gerilerken, dezenflasyon süreci ve finansal koşullardaki iyileşmeyle birlikte ekonomideki toparlanmanın devam edeceği öngörülmektedir."

Bütçe Kasım'da 7,8 milyar TL fazla verdi 11 aylık açık 93 milyar TL

Hazine ve Maliye Bakanlığı Kasım Ayı Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri Raporu'nu açıkladı. Buna göre 2018 yılı Kasım ayında 7,6 milyar TL fazla veren bütçe, 2019 yılı Kasım ayında 7,8 milyar TL fazla verdi. 2018 yılı Kasım ayında 14,8 milyar TL faiz dışı fazla verilmiş iken 2019 yılı Kasım ayında 15,2 milyar TL faiz dışı fazla verdi. 2019 yılı Kasım ayında bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 1,7 oranında artarak 83,3 milyar TL oldu. Bütçe giderleri ise yüzde 1,6 oranında artarak 75,5 milyar TL olarak gerçekleşti.

2019 yılı Kasım ayında vergi gelirleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 8 oranında artarak 73,4 milyar TL olarak gerçekleşti. Faiz hariç bütçe giderleri ise yüzde 1,5 oranında artarak 68 milyar TL oldu.

11 aylık açık 93 milyar lira

2018 yılı Ocak-Kasım döneminde 54,5 milyar TL açık veren bütçe, 2019 yılı Ocak-Kasım döneminde 92,9 milyar TL açık verdi.

2018 yılı Ocak-Kasım döneminde 17,3 milyar TL faiz dışı fazla verilmiş iken 2019 yılı Ocak-Kasım döneminde 2,8 milyar TL faiz dışı fazla verdi. 2019 yılı Ocak-Kasım döneminde bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı dönemine

göre yüzde 16,2 oranında artarak 802,5 milyar TL oldu. Bütçe giderleri ise yüzde 20,1 oranında artarak 895,4 milyar TL olarak gerçekleşti.

2019 yılı Ocak-Kasım döneminde vergi gelirleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 6,5 oranında artarak 613,2 milyar TL olarak gerçekleşti. Faiz hariç bütçe giderleri ise yüzde 18,7 oranında artarak 799,6 milyar TL oldu. 2018 yılı Kasım ayında 14,8 milyar TL faiz dışı fazla verilmiş iken 2019 yılı Kasım ayında 15,2 milyar TL faiz dışı fazla verildi.

2019 yılı Kasım ayında bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 1,7 oranında artarak 83,3 milyar TL oldu. Bütçe giderleri ise yüzde 1,6 oranında artarak 75,5 milyar TL olarak gerçekleşti.

2019 yılı Kasım ayında vergi gelirleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 8 oranında artarak 73,4 milyar TL olarak gerçekleşti. Faiz hariç bütçe giderleri ise yüzde 1,5 oranında artarak 68 milyar TL oldu.

Milyon TL	Ocak-Kasım		Değişim Oranı (%)
	2018	2019	
Bütçe Giderleri	745.361	895.418	20,1
Faiz Hariç Giderler	673.481	799.643	18,7
Faiz Giderleri	71.880	95.775	33,2
Bütçe Gelirleri	690.818	802.479	16,2
Vergi Gelirleri	575.785	613.242	6,5
Bütçe Dengesi	-54.544	-92.938	-70,4
Faiz Dışı Denge	17.336	2.836	-83,6

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

İZMİR'İN TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELERİ

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
NUFUS-GÖÇ									
Nüfus (Bin)	3.624	3.662	4.061	4.113	4.168	4.223	4.279	4.320	-
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	4,8	4,8	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	-
Nüfus Artış Hızı (%)	4,1	10,1	13,8	12,7	13,4	13,1	13,2	9,5	-
TR Nüfus Artış Hızı (%)	13,5	12,0	13,7	13,3	13,4	13,5	12,4	14,7	-
Net Göç Hızı (%)	2,26	2,46	3,45	5,6	5,0	5,6	5,8	3,0	-
İSO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYE SAYISI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	55	58	59	59	61	59	62	59	-
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.410	1.424	1.514	1.504	1.483	1.566	1.611	1.663	-
Sanayi İstihdamının Payı (%)	30,7	31,6	31,8	31,7	32,0	33,0	31,1	32,4	-
Kadın İstihdamı (Bin Kişi)	422	432	490	466	470	513	524	540	-
Kadın İstihdamının Oranı (%)	29,9	30,3	32,4	31,0	28,3	30,7	32,5	32,5	-
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	243	247	276	243	262	254	263	265	-
İşsizlik Oranı (%)	14,7	14,8	15,4	13,9	15,0	14,0	14,0	13,8	-
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	16,2	15,9	17,0	15,0	16,1	15,2	15,1	14,6	-
ENFLASYON (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/11
TUFE (yıllık)	10,15	6,03	7,94	8,54	9,83	8,93	13,1	20,4	11,3
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/10
İhracat	8.072	8.659	9.484	9.624	8.308	8.370	9.256	10.238	8.451
İthalat	10.621	10.577	10.367	9.950	8.846	8.809	9.849	9.118	6.233
Dış Ticaret Dengesi	-2.550	-1.918	-883	-326	-538	-439	-593	1.120	2.217
İhracatçı Firma Sayısı (Adet)	4.107	4.269	4.438	4.226	4.529	4.600	4.875	5.092	-
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	6,0	5,7	6,1	6,1	5,8	5,9	5,9	6,1	5,9
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/IV	2019/III
Kapasite Kullanım Oranı	70	63	60	55	64	63	67	61	61
PROTESTOLU SENETLER	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/10
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	31.131	38.952	43.347	43.406	44.232	47.497	45.646	46.690	42.778
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	3,4	3,6	4,0	4,3	4,4	4,7	4,9	5,0	5,4
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	245	367	463	510	571	775	740	985	977
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/10
Belge Adedi	188	209	215	186	208	230	431	326	197
Yatırım (Milyon TL)	2.443	9.042	1.655	4.016	3.145	1.810	7.569	13.120	3.667
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	4,55	15,66	1,76	6,5	3,1	1,9	4,3	8,3	3,6
Bölgesel Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	3,2	2,8	2,2	5,2	4,9	1,9	10,0	5,9	3,8
ENERJİ TÜKETİMİ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/7
Doğalgaz Tük. (Milyon stdm ⁵)	2.736	2.704	2.739	2.327	3.214	4.299	4.508	4.336	2.635
MALİ / FINANS	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/11
Bütçe Gelir/Gider	4,05	4,34	4,36	4,20	4,28	4,2	4,5	4,6	4,4
Vergi Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	10,86	11,77	11,14	10,54	11,1	11,4	11,8	12,0	12,6
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı (%)*	102,5	110,2	123,9	122,2	120,6	111,5	121,4	110,5	105,4
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)*	5,8	5,7	5,5	5,2	5,6	5,7	5,7	5,8	5,7
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)*	6,1	5,9	6,0	5,2	5,2	4,9	5,2	5,0	5,1
KAMU YATIRIM TAHSİS PAYI (%)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	1,67	1,59	2,29	2,62	2,63	2,30	2,9	1,9	-
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/10
Kurulan Şirket Sayısı	3.277	2.112	2.928	3.414	4.027	3.962	4.627	4.977	4.050
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,1	5,7	6,0	5,9	6,0	6,2	6,3	5,8	5,9
Kapanan Şirket Sayısı	943	1.094	1.095	991	740	644	832	799	633
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	7,2	7,7	7,0	7,1	6,1	5,8	6,2	6,4	6,4
YABANCI SERMAYELİ FİRMALAR	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/11	2019/1
Yabancı Sermayeli Firma Sayısı	1.682	1.800	1.944	2.100	2.239	2.422	2.568	2.646	-
Yabancı Serm. Firmaların TR İçindeki Payı (%)	5,7	5,5	5,3	5,1	4,8	4,6	4,4	4,0	-
MARKA-PATENT SAYISI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/10
Marka Tescil Sayısı (Adet)**	2.146	3.234	4.096	4.366	4.323	5.928	5.398	5.460	5.822
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	6,0	6,2	6,0	6,0	6,2	7,1	6,9	6,7	6,3
Patent Tescil Sayısı (Adet)**	31	42	59	55	86	96	77	135	265
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	3,7	4,1	4,7	4,2	5,0	5,4	3,9	4,8	5,4
TURİZM	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/10
Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi)	1.370	1.368	1.407	1.294	1.201	672	762	946	1.149
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	4,4	4,4	4,2	3,6	3,3	2,5	2,4	2,4	2,8
TARIMSAL ÜRETİM	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bitkisel Üretim Değeri (Milyon TL)	3.648	4.100	3.652	5.024	5.940	7.508	7.598	8.103	-
Bitkisel Üretimin TR İçindeki Payı (%)	4,1	4,7	3,9	5,1	5,0	6,4	5,7	5,1	-
İŞ KAZALARI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/10
İş Kazasında Ölenlerin TR İçindeki Payı (%)	7,5	5,6	6,0	2,6	5,1	3,7	4,7	3,4	4,5
MOTORLU KARA TAŞITLARI	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/10
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	6,3	6,2	6,1	6,1	6,0	6,0	6,0	6,1	6,1

*Çeyreklik açıklanmakta olup, III. çeyrek verileridir. **Aylık bazda olanlar tescil değil, başvuru verileridir.

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, TOBB, TPMK, T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, ISO

TÜRKİYE'NİN TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELERİ

	2016	2017	2018	2019/I	2019/II	2019/III
BÜYÜME						
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon TL)	2.608.526	3.110.650	3.724.388	922.029	1.023.855	1.145.099
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon \$)	862.744	851.490	789.043	171.729	174.506	201.848
Büyüme Oranı (Zincirlenmiş Hacim End. göre) (%)	3,2	7,5	2,8	-2,3	-1,6	0,9
İmalat Sanayi (Zincirlenmiş Hacim End.) (%)	3,8	9,2	1,1	-4,2	-3,3	1,4
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2014	2015	2016	2017	2018	Eyl.19
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	25.933	26.621	27.205	28.189	28.738	28.440
İstihdam Oranı (%)	45,5	46,0	46,3	47,1	47,4	46,1
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	2.853	3.057	3.330	3.454	3.537	4.566
İşsizlik Oranı (%)	9,9	10,3	10,9	10,9	11,0	13,8
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	12,0	12,4	13,0	13,0	12,9	16,4
ENFLASYON (%)	2014	2015	2016	2017	2018	Kas.19
Yİ-ÜFE (yıllık)	6,36	5,71	9,94	15,47	33,64	4,26
YD-ÜFE (yıllık)	2,63	10,9	17,73	19,75	33,45
TÜFE (yıllık)	8,17	8,81	8,53	11,92	20,30	10,56
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-Eki.19
İhracat	157.610	143.889	142.544	157.020	168.023	141.409
İthalat	242.177	207.234	198.617	233.800	223.039	165.950
Dış Ticaret Dengesi	-84.567	-63.395	-56.073	-76.780	-55.016	-24.541
Cari İşlemler Dengesi	-43.597	-32.118	-32.615	-47.100	-27.813	4.819
TEŞVİKLI YATIRIMLAR	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-Eki.19
Teşvikli Yatırımlar (Milyon TL)	69.292	100.870	183.650	164.698	164.698	101.193
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	3.756	4.409	5.040	7.392	5.895	4.302
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER (Adet)	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-Eki.19
Kurulan Şirket Sayıları	126.635	114.691	106.447	118.021	121.460	88.653
Kapanan Şirket Sayıları	39.051	32.762	31.928	32.706	32.569	26.402
ULUSLARARASI DOĞRUDAN YABANCI SERMAYELİ YATIRIMLAR	2015	2016	2017	2018	Eyl.19	Oca.-Eyl.19
Şirket Sayısı (Adet)	5.556	5.568	6.374	9.336	-	-
Yatırım Tutarı (Milyon \$)	12.093	7.525	7.401	6.698	337	4.589
DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)	2014	2015	2016	2017	2018	Eyl.19
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	-179,2	-189,7	-205,8	-212,1	-201,4	-177,9
BORÇLANMA (Milyar \$)	2014	2015	2016	2017	2018	2019/III
Dış Borç Stoku	405,3	399,7	408,7	454,3	444,9	446,9
Kamu	121,3	116,6	123,3	136,4	140,6	146,1
Özel	281,6	281,7	284,6	317,2	298,4	294,3
KREDİLER (Milyar \$)	2016	2017	2019/I	2019/II	2019/III	Eki.19
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	218,1	239,7	221,3	214,3	207,2	204,5
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (Yıllık Ortalama % Değ.) Takv. Etk. Arındırılmış	2014	2015	2016	2017	2018	Eki.19
Toplam Sanayi	5,7	5,8	3,4	8,9	1,8	3,8
İmalat Sanayi	6,3	6,2	3,4	9,0	1,5	3,7
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2014	2015	2016	2017	2018	Kas.19
Kapasite Kullanım Oranı	75,0	76,8	77,4	78,5	76,8	77,2
GÜVEN ENDEKSLERİ	2014	2015	2016	2017	2018	Kas.19
Reel Kesim Güven Endeksi	104,6	103,5	105,2	104,9	101,4	102,0
Tüketici Güven Endeksi	72,5	66,7	69,3	68,6	67,0	59,9
Ekonomi Güven Endeksi	100,8	98,4	96,8	100,2	91,7	91,3
SANAYİ CİRO ENDEKSİ	2014	2015	2016	2017	2018	Eki.19
Sanayi Ciro Endeksi (Yıllık Ortalama Takv. Etk. Arındırılmış)	90,0	100,0	109,0	141,1	184,2	220,8
Elektrik Enerjisi	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-Eyl.19
Elektrik Enerjisi Üretimi (Bin) (Mwh)	251.962	261.783	292.575	272.564	295.668	220.868
Elektrik Enerjisi Tüketimi (Bin) (Mwh)	257.220	265.724	212.329	225.714	233.610	172.730
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-Kas.19
Bütçe Dengesi	-23.370	-23.525	-29.258	-47.373	-72.615	-92.938
PROTESTOLU SENET	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-Eki.19
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	1.004	1.000	1.017	940	938	788
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	8.221	10.081	12.288	12.686	18.737	17.877
KARŞILIKSIZ ÇEK (Bin Adet)	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.-Eki.19
Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek Adedi	674	776	778	435	589	490
Karşılıksız İşlemi Yapıldıktan Sonra Ödenen Çek Adedi	240	232	239	134	132	108
BORSA VE DÖVİZ	2014	2015	2016	2017	2018	Kas.19
BIST 100 Endeksi	76.306	79.901	77.587	100.439	101.782	106.904
Dolar/TL	2,19	2,72	3,02	3,65	4,81	5,73

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI, BORSA İSTANBUL, TOBB, TEİAŞ-EPDK

teknofset

Bizim işimiz matbaacılık
ama asıl işimiz
gelişim ve inovasyon.

**Çünkü biliyoruz ki,
yeni yönlere giden
eski yol yoktur.**

 teknofset

5632 Sokak No: 26
Çamdibi – İzmir
T: 0232 458 58 09
teknofset@gmail.com
www.teknofset.com

Türkiye'nin en büyük mutfağı

100 bin kişilik üretim kapasitesi... 1000 kişilik uzman kadro... 300'e yakın dağıtım noktası...
Bortar Group yenilikçi vizyonu, dinamik yapısı, insana ve teknolojiye yaptığı yatırımlarla
her geçen gün gelişmeye ve büyümeye devam ederek
'Dünya'nın en büyük mutfağı' olmaya aday!

